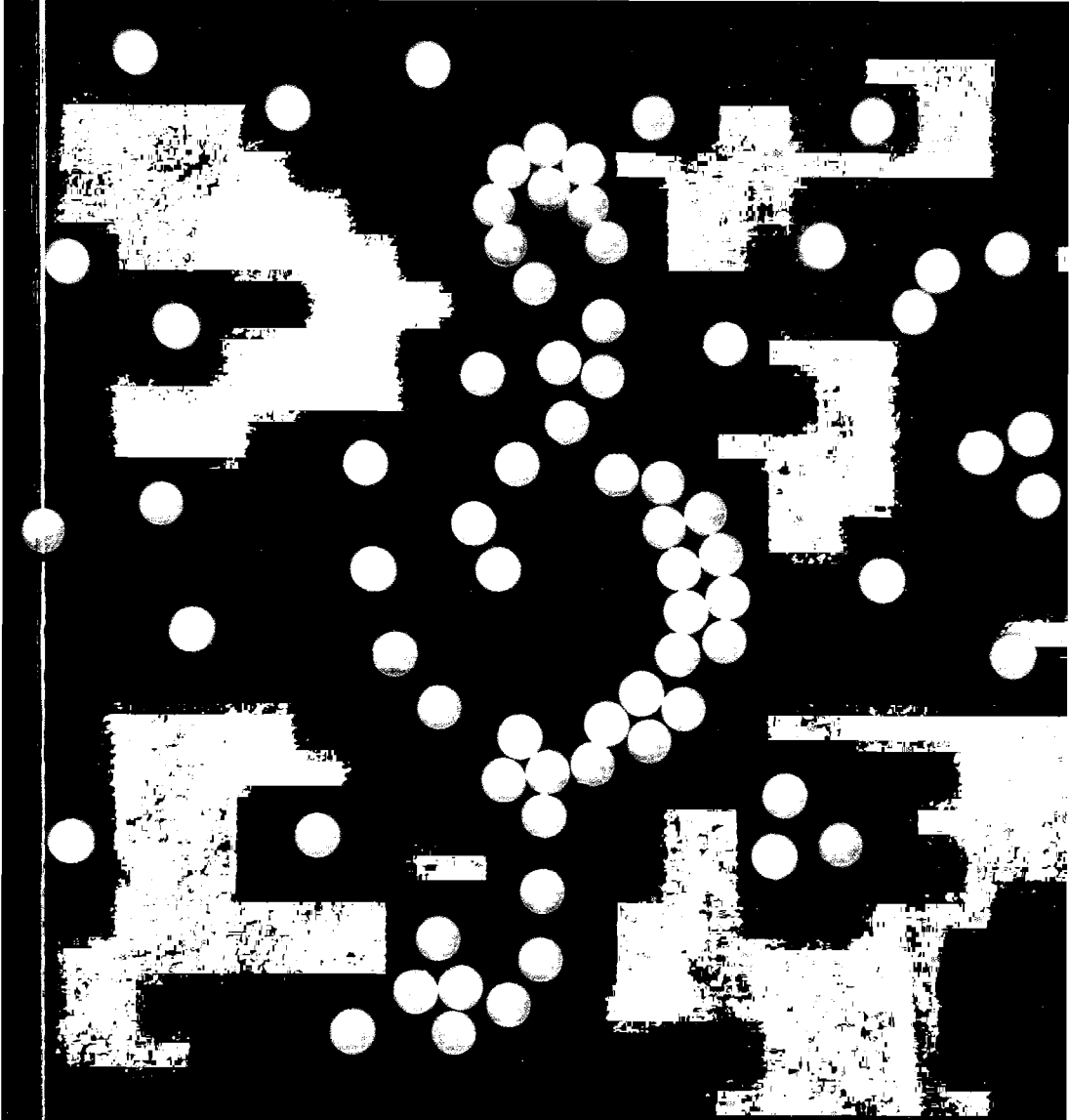

Perly koncertného umenia

Central European Music Festival

19. stredoeurópsky festival koncertného umenia

Festival sa koná pod záštitou komisára EÚ pre vzdelávanie, kultúru a mládež Jána Figeľa a ministra kultúry SR Marcela Maďariča

20. - 25. apríl 2009, Dom umenia Fatra, Žilina

prehliadka laureátov prestížnych medzinárodných súťaží z 11 krajín Európy

Hlavný organizátor :

hudobné centrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Ďakujeme za láskavú podporu podujatia týmto partnerom
We wish to express our gratitude to these partners for their kind support

S finančnou podporou :

MINISTERSTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavní partneri :

Visegrad Fund

SLOVAK SINFONIETTA of Žilina

Mesto Žilina
Finančná podpora

Další partneri :

GOETHE-INSTITUT

FRANCÚZSKY INSTITÚT

Hlavní mediální partneri :

Slovenský rozhlas

Devín
Slovenský rozhlas 3

STV

Mediální partneri :

Rádio Viva

Rádio Zet

Pravda

SPECTATOR

hudobný život

Večerník

Hudební rozhledy

SME SK

Festival ďalej podporili :

Hotel festivalu

Slovakia Inn

GRAND Hotel

Reklamný partner :

euroAWK

HUDOBNÉ CENTRUM
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

v spolupráci so
in collaboration with

ŠTÁTNYM KOMORNÝM ORCHESTROM ŽILINA
SLOVAK SINFONIETTA ŽILINA

Spolkom koncertných umelcov
Association of Slovak Concert Artists

SLOVENSKÝM ROZHLASOM
Slovak Radio

s finančnou podporou
sponsored by

MINISTERSTVA KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
a Medzinárodného vyšehradského fondu

MINISTRY OF CULTURE OF THE SLOVAK REPUBLIC
and International Visegrad Fund

organizuje
organises

XIX. STREDOEURÓPSKY FESTIVAL KONCERTNÉHO UMENIA
19th CENTRAL EUROPEAN MUSIC FESTIVAL

20. – 25. apríl 2009 | **20th – 25th April, 2009**
Žilina, Dom umenia Fatra | Fatra House of Arts

Festival sa koná pod záštitou
Festival is held under the auspices of
Jána FIGEĽA,
člena Európskej komisie zodpovedného za vzdelávanie, odbornú prípravu, kultúru a mládež
Commisionaire of European Union for Education and Training, Culture and Youth
a
Mareka MAĎARIČA,
ministra kultúry Slovenskej republiky
Minister of Culture of the Slovak Republic

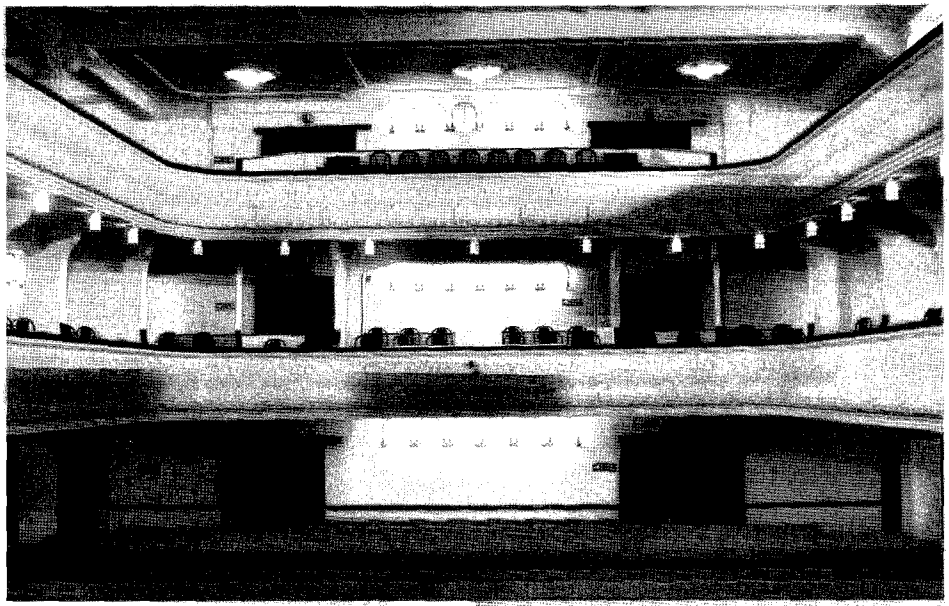

Vydalo	HUDOBNÉ CENTRUM Michalská 10, 815 36 Bratislava E-mail: hc@hc.sk
Redakcia	Ivana KORBAČKOVÁ
Preklad	Elena BRTÁŇOVÁ, Ivana KORBAČKOVÁ
Autori textov k dielam	Alena ČIERNA, Eva PLÁNKOVÁ
Grafický dizajn	Alexandra ŠTEFAŇÁKOVÁ Bakalár grafického dizajnu, VŠVU Bratislava
Realizácia	ORMAN
Cena	1,00 €

Published by	MUSIC CENTRE SLOVAKIA 10, Michalská Street, 815 36 Bratislava E-mail: hc@hc.sk
Edited by	Ivana KORBAČKOVÁ
Translated by	Elena BRTÁŇOVÁ, Ivana KORBAČKOVÁ
Authors of writings to compositions	Alena ČIERNA, Eva PLÁNKOVÁ
Layout	Alexandra ŠTEFAŇÁKOVÁ Bachelor of graphic design, Academy of Fine Arts, Bratislava
Print	Design studio ORMAN, Bratislava
Price	1,00 €

Dom umenia Fatra, Žilina 20. – 25. apríl 2009

Fatra House of Arts in Žilina 20th – 25th April, 2009

FESTIVALOVÝ VÝBOR | FESTIVAL COMMITTEE

za Hudobné centrum | Music Centre Slovakia

Oľga SMETANOVÁ

za Štátny komorný orchester Žilina | Slovak Sinfonietta Žilina

Elena FILIPPI

za Spolok koncertných umelcov | Association of Slovak Concert Artists

Eva BLAHOVÁ

Daniel BURANOVSKÝ

Miloš JURKOVIČ

Ján Vladimír MICHALKO

Jozef PODHORANSKÝ

Dovoľte mi vypožičať si zopár slov Gustava Mahlera na úvod môjho príhovoru: "Ak by skladateľ mohol vyjadriť to, čo by mal povedať slovami, nepokúšal by sa povedať to hudbou." Myslím si, že pravé poslanie klasickej hudby v našom živote sotva možno lepšie vyjadriť. Niektoré myšlienky je jednoducho ťažké vyjadriť slovami. Je to integrovaný, prirodzený jazyk hudby, ktorý nám poskytuje univerzálnu platformu komunikácie. Nezáleží na tom, z ktorej krajiny skladatelia, interpreti a poslucháči pochádzajú, stretajú sa, aby využili túto platformu na tvorivé aktivity a aby sa podelili o skúsenosť. Som rád, že som svedkom toho, že Stredoeurópsky festival koncertného umenia je medzinárodne veľmi uznávaným podujatím a môže tak prakticky poslúžiť ako priestor na takto zdieľaný dialóg. Mnoho profesionálnych interpretov, tak jednotlivcov, ako aj súborov, z rôznych krajín doposiaľ prispelo k obrazu tohto festivalu a vo veľkom množstve prichádza do Žiliny tohto roku.

Je mi cťou, že môžem pozdraviť Vás všetkých na 19. ročníku Stredoeurópskeho festivalu koncertného umenia. Som si istý, že Vás vzrušujúci program poteší a nasajete tvorivú atmosféru tohto mimoriadneho podujatia.

Ján Figeľ
Člen Európskej komisie zodpovedný za vzdelávanie, odbornú prípravu, kultúru a mládež

Let me borrow a few words from Gustav Mahler for the opening of my introductory word: "If a composer could say what he had to say in words he would not bother trying to say it in music." I think that the true mission of classical music in our lives can hardly be expressed in a better way. Some ideas are simply difficult to express in words. It is the embedded, intrinsic language of music that provides us with universal communication platform. No matter which country the composers, performers and listeners come from, they get together to take advantage of this unique platform through creative activities and shared experience.

I am glad to witness that the Central European Music Festival in Žilina is an internationally highly recognized event and thus can serve as a practical podium for this shared dialogue. Many professional performers, both individual and ensemble, from different countries have contributed to the image of this festival so far and are coming in big numbers to Žilina this year.

It is an honour for me to greet you all for the 19th Central European Music Festival. I am sure that you will enjoy the stirring program and soak up the creative atmosphere of this extraordinary event.

Ján Figeľ
European Commissioner for Education, Training, Culture and Youth

Slovenské koncertné umenie si získalo vo svete trvalé uznanie ako súčasť európskej hudobnej kultúry. Do medzinárodného hudobného diania sa Slovenská republika každoročne zaraďuje aj početnými hudobnými podujatiami a prehliadkami a v nich osobitne významné miesto patrí Stredoeurópskemu festivalu koncertného umenia – jedinečnému podujatiu, na ktorom sa prezentuje mladá generácia

Slovak concert art has achieved world recognition as a part of the European music culture. Slovak Republic comes with numerous music events and shows contributing to the international music activities, and the Central European Music Festival has a special, important place among them - as a unique presentation event of young generation of concert artists, extraordinary talents from classical art of ren-

koncertných umelcov, mimoriadne talenty z oblasti klasického interpretačného umenia, začínajúci hudobníci, ktorí dosiahli svojimi výkonmi prvé úspechy na prestížnych medzinárodných súťažiach a vzbudili záujem hudobnej kritiky i náročných poslucháčov vážnej hudby vo významných centrách európskeho hudobného života. Osobitosťou tohto festivalu je skutočnosť, že sa koná v Žiline, teda mimo veľkých centier hudobného diania na Slovensku, za aké sú tradične považované Bratislava a Košice, a koná sa tento rok už jeho 19. ročník, čo svedčí o hlbokom záujme mesta Žilina i celého žilinského regiónu o vážnu hudbu a jej mladé talenty zo stredoeurópskeho regiónu. Aj pre Ministerstvo kultúry SR je festival potvrdením, že usporiadať veľké kultúrne podujatie možno aj mimo hlavného mesta republiky, že zásluhou veľkého a oceneniahodného úsilia organizátorov možno z neho vytvoriť dlhodobú živú tradíciu a získať mu aj medzinárodné renomé.

Podľa programu 19. ročníka festivalu sa tento rok zídu v Žiline mladí interpreti z jedenástich krajín prevažne stredoeurópskeho regiónu, ale aj víťazi medzinárodných súťaží pochádzajúci zo Švédska, Ruska či Írska, aby na šiestich večerných koncertoch, v sprievode popredných slovenských a českých orchestrov, vrátane Štátneho komorného orchestra Žilina, predviedli svoje umenie a uchádzali sa o hlavnú festivalovú cenu – Cenu hudobnej kritiky za najvýraznejší interpretačný výkon festivalu. Cennou súčasťou festivalu a svedectvom podpory mladých hudobných talentov u nás bude aj prehliadka laureátov súťaží študentov slovenských konzervatórií a k vysokej úrovni festivalu iste prispeje aj stretnutie zástupcov mládežníckych orchestrov Európskej únie.

Zostáva mi preto len úprimne zaželať úspešný priebeh festivalu a vyjadriť presvedčenie, že aj tento ročník Stredoeurópskeho festivalu koncertného umenia Žilina bude znamenať trvalý prínos do nášho hudobného života.

Marek Maďarič
minister kultúry Slovenskej republiky

dition, young musicians who have reached their first success in prestigious international competitions and have aroused the interest in music critics as well as demading listeners of classical music in important centres of the European music life. The special feature of this Festival is the fact that Žilina is a city outside the big centres of music activities as Bratislava and Košice, by tradition, and as far as this is already its 19th edition, it gives the evidence of a deep interest of the Town and all the Žilina region in the classical music and its prodigies from the MiddleEuropean space.

Also the Ministry of Culture of the SR takes the Festival as a proof that a great cultural event may be organized also outside the Capital of the Republic and that thanks to the great and worth-of-praise effort of the organizers a long-lasting living tradition may be created and an international reputation gained.

As the program of the 19th Festival edition says, this year Žilina will meet young artists from eleven countries mostly from the MiddleEuropean region, but also the winners of the international competitions coming from Sweden, Russia or the Ireland, to show their mastership and strive to win the main festival award - Music Critics' Award for the most remarkable rendition from the six night concerts of the Festival, realized in collaboration with the prominent Slovak and Czech orchestras, Slovak Sinfonietta of Žilina included. A valueable part of the Festival and also evidence of the support of young music prodigies in our country will be also the Laureates review show of the Slovak Conservatoires Competitions and the meeting of the EU youth orchestras representatives will certainly contribute to its high level.

Therefore I would like only to wish a smooth and easy Festival period and to express my conviction that also this year the Central European Music Festival will mean a lasting contribution to our music life.

Marek Maďarič
Minister of Culture of the Slovak Republic

POROTA | JURY

Alena ČIERNA, Slovenská republika (Slovak Republic)

Máté HOLLÓS, Maďarsko (Hungary)

Lenka KILIÇ, Česká republika / Turecko (Czech Republic / Turkey)

Mieczysław KOMINEK, Poľsko (Poland)

Anna ŠERÝCH, Česká republika (Czech Republic)

CENA HUDOBNEJ KRITIKY
sa udeľuje za najvýraznejší interpretačný výkon na 19. ročníku Stredoeurópskeho festivalu koncertného umenia - držiteľ získa ponuku účinkovania na 19. ročníku festivalu

THE MUSIC CRITICS' PRIZE
is awarded for the most distinguished performance at the 19th Central European Music Festival – the holder of the prize will be offered an opportunity to give a concert at the next edition of the festival

Pridružené aktivity | Fringe events

Konferencia - seminár zástupcov mládežníckych orchestrov Európskej únie /EFNYO/
25. apríl 2009, o 15:30 hod.
v Hoteli Slovakia,
Námestie Ľ. Štúra 2, Žilina
Informácie: www.wjo.at

Conference of representatives of the European Federation of National Youth Orchestras
25th April, 2009 at 3:30 p.m.
Hotel Slovakia,
Námestie Ľ. Štúra No. 2, Žilina
Information: www.wjo.at

Stretnutia resp. semináre vybratých umelcov so študentmi, pedagógmi konzervatória a návštevníkmi festivalu

Meetings or seminars of students, professors and guests of the CEMF with the selected artists

Pondelok * 20. 4. * 19.00 h

Otvárací koncert festivalu

FILHARMONIE BRNO
(Česká republika)
David BJÖRKMAN, dirigent
(Švédsko)
Yossif IVANOV, husle (Belgicko)
Severin von ECKARDSTEIN, klavír (Nemecko)

Sergej Prokofiev (1891-1953)
Symfónia č. 1 D dur op. 25
Klasická
Allegro con brio
Larghetto
Gavotta
Finale. Molto vivace

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
Koncert pre husle a orchester e mol op. 64
Allegro molto appassionato
Andante con moto
Allegro non troppo. Allegro molto vivace

***

Gioacchino Rossini (1792-1868)
Predohra k opera Straka zlodejka

Ludwig van Beethoven (1770-1827)
Koncert pre klavír a orchester č. 3 c mol op. 37
Allegro con brio
Largo
Rondo. Allegro

Monday * 20. 4. * 7:00 p.m.

The Opening Concert of the Festival

BRNO PHILHARMONIC
(Czech Republic)
David BJÖRKMAN, conductor
(Sweden)
Yossif IVANOV, violin (Belgium)
Severin von ECKARDSTEIN, piano (Germany)

Sergei Prokofiev (1891-1953)
Symphony No.1 in D major, Op. 25
Classical
Allegro con brio
Larghetto
Gavotta
Finale. Molto vivace

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
Concerto for Violin and Orchestra in E minor, Op. 64
Allegro molto appassionato
Andante con moto
Allegro non troppo. Allegro molto vivace

***

Gioacchino Rossini (1792-1868)
Overture to the opera *La gazza ladra*

Ludwig van Beethoven (1770-1827)
Concerto for Piano and Orchestra No.3 in C minor, Op. 37
Allegro con brio
Largo
Rondo. Allegro

Niet súčasnosti bez tradície. Na prelome 19. a 20. storočia sa zdalo, že tradícia uviazla v slepej uličke. Prítomné storočie povstalo proti storočiu odchádzajúcemu a európska hudba sa odrazu ocitla na rázcestí. V tomto období napätia a hľadania ponúklo Rusko tvorivým umelcom ako motto „socialistický realizmus", v mene ktorého hudba mala byť silná, zdravá, optimistická, zrozumiteľná a hodná minulosti svojej krajiny. V neradostnej, vojnovými a politickými konfliktami zmietajúcej sa dobe sa formovali aj umelecké a životné osudy **Sergeja Prokofieva**, ktorý sa, podobne ako Rachmaninov, Skriabin či Stravinskij, nevyhol konfrontácii s tradíciou. Svojráznosť talentu mladého Prokofieva sa prejavila veľmi zavčasu. História Prokofieva – skladateľa sa začala odvíjať už v piatom roku života, keď úspešne absolvoval prijímaciu skúšku na petrohradské Konzervatórium. Štúdium na inštitúte, kde sa podľa Asafjeva „duch krčil", však pre temperamentného a energického mladíka neposkytovalo dostatočné impulzy. Búrlivý vstup sedemnásťročného Prokofieva do petrohradského hudobného života s interpretáciou vlastných klavírnych skladieb sa zhodou okolností odohral v čase, keď na koncertoch súčasnej hudby zazneli aj prvé kompozície Igora Stravinského. Od prvých koncertov sa aj napriek škandálom Prokofievovo meno čoraz častejšie objavovalo na programoch v Moskve i v Petrohrade. Neskrotné melodicko-rytmické témy, odvážna harmónia, zásadné odmietanie romantiky, či už ruskej alebo nemeckej, ako aj rytmická vynachádzavosť nestratili nič zo svojej pôsobivosti ani v klasicistickej línii jeho tvorby. Mal dvadsaťpäť rokov, keď vo svojej prvej symfónii preukázal kompozičné majstrovstvo, aj osobitosť tvorivého prístupu. Od zámeru napísať symfóniu ku konečnému výsledku uplynuli dva roky. V roku 1915 si skladateľ zapísal prvú tému – tému gavoty a až roku 1917 dielo ukončil. Ľahkosť a úsmevný nadhľad, ktorým sa symfónia vyznačuje, boli vykúpené trpezlivým premýšľaním a zdĺhavým procesom tvorby. **Symfónia č. 1 D dur op. 25 *Klasická*** je prvým skladateľovým dielom, ktoré napísal bez podpory klavíra. Hudobné nápady, myšlienky a ich spracovanie tak dostávali celkom novú podobu, neovplyvnenú zvukom klavíra a klavírnym myslením. *„Zdalo sa mi, že keby sa bol Haydn dožil našich dní, bol by si zachoval svoj spôsob písania a zároveň by prijal aj niečo z nového umenia. A práve takú symfóniu som chcel napísať; symfóniu v klasickom slohu. Keď sa mi začala dariť, premenoval som ju na Klasickú symfóniu. Za prvé je to jednoduchšie, za druhé som to urobil z uličníctva...".* Pohyblivé *Allegro* v sonátovej forme, čarokrásny menuet v druhej časti (*Larghetto*), noblesná *Gavota* i iskrivé finále (*Molto vivace*) napriek klasicistickej faktúre a orchestrálnemu obsadeniu však nikoho nenechá na pochybách, že autorom skladby je vtipný šarvanec – Prokofiev. Premiéra symfónie zaznela pod taktovkou autora 21. apríla 1918 v Petrohrade.

Felix Mendelssohn-Bartholdy, vnuk filozofa Mosesa Mendelssohna a syn bankára, vôbec nezodpovedal všeobecne vžitým predstavám o romantických skladateľoch, prenasledovaných nepriazňou osudu. Pre rodinu Mendelssohna boli bohatstvo a mimoriadna vzdelanosť príznačné a malému Felixovi, ktorý už v detstve prejavoval schopnosti „zázračného" dieťaťa, nič nestálo v ceste nadobudnúť čo najširšie a najhlbšie vzdelanie. Nadobudnuté poznatky doplnil rozsiahlou koncertnou cestou po Európe, ktorá sa stala cenným inšpiračným zdrojom pre jeho ďalšiu tvorbu. Ako šestnásťročný dokončil Mendelssohn brilantné *Sláčikové okteto op. 20*, čerpajúce inšpiráciu čiastočne z Goetheho *Fausta*, ktoré sa považuje za jeho prvé skutočne zrelé dielo. V Nemecku sa zrodil nový skladateľ. O deväťnásť rokov neskôr dokončil svoj jediný husľový koncert – **Koncert pre husle a orchester e mol op. 64**, ktorého prvé náčrtky pochádzajú už z roku 1838, ako svedčí list napísaný skvelému huslistovi Ferdinandovi Davidovi z 30. júla 1838: *„Chcel by som budúcu zimu napísať husľový koncert. Hlavou sa mi preháňa jeden v tónine e mol, a začiatok z neho ma nenecháva na pokoji".*

Pôvodný zámer ukončiť husľový koncert v stanovenom termíne sa Mendelssohnovi nepodarilo uskutočniť. Na netrpezlivé otázky Davida skladateľ odpovedal: „*Je to od Teba milé, že na mňa kvôli husľovému koncertu naliehaš! Ale to nie je taká jednoduchá úloha. Chceš, aby bol brilantný,* [ešte] *nájsť tak niekoho, kto by ma k tomu doviedol?!*" O šesť rokov od prvých zápisov – 16. septembra 1844 – Mendelssohn ukončil svoj prvý husľový koncert. Vďaka Davidovým radám, ktorý v lipskom Gewandhause 13. marca 1845 pod taktovkou dánskeho skladateľa Nielsa Gadeho koncert po prvý raz uviedol, husľový part poskytuje sólistovi široké možnosti zaskvieť sa technickými schopnosťami i kvalitou tónu. Charakter prvej časti (*Allegro molto appassionato*) udáva melodická téma huslí, nastupujúca priamo, bez vstupnej introdukcie. Po bohatých dramaticko-recitatívnych figuráciách a pasážach odovzdávajú husle slovo orchestru, no čoskoro sa zaskvejú opäť vo vedľajšej téme, ktorá pripomína známe Mendelssohnove *Piesne bez slov*. Podobný charakter má i druhá časť (*Allegretto non troppo*), v ktorej husle „spievajú o splnení všetkých túžob a o láske". Záverečná rondová časť (*Allegro molto vivace*) prináša až éterický ráz hudby v duchu Mendelssohnovej predohry *Sen noci svätojánskej*. *Husľový koncert e mol op. 64* sa zaradil k najčastejšie interpretovaným Mendelssohnovým skladbám a o prvenstvo medzi husľovými koncertmi súťaží spolu s husľovým koncertom Ludwiga van Beethovena, Johannesa Brahmsa a Piotra Iľjiča Čajkovského.

„*Narodil som sa pre operu buffu... Trochu umenia, trochu srdca... to je všetko. Buď teda pochválený a neodopri mi raj*," napísal na záver svojej partitúry *Petite messe sollenelle* **Gioacchino Rossini** – skladateľ, ktorý bol súčasníkmi považovaný za najväčšieho talianskeho skladateľa svojej doby a ktorého úspech nebol zrovnateľný s ničím od čias Cimarosu a Paisiellu. Rossini, syn mestského trubača a dozorcu bitúnku, bol *primus inter pares* generácie skladateľov narodených v 90. rokoch 18. storočia. Hoci Donizetti aj Bellini v opernej tvorbe osobitým štýlom vyryli hlbokú brázdu, predsa tieňu Gioacchina Rossiniho neušli. Už ako dvadsaťštyriročný Rossini napísal svoju najväčšiu komédiu (*Almaviva alebo zbytočná opatrnosť*, neskôr premenovanú na *Barbier zo Sevilly*) a tragédiu (*Otello*). Obraz Rossiniho ako človeka, či ako umelca však dodnes zostáva skreslený a prekrútený. Bol majstrovským rozprávačom a gurmánom, veselým duchom elegantných salónov druhého empíru. Tento obraz Rossiniho je však v prevažnej miere dôsledkom existujúcich biografických prameňov. Takmer všetky dochované dokumenty, dotýkajúce sa Rossiniho života, pochádzajú z obdobia po uzavretí jeho opernej tvorby (po roku 1829). Z jeho aktívneho umeleckého života a rodiacej kariéry poznáme len málo, aj to len vďaka Stendhalovej brilantnej, no nespoľahlivej *Via de Rossini*, ktorá spolu so strohými údajmi o uvádzaní jeho diel a niekoľkými dochovanými ranými listami pomáha načrtnúť nejasný obraz zo života tohto nesporne obdivuhodného autora. V čom spočívalo tajomstvo brilantného úspechu tohto talianskeho operného majstra? Nesporne v bohatej melodickej invencii (prekvapujúco pripomínajúcej inštrumentálnu melodiku), v širokodychých crescendách, v majstrovskom spojení pátosu a komédie, v orchestrálnom myslení, a predovšetkým v neviazanej a nákazlivej bujarej veselosti, zrejmej už v jeho operných prvotinách. Tieto, ako aj ďalšie prvky, v mnohom nadväzujúce na predchodcov, no predsa pozerajúce vpred, zabezpečili Rossinimu výsostné miesto v hudbe prvej polovice 19. storočia. Iskrivé bohatstvo melódií Rossini ukryl už v samotných predohrách, ktoré (podľa vlastných slov) komponoval vždy nakoniec pod tlakom usúženého impresária: „*Predohru k* Strake zlodejke *som napísal v deň premiéry pod strechou Scaly, kam ma dal riaditeľ zavrieť. Bol som strážený štyrmi strojníkmi, ktorí mali príkaz môj rukopis list za listom vyhodiť z okna kopistom, ktorí čakali dole, aby ho opísali...*". Opera **Straka zlodejka** (*La gazza ladra*), napísaná na libreto mladého talianskeho literáta

D. G. Gherardiniho podľa námetu francúzskej drámy d'Aubignyho a Caigniezha, sa opiera o skutočný príbeh mladej slúžky, ktorá bola obžalovaná a odsúdená na smrť za údajnú krádež strieborných šperkov. Blesk, ktorý po poprave zasiahne sochu Spravodlivosti pred Palácom justície a na zem zhodí jednu z misiek váh, nakoniec odhalí skutočného zlodeja – straku. Premiéra v milánskej opere La Scala 31. mája 1817, na ktorej sa zúčastnil aj Stendhal, priniesla Rossinimu spontánny úspech a ešte v tom istom roku bola opera s úspechom uvedená v benátskom divadle San Moisè, neskôr vo Florencii a Verone. Neobyčajné hudobné majstrovstvo predznamenáva už samotná predohra uvádzaná charakteristickým zvukom malého bubienka (*Maestoso marziale*), na ktorý nadviaže plný zvuk orchestra energickou témou. Druhý diel predohry (*Allegro con brio*) najskôr v molovom zafarbení prináša pregnantnú myšlienku, neskôr sólový hoboj uvádza kontrastnú náladu plnú pohody a roztomilej bezstarostnosti. S týmto melodicky a rytmicky veľmi bohatým a výrazným materiálom Rossini pracuje v ďalšom priebehu predohry, zakončenej jasným a briskným finále.

Ludwig van Beethoven, ktorého meno vyslovujeme jedným dychom s menami Josepha Haydna a Wolfganga Amadea Mozarta, bol vynikajúcim klaviristom a klavíru venoval množstvo skladieb, ktorými priam prelomovo zasiahol do vývoja klavírnej literatúry. Vo svojich klavírnych sonátach zavŕšil vývoj sonátovej formy a koncertnú literatúru obohatil o nový typ koncertu, zakladajúceho sa na rovnocennosti sprievodného orchestrálneho pradiva a sólového nástroja. Beethoven napísal celkom 5 klavírnych koncertov, no s prvými tromi nebol celkom spokojný – zápasil v nich najmä s formou a s orchestrálnymi úvodmi. V prvých dvoch koncertoch (D dur a B dur) zvolil obšírne orchestrálne úvody. **Koncert č. 3 c mol op. 37**, ktorý časovo predchádza vzniku *Symfónie č. 2 D dur op. 36*, je však už od úvodných tónov iného razenia, iného ducha. Svojím charakterom – citovou expresiou a subjektivizmom – predosiela epochu romantizmu. Koncertantný nástroj v ňom nie je suverénnym virtuóznym nástrojom, potláčajúcim ostatné hudobné zložky, ale organicky sa včleňuje do súhry celého súboru. Orchestrálny sprievod sa tak stáva rovnocenným aktérom, aktívne sa zúčastňujúcim hudobného priebehu a virtuózny part klavíra podlieha skôr logike výstavby ako oslnivému, vonkajšiemu efektu. Najvýraznejšie sa tieto črty prejavujú snáď v prvej časti koncertu *Allegro con brio*, kde už vstupná téma svojím drsným a úderným nástupom ohlasuje nové beethovenovské hrdinské intonácie. Vedľajšia téma naproti tomu prináša dôverný a intímny lyrický spev. Druhá časť *Largo* vovedie poslucháča do iného sveta – v lyrickom speve vstupnej klavírnej témy možno začuť ohlas ducha Beethovenových neskorých zrelých adagií klavírnych sonát. Jedinečný zmysel skladateľa pre orchestrálnu farbu potom obohatí variačné prepracovanie témy o nečakané odtiene intenzívneho citového vypätia. Záverečné *Rondo* sa výrazne vzďaľuje od klasických rond Mozarta či Haydna. Energicky tesané obrysy skôr údernej ako hravej témy svižne unáša spád hudby, striedajúci epizódy s novými, účinnejšími tematickými návratmi. Aj v tejto časti sa prejavuje úzke zovretie sólového nástroja a orchestrálneho sprievodu, najmä v motivickej príbuznosti tém. *Koncert č. 3 c mol op. 37*, ktorý vznikol v roku 1800, Beethoven po prvý raz uviedol až 5. apríla 1803. Je možný i predpoklad, že skladateľ nad ním pracoval i vo vypätých rokoch, keď sa postupujúca hluchota podpisovala pod tragický smútok, vanúci z jeho skladieb.

FILHARMONIE BRNO

Skvelá tradícia brnenskej filharmónie sa datuje od sedemdesiatych rokov 19. storočia, kedy v Brne vznikol zásluhou Leoša Janáčka amatérsky Český symfonický orchester a začal pôsobiť v novo postavenom *Besedním domě*, sídle dnešnej filharmónie. Tá vznikla v roku 1956 zlúčením rozhlasového a krajského orchestra a už niekoľko mesiacov na to získala významné medzinárodné uznanie na festivale Varšavská jeseň. Od tej doby je považovaná za jeden z najlepších českých orchestrov, na svojich zahraničných turné realizovala okolo 800 koncertov, hosťovala vo väčšine európskych krajín, v USA, Latinskej Amerike a na Ďalekom východe. V posledných rokoch malo pre orchester zvláštny význam jej vystúpenie pre pápeža Jána Pavla II. vo Vatikáne (r. 2000), turné *Toyota Classics* po hlavných mestách šiestich východoázijských štátov (r. 2004), účasť na festivale *Rheingau* v Nemecku či na slávnych koncertoch švajčiarskeho *Klubhausu* (r. 2005). Za zmienku rovnako stoja vystúpenia filharmónie v koncertnej sieni Mníchovskej filharmónie - *Gasteigu* (r. 2006 a 2007), vo viedenskom *Musikvereine* (r. 2006 a 2007), v koncertnej sále *Cheltenhamskej* radnice

BRNO PHILHARMONIC

The Brno Philharmonic has an illustrious history of music making, its beginnings dating back to the 1870s when its first predecessor, the amateur Czech Symphony Orchestra, was established under the auspices of Leoš Janáček and housed in the purpose-built Besední dům, the present orchestra's magnificent home. Formed in 1956 after the merger of the Radio Orchestra and the Brno Region Symphony Orchestra, the Brno Philharmonic has long been regarded as one of the best orchestras in this country.

In Brno, the orchestra give around 40 concerts annually in the pleasant ambience and excellent acoustics of Besední dům, as well as presenting regular concert series in the Janáček Theatre (c. 25 concerts a year). In addition, they perform frequently in towns and cities throughout the Czech Republic, making regular appearances at prestigious Czech festivals such as the Prague Spring (a festival which the orchestra was honoured to open in 2008). The Brno Philharmonic went on its first foreign tour in 1956 and since that time has given over 800 concerts throughout Europe, as well as in the U.S.A. and the Far East. These have

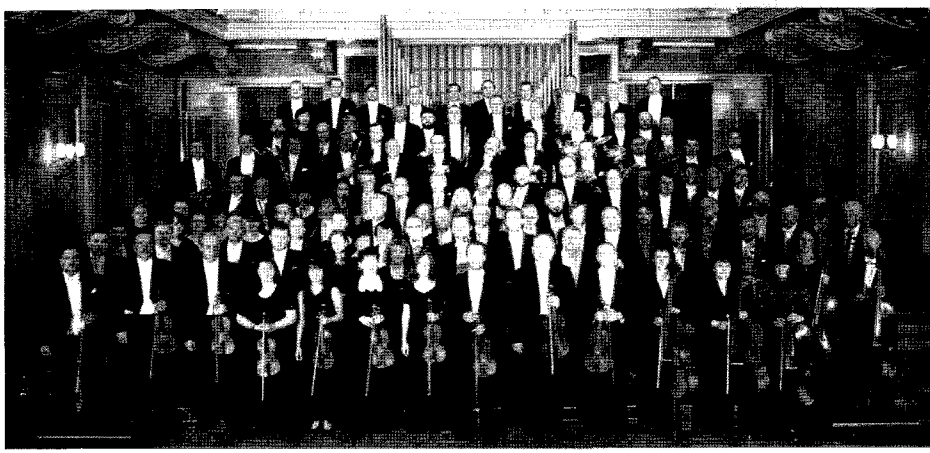

Town Hall (r. 2007), v milánskom Auditóriu, v stuttgartskej *Liederhalle* (r. 2007) a tiež jej 6-týždňové turné po Japonsku (r. 2007).

Filharmónia Brno predstavuje so svojimi 110 hráčmi jeden z najväčších stredoeurópskych orchestrov, ktorý sa rozsahom a úrovňou svojho pôsobenia radí k veľkým orchestrom pražským i k slávnym telesám z neďalekej Viedne. Vo svojom sídelnom meste usporadúva ročne okolo 65 koncertov, ktoré sa konajú jednak v Janáčkovom divadle a jednak v jej sídle, v *Besedním domě*, v ktorého akusticky skvelej renesančnej sále sa uplatňuje komornejšie ladený repertoár. V Českej republike je filharmónia predovšetkým pravidelným účastníkom význačných festivalov vrátane Pražskej jari (v minulom roku sa orchestru dostalo cti účinkovať na otváracím koncerte festivalu so Smetanovou „Mou vlastí").

Filharmónia Brno sa od začiatku profilovala ako janáčkovský orchester a prispela tak výrazne k tomu, že sa Brno, v ktorom veľký skladateľ vytvoril prakticky celé svoje dielo, stalo živým ohniskom jeho hudby. Od svojho založenia hrá filharmónia na domácich i zahraničných koncertoch Janáčkovu hudbu prakticky nepretržite; natočila tiež, a to niekoľkokrát, jeho kompletnú symfonickú a kantátovú tvorbu. Orchester nahrával najčastejšie s domácim Supraphonom, pôvodne jedinou a dnes najväčšou nahrávacou spoločnosťou, realizoval však množstvo kvalitných nahrávok pre spoločnosti Sony Music, IMG Records, BMG a ďalšie slávne značky.

V poslednej dobe spolupracoval so spoločnosťami Music Sales (r. 2006 a v r. 2008), Classic FM a Sony BMG (v 2006), Channel 4 (v 2007), Supraphon (r 2008), s londýnskym Kráľovským národným divadlom (r. 2008) a so spoločnosťou Universal (r. 2008). V roku svojho založenia prevzala filharmónia tiež úlohy rozhlasového orchestra, jedného zo svojich

included appearances on some very special occasions - for example, a concert for the Pope at the Vatican in 2000, the Toyota Classics in the capitals of six Asian countries in 2004, the Rheingau Music Festival in Germany in 2005, and the Klubhaus Konzerte in Switzerland in 2005. Most recently, the ensemble performed at Munich's Gasteig (in 2006 and in 2007), Vienna's Musikverein (2006 and 2007), Cheltenham's Town Hall (2007), Milan's Auditorium (2007), and Stuttgart's Liederhalle (2007). Indeed, worth mentioning is the orchestra's 2007 tour of Japan as well as the tours which are currently prepared by the orchestra: four of Austria (two, with Elina Garanca and Karel Mark Chichon), two of Germany (including a performance at Rgeingau Music Festival), one of Slovenia, one of Croatia, etc.

The orchestra has collaborated with a number of distinguished conductors, including Karel Ančerl, Jiří Bělohlávek, Sir Charles Mackerras, Kurt Masur, and Yehudi Menuhin, and has thrived on musical partnerships with a number of exceptional soloists: Yefim Bronfman, Elina Garanca, Gidon Kremer, Wilhelm Kempff, John Lill, Julian Rachlin, Sviatoslav Richter, and Eva Urbanová, to name just a few. Presently, the orchestra has been preparing performances e.g. with Rudolf Buchbinder, Sophia Jaffé, Olga Kern, Johannes Moser, and Fazil Say.

The Brno Philharmonic has often been labelled as Janáček's orchestra, and rightly so. Brno, where the composer lived and worked, has always been a lively centre for his music. Since its foundation in 1956, the ensemble has given well over three hundred performances of works by Janáček, at concerts both, in the Czech Republic and abroad. It has also recorded Janáček's complete symphonic and cantata works. Most recently, they have recorded a Janáček CD with Jakub

predchodcov a spolupráca s brnenskou rozhlasovou stanicou trvá podnes.
K dirigentským osobnostiam, ktoré formovali umelecký profil orchestra patria predovšetkým jeho umelecký šéfovia – z tých najvýznamnejších spomenieme aspoň Karla Ančerla, Jiřího Bělohlávka, Sira Charlesa Mackerrasa (v súčasnosti aj čestného dirigenta filharmónie), Kurta Masura, Yehudi Menuhina a Charlesa Muncha; k vynikajúcim sólistom, spolupracujúcim s orchestrom patria Yefim Bronfman, Gidon Kremer, Wilhelm Kempff, John Lill, Julian Rachlin, Svjatoslav Richtěr, Elina Garanča či Eva Urbanová.
Od roku 2000 poriada Filharmónia Brno medzinárodný hudobný festival *Špilberk,* konajúci sa každoročne v auguste pod holým nebom na veľkom nádvorí brnenského hradu. So svojimi piatimi symfonickými koncertmi je jediným letným festivalom tohto druhu v Českej republike; v priebehu doterajších deviatich ročníkov sa stal jednou z najvýznačnejších kultúrnych udalostí letnej sezóny nielen v Brne, ale aj v celej Českej republike.

Hrůša conducting and, in September 2009, they are to be making recording a Janáček CD with Sir Charles Mackerras conducting. Both CDs are done for Supraphon.
The BPO has recorded extensively for Supraphon - a record company boasting a long and distinguished history, and which is nowadays the largest and most prestigious in the Czech Republic - and has also made a number of high-quality recordings with Sony Music, IMG Records and BMG, as well as with a number of other well-known record labels. Most recently, the ensemble has recorded with Music Sales (March 2006 and March 2008), Classic FM and Sony BMG (June 2006), Channel 4 (March 2007), Supraphon (March 2008), Royal National Theatre in London (March 2008) and Universal (March 2008). In 1956, when it was formed, the Brno Philharmonic began to collaborate with the Czech Radio, and this relationship has continued up until the present days.

David BJÖRKMAN (1973)

Narodil sa v Skellefteå, Švédsko a začal sa učiť hru na husliach, keď mal osem rokov. Najskôr začal úspešnú kariéru ako huslista s Göteborg Symphony Orchestra, Swedish Radio Symphony Orchestra a ako koncertný majster s Norrlandsoperan Symphony Orchestra. K dirigovaniu ho nasmeroval a podporil *Jorma Panula* v roku 1999. Prihlásil sa preto na *Kráľovskú hudobnú akadémiu* v Štokholme, kde bol okamžite prijatý. Postgraduálne štú-

foto: Margarita Muzichenko

David BJÖRKMAN (b. 1973)

David David Björkman was born in Skellefteå, Sweden, and began to learn the violin at the age of eight. Following a successful career as violinist with the Göteborg Symphony Orchestra, the Swedish Radio Symphony Orchestra and Concert Master with Norrlands-operan's Symphony Orchestra, David was encouraged to move into conducting after meeting Professor *Jorma Panula* in 1999. Therefore he applied to the conducting class at the *Royal College of Music* in Stockholm, to

dium absolvoval koncertom so Swedish Radio Symphony Orchestra v máji 2006. Časť tohto koncertu bola nahraná na CD pod značkou *Daphne*.
David mal privilégium päť rokov študovať u *Jormu Panulu*, ale aj pod vedením *Esa-Pekku Salonena* a *Cecilie Rydinger Alinovej*. Súkromne študoval aj u *Maestra Sixtena Ehrlinga* v New Yorku.
V apríli 2008 získal 2. cenu na medzinárodnej dirigentskej súťaži *S. Prokofieva* v Sankt. Peterburgu ako prvý škandinávsky dirigent v histórii tejto prestížnej súťaže. Davidovi Björkmanovi udelila Kráľovská hudobná akadémia štipendium umožňujúce štúdiá dirigovania v zahraničí počas štyroch nasledujúcich rokov. V roku 2004 získal 1. cenu na Švédskej dirigentskej súťaži (*Svenska Dirigentpriset*).
V apríli 2006 dal David Björkman o sebe vedieť veľmi úspešným záskokom na poslednú chvíľu za Mikka Francka na dvoch koncertoch so Swedish Radio Symphony Orchestra a Hélène Grimaudovou. Program tvoril Beethovenov Klavírny koncert č. 4 a Šostakovičova Symfónia č. 12. David pripravil orchester pred generálnou skúškou a keď bol Mikko Franck nútený svoju účasť zrušiť, orchester si ho jednomyseľne vyžiadal. Doslova hrdinský výkon Davida Björkmana s obrovským nadšením ocenilo publikum, ako aj tlač a kritika označiac ho "pýchou" orchestra. Toto podujatie viedlo aj k jeho ďalšej spolupráci s H. Grimaudovou.
David dirigoval väčšinu švédskych orchestrov; Swedish Radio Symphony Orchestra, Symphony Orchestra of Norrköping, Swedish Chamber Orchestra, Stockholm Sinfonietta, Helsingborgs Symfoniorkester a mnoho iných.
Hudobne naštudoval dve publikom aj kritikou skvele prijaté svetové premiéry Vadstena-Akademien - operu Ärret (The Scar/Jazva) Pauly af Malmborg Wards a Four Nights of Dream (Štyri noci snenia) Motu Osadu. V roku 2004 dirigoval

which he was immediately accepted. He graduated from his postgradual studies with a Diploma concert with the Swedish Radio Symphony Orchestra in May 2006. A part of the concert recording has been released on a CD by the *Daphne* label.
David has had the privilege to study with *Jorma Panula* for 5 years, but he has been also instructed by *Esa-Pekka Salonen* and *Cecilia Rydinger Alin*. His studies also included private lessons with Maestro *Sixten Ehrling* in New York.
In April 2008, David Björkman was awarded the Second prize in the International *S. Prokofiev* Conducting Competition in St. Petersburg as the first Scandinavian conductor ever to receive that level of distinction in such a prestigious competition. David Björkman has been awarded the *Royal Swedish Academy of Music's Scholarship* for conducting studies abroad, for four consecutive years. In 2004, he became the Winner of the Swedish Conductors' Competition (*Svenska Dirigentpriset*).
In April 2006, David Björkman had great success replacing Mikko Franck in two concerts with the Swedish Radio Symphony Orchestra and Hélène Grimaud on the shortest possible notice. The program was Beethoven Piano Concerto No. 4 and Shostakovich Symphony No. 12. David had prepared the orchestra in a pre-rehearsal and when Mikko Franck was forced to cancel, the unanimous request came from the orchestra that David should take over the production. David Björkman's literally heroic achievement was received with great enthusiasm, both of the audience and press and earned him a "flourish" from the orchestra. It also led to a request for next cooperation from H. Grimaud.
David has conducted most of the Swedish orchestras; the Swedish Radio Symphony Orchestra, the Symphony Orchestra of Norrköping, the Swedish Chamber Or-

Janáčkovu Jenůfu v Norrlands-operan a v nasledujúcej sezóne prijal opätovné pozvanie dirigovať operu Olivera Knussena Where the Wild Things are (Kde je divočina). V tom istom roku dirigoval tiež pozoruhodnú verziu Mozartovej Čarovnej flauty na Bankete k udeľovaniu Nobelovej ceny, vysielanom televíziou. V roku 2008 boli pod Davidovou taktovkou uvedené v Stockholm Folkoperan diela Der Freischütz (Čarostrelec) a Die Lustige Witwe (Veselá vdova).
K iným výrazným udalostiam uplynulých sezón v jeho kariére patrí úspešná spolupráca s Göteborg Symphony Orchestra a produkcia v Kráľovskom balete Švédskej kráľovskej opery, koncerty s Royal Stockholm Philharmonic a celý francúzsky program Iceland Symphony Orchestra. David debutoval v roku 2007 vo Fínsku s orchestrom Pori Sinfonietta. Najbližšie sa pripravuje na spoluprácu s mnohými švédskymi orchestrami o. i. symfonickými orchestrami Göteborgu, Malmö, Gothenburgskej Opery, ako aj Švedskym komorným orchestrom. Na jar 2009 David prijal pozvania dirigovať na festivaloch v Rusku a na Slovensku. Opätovne bol tiež pozvaný do Švedskej kráľovskej opery, kde uvedie švédsku premiéru baletu The Hunchback of Notre Dame (Hrbáč z NotreDame).

chestra, Stockholm Sinfonietta, Helsingborgs Symfoniorkester and many others. He has been musical director of two very well received world premières at the Vadstena-Academy; Paula af Malmborg Wards opera Ärret (The Scar) and Moto Osada's Four Nights of Dream. At the Norrlands-operan he did Janácek's Jenufa in 2004 and was reinvited in the following season to conduct Oliver Knussen's opera Where The Wild Things Are. He also conducted a TV-broadcasted spectacular short version of Mozart's Zauberflöte at the 2004 Nobel Prize Banquet. In 2008, David was conducting two operas at the Stockholm Folkoperan: *Der Freischütz* and *Die Lustige Witwe*.
Other highlights in his career of the past seasons include successful collaborations with Göteborg Symphony Orchestra, a production with the Royal Ballet at the Swedish Royal Opera, concerts with the Royal Stockholm Philharmonic and the whole French program with Iceland Symphony Orchestra. David made his Finnish debut in 2007 with Pori Sinfonietta.
The nearest future will bring him collaboration with a great number of Swedish Orchestras; the symphony orchestras of Göteborg, Malmö, Gothenburg Opera and the Swedish Chamber Orchestra, among others. During the Spring of 2009, David is invited to conduct at festivals in Russia and Slovakia. He is also reinvited to the Swedish Royal Opera to conduct the Swedish première of the ballet The Hunchback of Notre Dame.

Yossif IVANOV (1987)

Belgičan Yossif Ivanov je považovaný za jedného z najväčších huslistov budúcnosti (časopis Diapason), za hudobníka imponujúceho svojím majstrovstvom a vystupovaním (The Strad). Vo veku iba 22 rokov má na svojom konte celý rad hudobných ocenení a koncertných vystúpení.

Yossif IVANOV (b. 1987)

Acclaimed as "a player of impressive authority and presence" (The Strad) and "one of the top violinists of tomorrow" (Diapason), Belgian born Yossif Ivanov, at the age of 22 years, has already an impressive list of musical prizes and concert appearances.

Je držiteľom hlavných cien z početných medzinárodných interpretačných súťaží. Najvýznamnejšie z nich sú víťazstvá na Medzinárodnej husľovej súťaži v kanadskom Montreale v roku 2006, kde sa stal jedným z najmladších víťazov v jej histórii; v roku 2005 získal 2. cenu spolu s Cenou publika na azda najprestížnejšej svetovej interpretačnej súťaži Kráľovnej *Elisabeth* v Bruseli a o rok neskôr získal najvyššie ocenenie *Mladý umelec roka* udeľovanej na MIDEM *Classical Awards*. Menovanie ECHO vychádzajúcou hviezdou mu v rokoch 2005-2006 umožnilo uskutočniť sériu recitálových koncertných vystúpení, zahrnujúcich prominentné koncertné sály sveta ako *Carnegie Hall* v New Yorku, *Musikverein* vo Viedni, *Concertgebouw* v Amsterdame, *Cité de la Musique* v Paríži a Koncertnej sále Symfonického orchestra v Birminghame. Tieto pódiá tvoria iba časť z ohromujúceho a neustále sa rozširujúceho zoznamu koncertných pódií a podujatí, na ktorých sa mladý umelec predstavil - *Philharmonie* Essen v Nemecku, *Salle Pleyel*, *Louvre, Menton & Montpelliers* - festivaly vo Francúzsku; *Victoria Hall* v Ženeve; *Konzerthaus* vo Viedni; absolvoval koncertné turné v Španielsku s Kráľovskou flámskou filharmóniou /Royal Flemish Philharmonic/ a Jaapom Van Zwedenom, v USA na *Haverford Youth Festival*, Kanade (*The Ladies' Morning Musical Club*, Festival *Lanaudière)* a Južnej Amerike. Kritici vysoko ohodnotili aj jeho londýnsky debut, v apríli 2007 sa predstavil publiku v Londýne v sprievode Londýnskej filharmónie pod dirigentskou taktovkou Marina Alsopa.

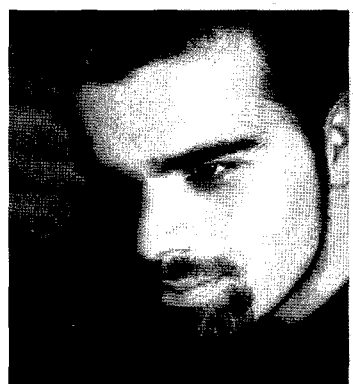

foto: Éric Larrayadieu

Ako sólista realizoval početné hosťovské vystúpenia s mnohými poprednými

He is an award winner of numerous competitions. Most notably, he was awarded the First prize at the Montreal International Music Competition at the young age of 16, becoming one of the youngest winners ever of this competition. At the Queen Elizabeth Competition in Brussels in 2005, he was awarded the Second prize and the Public prize as well. At the *Midem* Classical Awards in 2006, he received the Outstanding Young Artist award.

Yossif Ivanov was named as the ECHO Rising Star by the *Palais des Beaux-Arts* in Brussels for 2005-2006. As part of that prize he has performed a recital tour, which included Carnegie Hall, *Musikverein* Vienna, Concertgebouw Amsterdam, *Cité de la Musique* (Paris) as well as Symphony Hall Birmingham.

These venues are added to an ever-increasing and impressive list of concert venues which span Europe *Philharmonie* Essen in Germany; *Salle Pleyel*, Louvre, Menton & Montpelliers Festivals in France; Victoria Hall in Geneva; *Konzerthaus* in Vienna; a tour in Spain with Royal Flemish Philharmonic and Jaap Van Zweden), the U.S.A. (Haverford Youth Festival), Canada (The Ladies' Morning Musical Club, Festival *Lanaudière)* and South America. In April 2007, he made a critically acclaimed debut in London, with the London Philharmonic Orchestra under the baton of Marin Alsop.

As an orchestral soloist, he has been invited to perform concertos with orchestras such as London Philharmonic Orchestra, English Chamber Orchestra, National Polish Radio Orchestra Katowice, Montreal Symphony Orchestra,

európskymi orchestrami ako sú Londýnsky filharmonický orchester, Anglický komorný orchester, Poľský národný rozhlasový orchester Katowice, Montrealský symfonický orchester, Národný orchester Porto, *Orchestre de la Suisse Romande*, Symfonický orchester v Lucerne, Brabantský orchester, *Orchestre National d'Ile de France,* Orchester opery v Marseille, Symfonický orchester Quebec, *Orchestre National de Lille,* Filharmonický orchester Luxemburg, Komorný orchester UBS *Verbier* a so všetkými významnými belgickými orchestrami.

Mladý umelec spolupracoval s prominentnými dirigentmi ako sú Yannick Nézet-Séguin, Marin Alsop, Jean-Claude Casadesus, Paul Goodwin, Yoav Talmi, Jaap Van Zweden, Yoel Levi, Damion Iorio, Joana Carneiro, Christoph Warren Green, John Axelrod, David Stern, Louis Langrée a Pierre Bartholomée.

V koncertných sezónach 08/09 a 09/10, sa predstaví po prvýkrát s Orchestrom *Konzerthausu* Berlín (M.Alsop), *Residentie Orkest/The Hague Philharmonic* (N. Järvi), Verdiho orchestrom v Miláne (M.Tang), Filharmonickým orchestrom Malajzie a s *Orchestre Symphonique de Mulhouse.* V rámci spolupráce so spoločnosťou *Musis Sacrum* so sídlom v holandskom Arnheme vystúpi Yossif Ivanov v sezóne 08/09 s recitálovým programom aj v *Mozarteu* Salzburg, na Flanders festivale a na Beethovenovom festivale v Bonne.

Jeho debutové CD, realizované spoločnosťou Ambroisie/Naïve, získalo v novembri 2006 najvýznamnejšie ocenenie francúzskeho nahrávacieho priemyslu "nahrávka roka" *Diapason d'Or de l'Année* udeľované francúzskym odborným časopisom. V roku 2008 nahral umelec druhé recitálové CD s Itamarom Golanom, ako aj koncert s orchestrom v sprievode Flámskej kráľovskej filharmónie pod dirigentskou taktovkou Pinchasa Steinberga.

Orquestra Nacional do Porto, *Orchestre de la Suisse Romande*, Lucerne Symphony Orchestra, *Brabants Orkest*, *Orchestre National d'Ile de France, Orchestre de l'Opéra de Marseille*, Quebec Symphony Orchestra, *Orchestre National de Lille, Orchestre Philharmonique de Luxembourg*, UBS *Verbier* Chamber Orchestra and all important Belgian orchestras.

He worked with conductors such as Yannick Nézet-Séguin, Marin Alsop, Jean-Claude Casadesus, Paul Goodwin, Yoav Talmi, Jaap Van Zweden, Yoel Levi, Damion Iorio, Joana Carneiro, Christoph Warren Green, John Axelrod, David Stern, Louis Langrée, and Pierre Bartholomée.

During the seasons 08/09 and 09/10, he will play debut concerts with *Konzerthausorchester* Berlin (M. Alsop), Residentie Orkest/The Hague Philharmonic (N. Järvi), Milano Verdi Orchestra (M. Tang), Malaysian Philharmonic Orchestra and *Orchestre Symphonique de Mulhouse.* Yossif Ivanov is invited as artist in residence of Musis Sacrum in Arnhem (the Netherlands) in 08/09 and will play recitals at *Mozarteum* in Salzburg, Flanders Festival and *Beethovenfest* in Bonn.

In November 2006 his first CD on the Ambroisie/Naïve label was awarded a *Diapason d'Or de l'Année*, the most important recording industry award in France, presented to the best recordings of the year. During the year 2008, his second recital CD with Itamar Golan has been released, as well as his first concerto CD, with the Royal Flemish Philharmo-nic conducted by Pinchas Steinberg.

Yossif Ivanov has studied the violin with Zakhar Bron in Lübeck, with Igor & Valery Oistrakh at the Royal Conservatory of Brussels, and with Augustin Dumay at the Queen Elisabeth College of Music in Belgium, where he finished his studies in June 2007.

Yossif Ivanov študoval hru na husliach u Zachara Brona v Lübecku, u Igora & Valeria Oistrachovcov na Kráľovskom konzervatóriu v Bruseli a u Augustina Dumaya na *Queen Elisabeth College of Music* v Belgicku, kde ukončil štúdiá v júni 2007. Od roku 2008 pôsobí pedagogicky na Kráľovskom konzervatóriu v Bruseli.
Yossif Ivanov hrá na husliach zn. Stradivarius "The Lady Tennant"z roku 1699 zapožičanými spoločnosťou *Stradivarius* v Chicagu.

Since 2008, Yossif Ivanov teaches at the Royal Conservatory of Brussels.
Yossif Ivanov plays on the Stradivarius "The Lady Tennant" of 1699 by kind permission of the Stradivarius Society of Chicago.

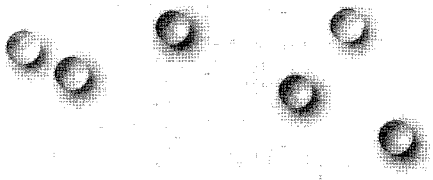

Severin von ECKARDSTEIN (1978)
Narodil sa v Düsseldorfe, Nemecko. Prvé hodiny hry na klavíri navštevoval ako šesťročný. Keď mal dvanásť, prijali ho ako mladý talent do triedy *Barbary Szczepańskej* na *Robert Schumann Musikhochschule* v Düsseldorfe. Počas tohto štúdia sa paralelne učil v Hannoveri a v Salzburgu u *Karl-Heinza Kämmerlinga*. Po strednej škole nastúpil na *Universität der Künste* v Berlíne, do kurzu *Klausa Hellwiga*. Absolvoval v roku 2002 a postgraduálne pokračoval na *International Piano Academy Lake Como* v Taliansku.
Von Eckardstein vyhral množstvo medzinárodných súťaží – r. 2003 zvíťazil na vysokoprestížnej Medzinárodnej súťaži *Queen Elisabeth* v Bruseli,"fenomenálnym predvením" Beethovenovej *Sonáty pre klavír č. 27* a *Klavírnym koncertom č.2 S.* Prokofieva vo finále. Medzi predchádzajúce, tiež významné súťaže patria: JAÉN (SP, 2002), Medzinárodná klavírna súťaž v Leedsi (3. cena a špeciálna cena za najlepšiu interpretáciu súčasnej hudby, r. 2000), *ARD* Mníchov (2. cena 1999), Ferruccio Busoni (Taliansko 1998),

foto: Shane Shu, Michael Cupido

Severin von ECKARDSTEIN (b. 1978)
Born in Düsseldorf, Germany. Severin took his first piano lessons when six years old. At the age of twelve, he was accepted into *Barbara Szczepanska's* young talent class at the *Robert Schumann Musikhochschule* in Düsseldorf. In his school years parallely, his piano studies continued in Hannover and Salzburg with *Karl-Heinz Kämmerling*. After his graduation from high school, he entered the *Universität der Künste* in Berlin to the course with *Klaus Hellwig*. Graduated in 2002, and went on with his postgradual studies at the *International Piano Academy Lake Como* in Italy.
Von Eckardstein has won numerous international competitions - in June 2003 became the First prize winner of the highly prestigious *International Queen Elisabeth Competition* in Brussels, with a "phenomenal performance" of Beethoven's *Piano Sonata No. 27* and Prokofiev's *Piano Concerto No. 2* in the finals. Amongst other, accordingly important preceding wins belong: JAÉN (SP, 2002), Leeds International Piano Competition (3.rd prize as well as Special prize for the best ren-

Arthur Schnabel, Berlín (1. cena, 1998), *Hamburg Steinway* (1. cena, DE 1990), *Incontro Internazionale Giovani Pianisti* (1. cena, ITA 1991) a i.
Účinkoval s mnohými renomovanými orchestrami, ako BBC Philharmonic Orchestra, City of Birmingham Symphony Orchestra, St. Martin in the Fields Academy, Konzerthausorchester Berlin, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Orchester der Komischen Oper Berlin, Ruská štátna filharmónia, Orchestre National de Belgique, deFilharmonie, Rotterdam Philharmonic Orchestra a Dutch Radio Chamber Orchestra - medzi inými, s dirigentami ako Sir Simon Rattle, Valery Gergiev, Jaap van Zweden, Lothar Zagrosek, Michel Tabachnik a i.
V septembri 2007 Severin von Eckardstein debutoval s Royal Concertgebouw Orchestra, Beethovenovým Piatym klavírnym koncertom, pod taktovkou Paava Järviho.
Vystúpil vo významných koncertných sieňach so sólovými recitálmi v USA a Európe. Hral v NY Metropolitan Museum of Art, New Haven Yale School of Music (*Horowitz Piano Series*), Washington (Kennedy Center), London (Wigmore Hall), Brussels (Palais des Beaux Arts), Salzburg (Mozarteum), dvakrát v sérii *Master Pianists* v Concertgebouw, Amsterdam oi. Hlboký dojem zanechal v Kanade, Hong Kongu, v sezóne 2007-2008 ako *Rezidenčný umelec* City of Arnhem Concert Hall (NL), absolvoval veľké turné v Kórei a Japonsku.
Umelca, navyše, pozvali mnohé prestížne festivaly v USA aj v Európe: *Miami International Piano Festival*, *Ravinia Festival* a *Gilmore Festival*, účinkoval na *Klavier-Festival Ruhr*, *Dresdner Musikfestspiele* (DE), *Kuhmo Chamber Music Festival* (FIN), *Colmar Festival a Festival International de piano de La Roque d'Anthéron* (FR), *Chopin Festival Duszniki* (PL); Istanbul (TR), Miláno (ITA) a Montreux (CH).

dition of contemporary music in 2000), *ARD Munich* (2nd prize in 1999), Ferruccio Busoni Piano Competition (Italy, 1998), the *Arthur Schnabel Competition*, Berlin (1st prize in 1998) the *Hamburg Steinway Competition* (1st prize in 1990), the *Incontro Internazionale Giovani Pianisti* in Italy (1st prize in 1991) and others.
Severin von Eckardstein performed with many renowned orchestra's such as BBC Philharmonic Orchestra, City of Birmingham Symphony Orchestra, St. Martin in the Fields Academy, English Chamber Orchestra, Konzerthausorchester Berlin, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Orchester der Komischen Oper Berlin, Russian National Philharmonic Orchestra, Orchestre National de Belgique, deFilharmonie, Rotterdam Philharmonic Orchestra, and the Dutch Radio Chamber Orchestra, et al. - conducted by, amongst others, Sir Simon Rattle, Valery Gergiev, Jaap van Zweden, Lothar Zagrosek, Michel Tabachnik, et al.
In September 2007 Severin von Eckardstein debuted with the Royal Concertgebouw Orchestra, performing Beethoven 5th Piano Concerto, conducted by Paavo Järvi.
He has given numerous solo recitals in renown concert halls of the United States and Europe. He played in New York Metropolitan Museum of Art, New Haven Yale School of Music (*Horowitz Piano Series*), Washington (Kennedy Center), London (Wigmore Hall), Brussels (Palais des Beaux Arts), Salzburg (Mozarteum), and twice in the *Master Pianists series* at the Amsterdam Concertgebouw, to name but a few. He also featured in Canada and Hong Kong and in the season 2007-2008 as the *Artist in Residence* at the City of Arnhem Concert Hall (NL), he has toured through Korea and Japan extensively.
Furthermore, the artist was invited to many prestigious music festivals: the *Miami International Piano Festival*, the

Repertoár tohto úžasne mnohostranného klavíristu siaha od Bacha po súčasnú hudbu. Jeho najnovšie CD (Dabringhaus & Grimm) je venované ruskému skladateľovi Nikolajovi Medtnerovi.
V blízkej budúcnosti predvedie Mozartov *Klavírny koncert č. 23* v Royal Festival Hall v Londýne s Philharmonia Orchestra a čaká ho tretí sólový recitál v sérii Concertgebouw *Master Pianists* v sezóne 2009-2010 a debut v Nemecku na *Schleswig-Holstein Musik Festivale*. V roku 2009 sa vráti do USA, bude účinkovať aj v Nórsku - na *Risør Festival of Chamber Music*.
Za všetky ohlasy kritiky hovoria tieto dve:
"... Von Eckardstein podal Beethovena skoro ako on sám. Určite sa nebude musieť báť o svoje miesto v Panteóne."
De Volkskrant, 24. apríl 2008
"Džentlmeni, klobúky dolu - je to génius!"
The Huffington Post, 14. november 2007

Ravinia Festival and the *Gilmore Festival*, US. In Europe he played at the *Klavier Festival Ruhr*, the *Dresdner Musikfestspiele*, the *Kuhmo Chamber Music Festival*, the *Colmar Festival*, the *Festival International de piano de La Roque d'Anthéron*, the *Chopin Festival Duszniki*, in Istanbul, Milan and Montreux.
Amazingly versatile pianist's repertoire ranges from Bach to contemporary music. His most recent CD (Dabringhaus & Grimm) is dedicated to the Russian composer Nikolaj Medtner.
Recently, he performed Mozart's *Piano Concerto No. 23* with the Philharmonia Orchestra at the Royal Festival Hall London, and soon he gives his third solo recital in the *Master Pianists series* of the Amsterdam Concertgebouw. He will have his debut at the *Schleswig-Holstein Musik Festival* in 2009-2010 season. In 2009, he returns to the USA, he will also perform in Norway - the *Risør Festival of Chamber Music*.
For all of the critical acclaims these two:
"... Von Eckardstein came very close to a pure rendition of Beethoven. He will certainly not have to worry about his place in the pantheon."
De Volkskrant, 24th April 2008
"Hats off gentlemen, a genius!"
The Huffington Post, 14th November 2007

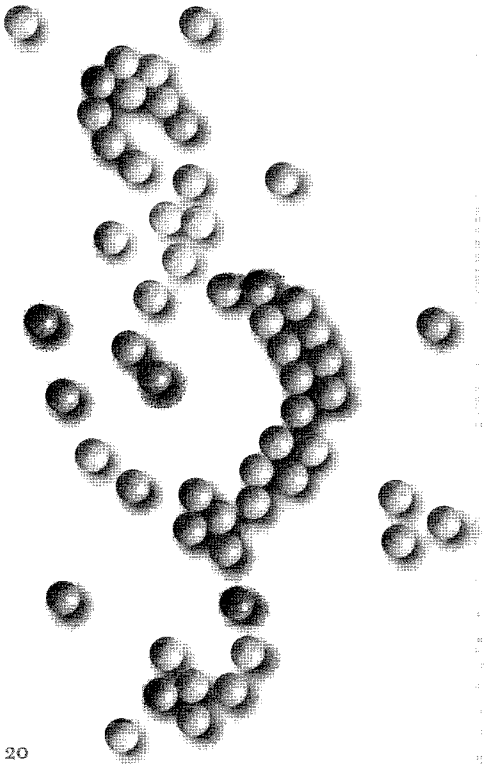

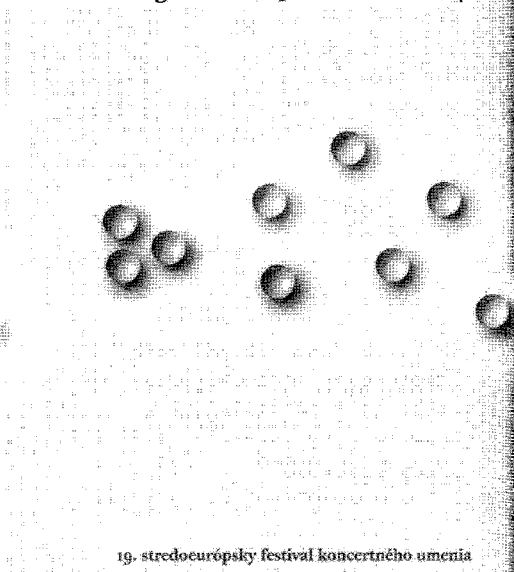

hudobné centrum

MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Hudobné centrum je pracovisko pre hudobnú kultúru s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorého poslaním je podporovať slovenské hudobné umenie doma a v zahraničí.

The music centre Slovakia is a working place for music culture with nationwide activities. Its task is to promote the Slovak musical culture at home and abroad.

Hudobné centrum je členom medzinárodných mimovládnych organizácií

The music centre Slovakia is a member of these international NGOs:

IAMC (The International Association Of Music Information Centres)
IAML (The International Association of Music Libraries)
ECPNM (European Conference of Promoters of New Music)
EFA (European Festival Association)

Spravuje a dopĺňa fonotéku, notový archív a videotéku slovenských a zahraničných skladateľov a buduje databázu informácií o súčasnej hudobnej kultúre

Manages and completes a sound library, a musical archive and video library of Slovak and foreign composers, and creates a databases of contemporary musical culture

Záujemcom z radov odborníkov i hudbymilovnej verejnosti poskytuje prístup k archívom ako aj k periodickej a neperiodickej odbornej tlači v študovni pre verejnosť

Gives interested experts and the music-loving public access to the archives, and makes accessible the Professional periodicals and non-periodicals journals in the Public Music Study

Vydáva noty a knihy o hudbe a časopis HUDOBNÝ ŽIVOT, ktorý prináša informácie o hudobnom živote na Slovensku a v zahraničí

Publishes scores and books about music an the journal HUDOBNÝ ŽIVOT – with information &bout the music life in Slovakia and abroad

Organizuje vybrané medzinárodné hudobné festival, sprostredkováva koncerty slovenských a zahraničných umelcov doma a v zahraničí, propaguje slovenské hudobné umenie na Slovensku a v zahraničí

Organzes selected international music festivals, concerts of Slovak and foreign artists in Slovakia and obroad, promotes Slovak music art in Slovakia and abroad

Organizuje cyklus koncertov NEDEĽNÉ HUDOBNÉ MATINÉ v Mirbachovom paláci v Bratislave

Organizes the concert cycle SUNDAY MUSIC MATINEE in the Mirbach Palace in Bratislava

Utorok * 21. 4. * 16.00 h

Koncert víťazov Súťaží študentov slovenských konzervatórií 2009

Tomáš TOPENČÍK, trúbka
2. ročník, Konzervatórium v Bratislave,
z triedy Michala Jánoša
Anna Rošková, klavír

Eugène Bozza (1905-1991)
Capriccio pre trúbku a klavír

Karol SAMUELČÍK, gitara
2. ročník, Konzervatórium v Žiline,
z triedy Jána Labanta

Štěpán Rak (1978)
Variace na téma Jaromíra Klempíře

Pavol HOOS, tuba
5. ročník, Konzervatórium v Žiline,
z triedy Jiřiho Bukača
Ľudmila Fraňová, klavír

Thomas Stevens (1938)
Variácie v starom štýle pre tubu a klavír

Jakub RIZMAN, harfa
6. ročník, Konzervatórium v Bratislave,
z triedy Zuzany Törökovej

Marcel Tournier (1879-1951)
Sonatína č. 1 pre sólovú harfu
3. časť *Fievrensement*

Lukáš GOLEJ, French horn
4. ročník, Konzervatórium v Bratislave,
z triedy Miloša Števove
Ladislav Fančovič, klavír

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)
Koncert pre lesný roh a orchester č. 2 Es dur, KV 417
3. časť *Rondo allegro*

Tuesday * 21. 4. * 4:00 p.m.

Concert of the Laureates of the Slovak Conservatoires' Competitions 2009

Tomáš TOPENČÍK, trumpet
2nd form, Conservatoire in Bratislava,
class of Michal Jánoš
Anna Rošková, piano

Eugène Bozza (1905-1991)
Capriccio for Trumpet and Piano

Karol SAMUELČÍK, guitar
2nd form, Conservatoire in Žilina,
class of Ján Labant

Štěpán Rak (1978)
Variations on a Theme by Jaromír Klempíř

Pavol HOOS, tuba
5th form, Conservatoire in Žilina,
class of Jiří Bukač
Ľudmila Fraňová, piano

Thomas Stevens (1938)
Variations in Old Style for Tuba and Piano

Jakub RIZMAN, harp
6th form, Conservatoire in Bratislava,
class of Zuzana Töröková

Marcel Tournier (1879-1951)
Sonatina No. 1 for harp solo
Part III *Fievrensement*

Lukáš GOLEJ, French horn
4th form, Conservatoire in Bratislava,
class of Miloš Števove
Ladislav Fančovič, piano

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)
Concerto for Horn and Orchestra No. 2 in E flat major, K. 417
Part III *Rondo Allegro*

Pavol KUBÁŇ, barytón
6. ročník, Konzervatórium v Bratislave,
z triedy Dagmar Podkamenskej-Bezačinskej
Aniko Patkoló, klavír

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)
ária **Papagena** z opery
Čarovná flauta

Gaetano Donizetti (1797-1848)
ária **Malatestu** z opery
Don Pascquale

Judita NAGYOVÁ, mezzosoprán
6. ročník, Konzervatórium v Bratislave,
z triedy Dagmar Livorovej
Eva Rebrová, klavír

Ruggiero Leoncavallo (1857-1919)
ária **Mussety** z opery
Bohéma

Piotr Iljič Čajkovskij (1840-1893)
ária **Poliny** z opery
Piková dáma

Michal SÚLOVSKÝ, trombone
4. ročník, Konzervatórium v Žiline,
z triedy Michala Besucha
Ľudmila Fraňová, klavír

Ferdinand David (1810-1873)
Concertino Es dur
pre pozaunu a klavír
3.časť *Allegro maestoso*

Vladimír KOPÁČIK, organ
5. ročník, Konzervatórium v Bratislave,
z triedy Marianny Gazdíkovej

Flor Peeters (1903-1986)
Toccata, Fugue et Hymne sur
Ave Maris Stella op.28

Pavol KUBÁŇ, barytone
6th form, Conservatoire in Bratislava,
class of Dagmar Podkamenská-Bezačinská
Aniko Patkoló, piano

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)
Aria of **Pagageno** from the opera
the **Magic Flute**

Gaetano Donizetti (1797-1848)
Aria of **Malatesta** from the opera
Don Pasquale

Judita NAGYOVÁ, mezzo-soprano
6th form, Conservatoire in Bratislava,
class of Dagmar Livorová
Eva Rebrová, piano

Ruggiero Leoncavallo (1857-1919)
Aria of **Musseta** from the opera
La Bohème

Pyotr Ilyitch Tchaikovsky (1840-1893)
Aria of **Pauline** from the opera
the **Queen of Spades**

Michal SÚLOVSKÝ, trombone
4th form, Conservatoire in Žilina,
class of Michal Besuch
Ľudmila Fraňová, piano

Ferdinand David (1810-1873)
Concertino in E flat major
for Trombone and Piano
Part III *Allegro maestoso*

Vladimír KOPÁČIK, organ
5th form, Conservatoire in Bratislava,
class of Marianna Gazdíková

Flor Peeters (1903-1986)
Toccata, Fugue et Hymne sur
Ave Maris Stella, Op. 28

Utorok * 21. 4. * 19.00 h

Maria KRUŠEVSKAJA, harfa
(Rusko)

Johann Sebastian Bach (1685-1750)
Toccata d mol
(úprava B. Dobrochotov)

Franz Liszt/Henriette Renié (1875-1956)
Reve d'amour

Sergej Prokofiev (1891-1953)
Prelúdium C dur

Jacques Charpentier (1933)
La danse devant l'arche

Jacques de la Presle (1888-1969)
Le jardin mouille

Elias Parish-Alvars (1808-1849)
Fantázia na motívy z opery **Lucia di Lammermoor** Gaetana Donizettiho

***

Vassilena SERAFIMOVA,
bicie nástroje
(Bulharsko)

Anna Ignatowicz (1968)
Toccata

Kevin Volans (1949)
She who sleeps with a small Blanket

Keiko Abe (1937)
Marimba d'amore

Tuesday * 21. 4. * 7:00 p.m.

Maria KRUSHEVSKAYA, harp
(Russia)

Johann Sebastian Bach (1685-1750)
Toccata in D minor
(arrangement by B. Dobrokhotov)

Franz Liszt/Henriette Renié (1875-1956)
Reve d'amour

Sergei Prokofiev (1891-1953)
Prelude in C major

Jacques Charpentier (1933)
La danse devant l'arche

Jacques de la Presle (1888-1969)
Le jardin mouille

Elias Parish-Alvars (1808-1849)
Grande fantaisie sur des motifs de l'opera **Lucia di Lammermoor**

***

Vassilena SERAFIMOVA,
percussions
(Bulgaria)

Anna Ignatowicz (1968)
Toccata

Kevin Volans (1949)
She who sleeps with a small Blanket

Keiko Abe (1937)
Marimba d'amore

Jedným z najznámejších diel, skomponovaných pre organ, je *Toccata a fúga d mol* s impozantným úvodným motívom, ktorého „hrozivý" charakter inšpiroval mnohých tvorcov k nejednej úprave, či využitiu v rámci filmovej tvorby. V priebehu 20. storočia neraz zaznievala v orchestrálnej podobe od Leopolda Stokowského. Nie je jednoduché zostaviť chronológiu Bachových diel, keďže mnohé z jeho rukopisov, s výnimkou tých zo záveru jeho kariéry, zostali stratené, ďalšie sa zase dostali na verejnosť prostredníctvom kópií jeho žiakov. Skladba sa však zvykne pripisovať začiatkom Bachovho pôsobenia, ešte pred presídlením do Weimaru v roku 1708. Striedanie kvázi improvizovaných a kontrapunktických sekcií bolo charakteristické pre severonemeckého organistu Dietricha Buxtehudeho, ktorého **Johann Sebastian Bach** navštívil počas svojho pôsobenia v Arnstadte. *Toccata* tentoraz zaznie v transkripcii pre harfu od B. Dobrochotova.

Žiak Carla Czerneho či Antonia Salieriho **Franz Liszt** (1811 – 1886) bol vynikajúcim skladateľom, ako aj klavírnym virtuózom, ktorému sa podarilo zdokonaliť pianistickú techniku ako takú. Absolvoval množstvo koncertných ciest, pričom čoraz významnejšie úspechy ho neustále motivovali k ďalšiemu zdokonaľovaniu. Nie je prekvapujúce, že aj značná časť Lisztovej tvorby je taktiež určená práve pre tento hudobný nástroj. *Rêve d'amour* je cyklus troch nokturn pre klavír, ktorý Liszt skomponoval v roku 1843 a vo verzii pre harfu koluje v úprave **Henriette Renié**.

„Hudba napísaná neúprimne je neživotná," sú údajne slová **Sergeja Prokofieva** (1891 – 1953), ktorého závratná skladateľská kariéra začala ešte počas školy. Odvážne harmónie, priezračné melodické línie, nečakané rytmické zvraty a opozícia voči jednoznačne zrozumiteľnému romantickému pátosu mu zaručili jedinečnú pozíciu vo vtedajšej hudobnej produkcii. Pre harfu zaranžované *Prelúdium C dur op. 12* je pôvodne súčasťou Prokofievovho cyklu *Desať kusov pre klavír op. 12* z rokov 1906 – 1913.

Z dielne francúzskeho skladateľa a organistu **Jacquesa Charpentiera** (1933) pochádza skladba *La danse devant l'arche*. Po osemnásťmesačnom štúdiu indickej hudby nastúpil na parížske Konzervatórium, kde sa venoval kompozícii pod vedením Aubina a analýze u Messiaena. Dva rozmanité vplyvy – India a Francúzsko – počas formovania sa podpísali pod originalitu jeho tvorby. Väčšina Charpentierových diel sa vyznačuje využívaním indických modov (napr. Etudes karnatiques), príklon k Messiaenovi je zase evidentný v harmónii či rytme (napr. Livre d'orgue). Jeho tvorba osciluje v oblasti viacerých žánrov, vrátane opery (Beatris, Marie-Antoinette), symfonickej tvorby, a na konte má viacero skladieb s využitím Martenotových vĺn. Popri kompozícii a interpretácii sa venoval organizačnej aj pedagogickej činnosti.

Z tvorivej dielne francúzskeho skladateľa a pedagóga **Jacquesa de la Presle** (1888 – 1969) pochádza skladba pre sólovú harfu *Le jardin mouille*. De la Presle študoval najskôr na Konzervatóriu vo Versailles, kým na odporúčanie rodinného priateľa a zároveň dirigenta versailleskej opery Paula Taffanela neprišiel na Konzervatórium v Paríži, kde sa venoval štúdiu harmónie u A. Tadoua, kontrapunktu u G. Caussadea a kompozície pod vedením P. Vidala. Súčasne sa stal nástupcom svojho prvého učiteľa, organistu P. Faucheta v kostole Notre-Dame vo Versailles. Prvá svetová vojna jeho hudobné vzdelávanie prerušila, nakoľko od jej začiatku pôsobil na fronte ako zdravotnícka posila. S ďalšími absolventmi konzervatória, medzi inými A. Capleta, G. Jouattea, M. Maréchala či R. Dorina založil orchester, ktorý uvádzal aj väčšie diela. Tesne pred koncom vojny sa priotrávil plynom a dlhý čas stál na pokraji života a smrti. Po vojne nadviazal na štúdium u Vidala a roku 1921 získal s kantátou *Hermione* Premier Grand Prix de Rome, pričom počas rímskeho pobytu, spojeného s cenou v rímskej Villa Medici vytvoril oratórium

L'Apocalypse de saint Jean. Po návrate v roku 1925 začal vyučovať na parížskom Konzervatóriu a v období 1937 až 1958 bol profesorom harmónie a medzi jeho početnými žiakmi možno nájsť aj známejšie mená ako M. Jarre, A. Duhamel, kanadského skladateľa A. Mathieua či klaviristku A. Bundervoëtovú. De la Presle zároveň pôsobil ako riaditeľ Radio-Paris, neskôr Radiodiffusion nationale a istý čas ako generálny inšpektor pre hudobné vzdelávanie. Jeho tvorba, vyznačujúca sa melodickosťou a jemným, francúzskym štýlom, obsahuje orchestrálne, komorné, sólové i vokálne diela, či dokonca operetu.
Početné koncertné cesty, bohato reflektované dobovou tlačou, má na konte aj „Liszt nástroja harfa" **Elias Parish-Alvars** (1808 – 1849). Žil v dobe plnej spoločenských a politických zmien, zákonite sa odrážajúcich aj v umeleckej oblasti. Pochádzal z malého mestečka Devonshire a prvé hudobné vzdelanie aj základy hry na harfe získal pravdepodobne od svojho otca, organistu a učiteľa spevu. Prvé verejné vystúpenie absolvoval v roku 1818, kedy jeho otec zbankrotoval. Štúdiá tak mohol absolvovať najmä vďaka finančnej pomoci viacerých solventnejších rodín. Po absolvovaní v roku 1828 začala jeho koncertná kariéra, pričom sa zároveň venoval tvorbe pre harfu, z ktorej ukážkou je Grande fantaisie sur des motifs de l'opera Lucia di Lammermoor op. 79, využívajúca techniku troch rúk.
Toccata pre marimbu od súčasnej poľskej skladateľky **Anny Ignatowicz-Glinskej** (1968) vznikla v roku 2001 a v tom istom roku aj po prvýkrát zaznela vo Varšave v interpretácii jej manžela. Napriek tomu, že autorka popiera hudobný program diela, *Toccatu* vníma značne subjektívne, nakoľko ju venovala pamiatke a spomienkam na svojho otca, ktorý v čase komponovania opustil tento svet.
Skladba súčasného, v medzinárodných súvislostiach úspešne etablovaného skladateľa, pochádzajúceho z Juhoafrickej republiky, **Kevina Volansa** (1949), ktorý hudobné vzdelanie nadobúdal pod vedením renomovaných osobností ako K. Stockhausen, M. Kagel či A. Kontarsky, *She who sleeps with a small Blanket* pre bicie nástroje sólo, vznikla roku 1985. Autor sa v nej intenzívne zaoberá príležitostne prehlasovanou ideou o prenose posolstiev a správ prostredníctvom bicích nástrojov, i keď s "pravým" africkým bubnovaním skladba síce nemá veľa spoločné. Dielo Volans venoval americkej bicistke a skladateľke Robyn Schulkowskej, ktorá účinkovala na jeho premiére v múzeu Carolino Augusteum v Salzburgu. Z dôvodu limitovanej inštrumentácie skladateľ využil rôzne spôsoby rytmického ozvláštnenia celého znenia.
Keiko Abe si vyslúžila pozíciu svetovej marimbistky vďaka nevšednej kombinácii tvorivej sily, prenikavej citlivosti, ako aj virtuóznej techniky. Pravidlene účinkuje na svetových pódiách ako sólistka, členka komorných zoskupení či improvizátorka a pôsobí aj v pedagogických pozíciách. Interpretačné umelecké skúsenosti jej umožňujú aj tvorivý prístup k tomuto hudobnému nástroju. *Marimba d'amore* pre marimbu sólo je pre interpreta výzvou. Obsahuje množstvo technicky náročných a zároveň hudobne lyrických pasáží.

Maria KRUŠEVSKAJA (1984)

Pochádza z Moskvy, zo slávnej hudobníckej rodiny, jej rodičia sú klaviristi. Hre na harfe sa venuje od svojich siedmich rokov, študovala na slávnej moskovskej Hudobnej škole *Gnessin* v triede Mildy Agazarian. Od začiatku svojho štúdia sa s úspechom zúčastňovala početných národných i medzinárodných harfových súťaží, kde získavala najvyššie ocenenia. K najvýznamnejším, získaným na medzinárodnej úrovni patria medailové umiestnenia na Medzinárodnej harfovej súťaži *Hommage a Martine Geliot* v Lille v roku 1999, Medzinárodnej harfovej súťaži *Lily Laskine* v Paríži v roku 2002 a najmä finálové umiestnenie na prestížnej Medzinárodnej harfovej súťaži v Bollomingtone (USA) v roku 2004 a víťazstvo na nej v roku 2007, ktoré jej otvorilo cestu k významnej umeleckej kariére. Okrem víťazstva si odniesla aj niekoľko špeciálnych cien za najlepšie interpretácie koncertných diel Parisha-Alvarsa, Pierného a Küneho.

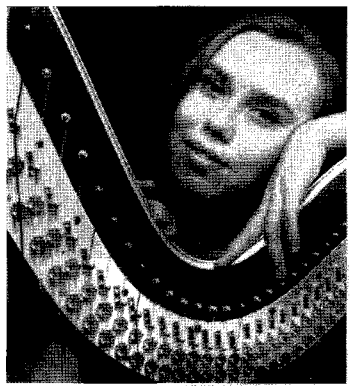

foto: Margarita Muzichenko

V súčasnosti je mladá ruská harfistka Maria Kruševskaja medzinárodne uznávanou interpretkou, je považovaná za jednu z najvýraznejších a najtalentovanejších osobnosti interpretačného umenia vo svojom odbore. Svojím umením očarúva poslucháčov a návštevníkov koncertov v Rusku, v Európe i v USA.

Ako sólista účinkovala s mnohými, prevažne ruskými a americkými orchestrami – Filharmonickým orchestrom Saratov, Filharmonickým orchestrom Nižného Novgorodu, Symfonickým orchestrom národnej kinematografie USA (*State Cinematography Symphony*), komornými orchestrami *Kremlin*, *Four Seasons* "Štyri ročné obdobia", *Cantus Firmus*, ako aj

Maria KRUSHEVSKAYA (b. 1984)

Young and talented harpist, *Maria Krushevskaya* has won international acclaim as one of today's foremost virtuoso harpist of her generation. Maria was born in Moscow into the music family of accomplished musicians, her parents are pianists. She started playing the harp at the age of seven at the Moscow's *Gnessin's* Special Music School, where she studied with Milda Agazarian. Since the very beginning, she has won number of national harp competitions, and was a prizewinner at 1999 International Harp Competition *Hommage a Martine Geliot* in Lille, followed by the Second prize at the 2002 *Lily Laskine* International Harp Competition in Paris and becoming the finalist at the 2004 U.S.A. International Harp Competition. In 2007, she was awarded the First prize together with a few special prizes for the best interpretation of works by Parsih-Alvars, Pierné and Küne at the U.S.A. International Harp Competition in Boomington.

Maria Krushevskaya has charmed audiences as a recitalist and concerto soloist throughout Russia, Europe and the U.S.A. Her solo engagements have included the State Cinematography Symphony, the Saratov Philharmonic Orchestra, Nizhniy Novgorod Philharmonic Orchestra, Chamber Orchestras *Kremlin*, *Four Seasons*, *Cantus Firmus* and the Chamber Orchestra of St. Petersburg's Philharmonic in addition to numerous performances as a chamber musician.

Maria Krushevskaya has appeared as a soloist at the *Gargiles* International Harp Festival in France, the Moscow Open Harp Festivals, at "*Kristupo Festivalis*" in

s Komorným orchestrom Petrohradskej filharmónie.
Vystúpila na medzinárodných harfových festivaloch *Gargiles* (Francúzsko), v Moskve, Vilniuse (*Kristupo Festivalis),* vo Švajčiarsku (*Harp Masters*), prezentovala sa publiku sólovými recitálmi v Londýne (Wigmore Hall), Chicagu, Salt Lake City a v New Yorku (Carnegie Hall), v Moskve (Veľkej sále Čajkovského konzervatória) a i. Venuje sa aj interpretácii komornej hudby realizovaním početných koncertných vystúpení v rôznych komorných zoskupeniach.
V jej podaní odzneli mnohé diela ruských autorov pre tento nástroj aj premiérovo vrátane svetovej premiéry Klavírneho koncertu č. 12 A dur KV. 414 Wolfganga Amadea Mozarta v úprave pre harfu a orchester (Skailou Kanga) na 6. harfovom festivale v Moskve v roku 2005.
Maria Kruševskaja pravidelne nahráva pre ruskú televíziu a rozhlas. V roku 2006 nahrala svoje prvé profilové CD.
Mladá umelkyňa získala štipendiá od niekoľkých nadácií – Medzinárodnej nadácie *Vladimíra Spivakova*, Fondu ruského koncertného umenia, Nadácie *Mstislava Rostropoviča*, je jednou z interpretov zaradených do programu podpory mladých koncertných umelcov v rámci špeciálneho programu vyhláseného vládou Ruskej federácie nesúceho názov *Nové mená.*
V súčasnosti je členkou Orchestra baletu Veľkého divadla v Moskve. Po úspešnom absolvovaní štúdia na Hudobnej akadémii *Gnessin* v Moskve v roku 2008 pokračuje na nej i naďalej v postgraduálnom štúdiu pod vedením svojej profesorky.

Vilnius, the International Harp Academy "Harp Masters" in the Switzerland and was invited to perform solo recitals in London including Wigmore Hall, Chicago, in the Big Hall of the Academy of Music in Moscow, Salt Lake City and in Carnegie Hall in New York.
Maria gave a number of national premièrs of harp compositions in addition to the world première of Mozart's Piano Concerto No. 12 in A major, K.414 at the Sixth Moscow Open Harp Festival in 2005 (arranged for the harp and orchestra by Skaila Kanga).
Maria Krushevskaya records regularly for TV and radio programs. She was granted scholarships of the *International Spivakov Fund*, the *Russian Performing Arts Fund*, *Mstislav Rostropovich Fund* and was awarded special grant under the program introduced by the Government of Russian Federation titled the New Names as well. In 2006, she made her first CD recording. Since November 2007, she has been engaged in the orchestra of the *Bolshoi Theatre.*
In June 2008, Maria Krushevskaya graduated from the Russian *Gnessin's* Music Academy in Moscow with distinctions and presently she pursued her studies there as a post-graduated student.

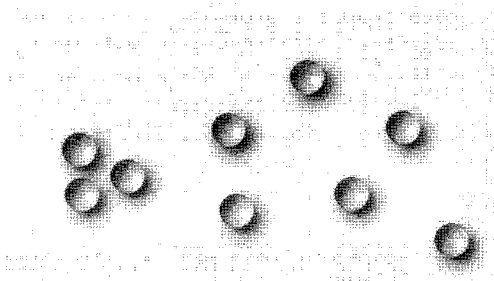

Vassilena SERAFIMOVA (1985)
pochádza z hudobníckej rodiny, jej otec Simeon Serafimov, známy interpret na bicie nástroje, bol jej pedagógom viac ako 10 rokov. Hudobné vzdelanie získa-

Vassilena SERAFIMOVA (b. 1985)
was born into a family of musicians, including her father, percussionist Simeon Serafimov who was her teacher during more than ten years. Her music educa-

vala od svojich šiestich rokov na Vysokej hudobnej škole v Plevene, ktorú absolvovala v roku 2004 získaním diplomu a aj špeciálneho ocenenia udeleného Ministerstvom školstva a kultúry Bulharskej republiky za výnimočné výsledky v oblasti hudby a kultúry.

Vassilena Serafimova získala doteraz množstvo cien na národných a medzinárodných súťažiach v hre na bicie nástroje. Ako sólistka získala Grand Prix na 10. medzinárodnej interpretačnej súťaži Hudba a Zem „Music and Earth" v Sofii v roku 2003, súčasne s víťazstvom komorného súboru *Accent Percussion Ensemble*, ktorého bola tiež členkou. Nasledovali ocenenia z medzinárodnej súťaže v hre na marimbu v rakúskom Linzi v roku 2006 – okrem finálového umiestnenia získala aj špeciálne ceny udelené spoločnosťami *Marimba One a Norsk and Classic Concert Group*, z medzinárodnej súťaže v hre na marimbu v Paríži (r. 2006) si odniesla 2. cenu a získala ja špeciálnu cenu SPERIDAM pre najlepšieho zahraničného študenta vo Francúzsku. Jej doteraz najvýraznejšími úspechmi boli 2. cena z 56. medzinárodnej súťaže ARD Mníchov (Nemecko, 2007) a víťazstvo na 5. Svetovej súťaži v hre na marimbu v Stuttgarte (2008). Ako členka komorného zoskupenia – kvinteta hráčov na bicie nástroje „Argillos Percussion", získala Vassilena 1. cenu na medzinárodnej súťaži v komornej hre FNAPEC v Paríži.

Vassilena si získala svojím umením obdiv a uznanie francúzskej klaviristky Chantal Stigliani, ktorá jej pomohla pokračovať v štúdiu na Národnom konzervatóriu vo Versailles u jedného z popredných francúzskych pedagógov Sylvia Gualdiho.

tion began very early - at the age of six - at the *Panayot Pipkov* Music High School in Pleven, which she graduated from in 2004 with a Special Diploma attained from the Bulgarian Ministry of Education and Science, recognizing her achievements in music and culture.

So far, Vassilena has won numerous prizes at national and international percussion competitions. As a soloists, she was awarded the Grand Prix at the 10th Annual "Music and Earth" International Music Competition in 2003 in Sofia, simultaneously winning the First prize with the Accent Percussion Ensemble. She followed with reaching final and being awarded the Marimba One Special prize and *Norsk and Classic Concert Music Group* prize in the International Marimba Competition in Linz (Austria, 2006); Second prize at International Marimba Competition in Paris (2006) and the SPERIDAM Special prize for the best foreign student in France. She reached the most remarkable results at the 56th International ARD Competition in Munich (2007), where she was awarded the Second prize and at the 5th World International Marimba Competition in Stuttgart in 2008 being awarded the First prize. As a member of quintet percussion ensemble "Argillos Percussion", she won the First prize at the international chamber music competition FNAPEC in Paris.

Vassilena has been distinguished by the French pianist Chantal Stigliani, who also helped her to continue in her studies with Sylvio Gualda at the National Conservatory of Versailles, France. These musical encounters, in addition to the master classes with notable musicians including

Toto i podobné stretnutia s významnými hudobníkmi, predovšetkým aj vďaka absolvovaniu majstrovských kurzov vedených poprednými svetovými osobnosťami vrátane Keiko Abe, Bogdana Bacanu, Petra Sadla, Katarzyny Mycka, Momoko Kamiju a ďalších, významne obohatili jej interpretačné majstrovstvo. V súčasnosti študuje na *Conservatoire National Supérieur de Musique et Dance de Paris* u Michela Ceruttiho. Od roku 2007 je tiež štipendistkou *Fondation d'enterprise Groupe Banque Populaire".*

Vďaka svojej citlivosti k obrazom a farbám je aj interpretačné umenie mladej umelkyne mnohostranné vo zvuku i plastičnosti výrazu. V súčasnosti pracuje na novom pantomimickom predstavení, kde účinkuje spolu so skupinou mímov – práve takého spojenie medzi jednotlivými druhmi umenia predstavuje jedno z najdôležitejších inšpirácií pre Vassilenu. Či účinkuje ako sólistka, v komorných zoskupeniach alebo s orchestrami, jej hudobné myšlienky a umelecké vízie uchvacujú poslucháčov a divákov na celom svete.

Keiko Abe, Bogdan Bacanu, Peter Sadlo, Katarzyna Mycka, Momoko Kamiya and others, have significantly enriched her musical expression. She is currently a student at the *Conservatoire National Supérieur de Musique et Dance de Paris* studying with Michel Cerutti. Since 2007, Vassilena has been one of the laureates of *"Fondation d'enterprise Groupe Banque Populaire".*

Sensitive to painting and colours, Vassilena's musical expression is wide-ranging in sound and relief. Currently, she is working on a new spectacle for mimes and percussion - this complex universe between the arts is one of the most important inspirations for Vassilena. Performing as a soloist as well as in chamber ensembles and with orchestras, Vassilena's musical ideas and artistic visions captivate audiences all over the world.

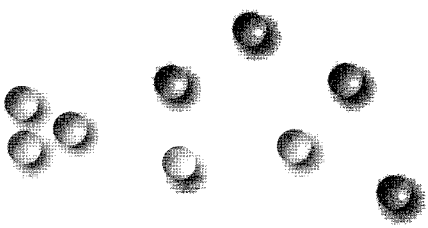

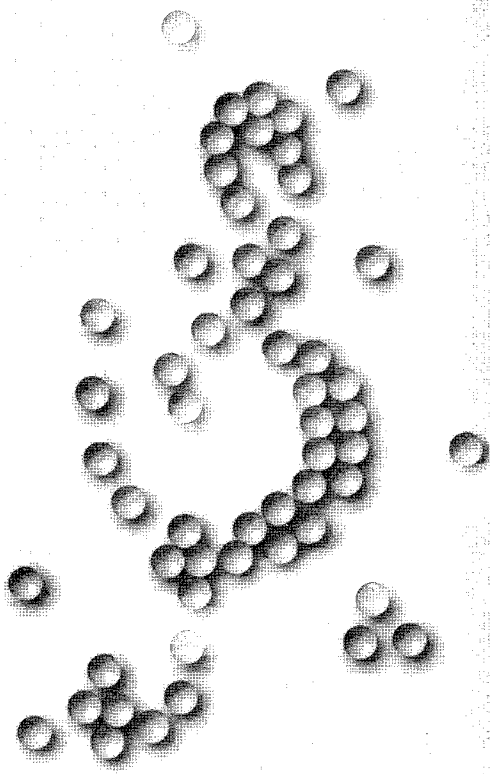

Streda * 22. 4. * 19.00 h

CAPPELLA ISTROPOLITANA,
komorný orchester mesta Bratislavy
Robert MAREČEK, umelecký vedúci
(Slovenská republika)
Ivan PODJOMOV, hoboj (Rusko)
Nicolas BALDEYROU, klarinet
(Francúzsko)

Karl Ditters von Dittersdorf
(1739–1799)
Koncert pre hoboj
a sláčikový orchester G dur
Allegro non molto
Adagio
Allegro

Wolfgang Amadeus Mozart
(1756-1791)
Koncert pre klarinet
a orchester A dur KV 622
Allegro
Adagio
Rondo. Allegro

***

Wolfgang Amadeus Mozart
Koncert pre hoboj a orchester C dur
KV 314 (285d)
Allegro aperto
Adagio non troppo
Rondo. Allegretto

Joseph Haydn (1732-1809)
Symfónia č. 49 f mol Hob. I:49
La passione
Adagio
Allegro di molto
Menuet
Finale. Presto

Wednesday * 22. 4. * 7:00 p.m.

CAPPELLA ISTROPOLITANA,
chamber orchestra of the City of Bratislava
Robert MAREČEK, artistic leading
(Slovak Republic)
Ivan PODYOMOV, oboe (Russia)
Nicolas BALDEYROU, clarinet
(France)

Carl Ditters von Dittersdorf
(1739–1799)
Concerto for Oboe
and String Orchestra in G major
Allegro non molto
Adagio
Allegro

Wolfgang Amadeus Mozart
(1756-1791)
Concerto for Clarinet and Orchestra
in A major, K. 622
Allegro
Adagio
Rondo. Allegro

***

Wolfgang Amadeus Mozart
Concerto for Oboe and Orchestra
in C major, K. 314 (285d)
Allegro aperto
Adagio non troppo
Rondo. Allegretto

Joseph Haydn (1732-1809)
Symphony No. 49 in F minor, Hob.I:49
La passione
Adagio
Allegro di molto
Menuet
Finale. Presto

Vplyvné medzinárodné postavenie, ako aj atmosféra osvieteneckého absolutizmu s liberalizačnými a modernizačnými tendenciami vrátane živej hudobnej tradície, zabezpečili Rakúsku v druhej polovici 18. storočia výsostné postavenie v oblasti západoeurópskej hudobnej produkcie. Označenie *viedenský klasicizmus*, ktorým sa zvykne v niektorých starších historických publikáciách označovať klasicistický sloh, však nemožno chápať doslovne. Veď hudobný klasicizmus naplno vyzrel pričinením dlhého radu európskych skladateľov a stal sa v pravom zmysle slova celoeurópskou záležitosťou.

Ku skladateľom, ktorí svojou tvorbou formovali hudobný sloh 18. storočia, sa radí i **Karl Ditters von Dittersdorf**. Hoci pochádzal z Viedne, kde sa narodil v rodine zámožného dvorného divadelného krajčíra, viac ako polovicu svojho života tento plodný autor (skomponoval 45 opier, 120 symfónií, koncerty a množstvo chrámovej a komornej hudby) prežil na Morave. Súputník Josepha Haydna sa vo svojej dobe zaradil medzi najpopulárnejších európskych skladateľov. A hoci jeho hudba kolovala po celej Európe, nenašiel stály zdroj mecenášskej podpory ako Haydn a zomrel v nesmiernej finančnej núdzi. Svoju umeleckú kariéru začal Ditters v desiatom roku života ako husľový virtuóz v chrámovom orchestri kniežaťa Josefa Friedricha von Hilderburghausen, ktorý zabezpečil i jeho hudobné vzdelanie u Giuseppe Bonna (dvorného skladateľa a kapelmajstra). V roku 1761, vo veku 21 rokov, opustil dvor a vydal sa spolu Ch. W. Gluckom na koncertnú cestu do Talianska. V roku 1769 vstúpil do služieb kniežaťa Schaffgotscha, kde celých dvadsaťšesť rokov zostal v jeho rezidencii na Jánskom vrchu v Sliezsku. Schaffgotsch na svojom zámku vydržoval nielen orchester, ale aj operné divadlo, ktoré Dittersovi poskytlo nebývalé možnosti uplatnenia v hudobno-dramatickom žánri. Ditters bol obratným skladateľom, ktorého štýl sa opieral o výraznú melodickú invenciu a vybrúsenú formu v duchu vyzretého hudobného klasicizmu. V hudobno-dramatickom žánri sa zaslúžil o rozvoj komického singspielu, do ktorého ako jeden z prvých vniesol podnetné prvky opery buffa (*Lekár a lekárnik*, 1786). Pozornosť si zaslúži aj ako zdatný skladateľ symfónií (m. i. je autorom pozoruhodného programového cyklu dvanástich symfónií podľa Ovidiových *Metamorfóz*) a koncertov pre rôzne nástrojové obsadenie. K najzaujímavejším sa nesporne radia dva koncerty pre kontrabas, dvojkoncert pre violu a kontrabas a koncerty pre dychové nástroje. V poslednom roku života svojmu synovi nadiktoval vlastnú autobiografiu, ktorá sa stala dôležitým zdrojom poznania dobového spoločenského i hudobného diania (*Lebensbeschreibung, seinem Sohne in die Feder diktiert*, 1799).

Súčasníkmi považovaný za otca modernej inštrumentálnej hudby **Joseph Haydn** bol prvým skladateľom, ktorý spoznal a rozvinul obrovský potenciál sonátovej formy a symfonického cyklu. Jeho symfonické dielo svojím rozsahom ďaleko prevyšuje vtedajšiu produkciu. V dlhom rade 104 symfónií sa postupne rozvíjal a etabloval nový štýl, v závere prinášajúci najkrajšie plody Haydnovho plodného života. Syn chudobného kolára, ktorý sa stal jednou z najslávnejších osobností svojej doby, sa vo svojej symfonickej tvorbe mohol opierať len o málo vzorov. V izolácii esterházyovského dvora v Eisenstadte sa len sotva mohol zoznámiť s dielami Mannheimskej školy (J. V. Stamica a F. X. Richtera), či s tvorbou severonemeckých skladateľov. A hoci mu jeho krátkodobý učiteľ Nicola Porpora poskytol dosť silný impulz sprostredkovaním všade prítomnej talianskej hudby, ostatné musel podchytiť od tzv. viedenských predklasikov – Christopha Wagenseila, Georga Mathiasa Monna, Giovanni Battistu Sammartiniho a iných. Nový klasický útvar však Haydn musel vypracovať sám a v tomto ohľade sa musel riadiť predovšetkým svojím vlastným vkusom a intuíciou. Asi štyridsať symfónií nesie stopy „galantného" – typicky hľadačského slohu, povrchného v citoch aj prevedení. Po zoznámení sa s dielom Carla Philippa Emanuela Bacha, rozčerené-

ho mohutným citovým nábojom, a ovplyvnený tvorbou svojho mladšieho kolegu Wolfganga Amadea Mozarta, mení sa aj jeho kompozičný štýl. **Symfónia č. 49 f mol *La passione*** vznikla okolo roku 1768 v prvom Haydnovom tvorivom období. Je poslednou z radu symfónií napísaných vo forme starej *sonaty da chiesa* (talianskej duchovnej sonáty zo 17. storočia), ktorú v nej Haydn využil posledný raz. Svedčí o tom úplná pomalá prvá časť symfónie (*Adagio*). Jednotný výraz, aký len málokedy môžeme pozorovať v jeho diele, je dôsledkom tematických väzieb častí a v neposlednom rade aj dôsledkom použitia patetickej tóniny f mol, prelínajúcej sa celou symfóniou. Samotné pomenovanie *La passione* nepochádza od Haydna, asociatívne sa však viaže k sviatku Veľkého piatku, keď bola symfónia pravdepodobne po prvý raz uvedená v eisenstadtskom kostole.

„*Priatelia mi často lichotili, že som génius. Ale on* [Mozart] *ma prevyšoval*", povedal po Mozartovej smrti svojmu londýnskemu nakladateľovi papá Haydn. Haydn, ktorému bola cudzia malichernosť a ktorý nikomu a nikdy nezávidel, bol hrdý na Mozartovho génia. A hoci priateľstvo medzi Haydnom a Mozartom zahaľuje pláštik mytologizujúcej idealizácie, pravdou je to, že Mozart si nikoho zo súčasníkov a ani nikoho z minulých generácii nectil tak, ako Haydna. „...*Váš syn je najväčší skladateľ, akého osobne a podľa mena poznám: má vkus a okrem toho najväčšie kompozičné vedomosti*", napísal po večierku komornej hudby Haydn otcovi Leopoldovi. Mozart by to však bez Haydna nikdy nedokázal. Haydn totiž odlial formu nielen pre Mozartovu symfóniu a predurčil mu cestu aj v sláčikových kvartetách.

Wolfgang Amadeus Mozart – detinský, samopašný a neskrotne veselý – po celý svoj život tvoril diela udivujúce svojou nápaditou invenciou. Patrí k nim aj koncertantná literatúra, ktorá nebola Haydnovou najsilnejšou stránkou. Mozart napísal obrovské množstvo koncertov, no nie vo všetkých nájdeme tvorivý odkaz do budúcnosti. Mnohé z nich vznikli na objednávku či po dohovore so zručným inštrumentalistom. Na piedestál však nesporne postavil klavírne koncerty, v ktorých naznačil smer mnohým generáciám skladateľov. Prehlbovanie obsahovosti, novo riešený vzťah medzi sólovým nástrojom a orchestrom, prehľadná a krištáľovo čistá konštrukcia jeho skladieb a zdokonalenie formy sólového koncertu – to sú znaky Mozartových vyspelých koncertantných diel. Hoci najväčšiu pozornosť na seba pútajú klavírne koncerty, Mozart nezanedbal ani dychové nástroje.

Pred svojou parížskou cestou, ešte počas pobytu v Salzburgu v roku 1777 napísal Mozart koncerty pre vynikajúceho hobojistu Giuseppe Ferlendisa, dvorného hráča kniežacobiskupského orchestra. Pre neho mal Mozart tiež skomponovať dnes stratený koncert pre anglický roh, ako aj vo fragmentoch zachovaný *Hobojový koncert in F dur KV 416f* (293). Z poznámok v listoch sa dá usudzovať, že musel existovať ešte ďalší hobojový koncert. No až v roku 1920 sa Bernhardovi Paumgartnerovi podarilo v archíve Salzburského Mozartea objaviť opisy hlasov tohto diela, ktoré až do tej chvíle bolo považované za stratené. Ide o **Koncert pre hoboj a orchester C dur KV 314 (285d),** ktorý Mozart v januári alebo februári 1778 v Mannheime pre flautu transponoval do tóniny D dur. Vo flautovej transkripcii, ktorá vznikla pravdepodobne na objednávku bohatého obchodníka a Mozartovho ctiteľa menom Dechamps (pre ktorého napísal ešte aj ďalší flautový koncert a *Andante* pre flautu a sláčiky), prežíval koncert naozaj dlhý čas. Spôsob, akým sa však Mozart vyhýbal určitým tónom v najvyššej polohe flauty, už vtedy vzbudzoval pochybnosti o jeho pôvodnom určení.

V súpise Mozartových diel sa nachádzajú aj kompozície, venované vynikajúcemu klarinetistovi a jeho priateľovi Antonovi Stadlerovi: *Kvinteto A dur KV 581* (1789) a **Koncert pre klarinet a orchester A dur KV 622** (1791), ktorý Mozartovu inštrumentálnu koncertantnú tvorbu uzatvoril. I tu zaznieva vrúcna, intímna a oduševnená spevnosť, prítomná vo všetkých skladbách venovaná jeho obľúbenému nástroju – klarinetu. Napriek tomu však *Klarinetový*

koncert, patriaci do zoznamu skladieb posledného nedožitého roku Mozartovho života, prináša niečo, čo nie je možné vypovedať prostými slovami. V pozadí jasu láskavých, vľúdnych a spevných kantilén, ktoré si v ničom nezadajú s najkrajšími spevmi Mozartových opier, akoby sa ligotali slzy. Dielo nesie stopy zrelého majstrovstva skladateľa, ktorý s rozvahou a istotou volí hudobné prostriedky svojho tvorivého výrazu. Dokonalo štylizovaný part sólového nástroja, brilantne využívajúci technické možnosti klarinetu, sa opiera o priezračný zvuk orchestra. Dve živé a iskrivé krajné časti (*Allegro* a *Rondo*) rámcujú rozospievané *Adagio*, z ktorého dýcha hlboko zmierlivý pokoj a životná vyrovnanosť. Poznajúc bolestný súmrak na sklonku Mozartovho života i okolnosti vzniku diela, nás hudba vzletného a apollónskym jasom naplneného *Koncertu A dur*, ktorý Mozart dopísal 28. septembra 1791 (čoskoro po návrate z pražskej premiéry opery *La Clemenza di Tito*), o to viac dojíma.

CAPPELLA ISTROPOLITANA,

komorný orchester mesta Bratislavy, založený v roku 1983, patrí k prominentným európskym komorným orchestrom najmä vďaka inštrumentálnej virtuozite svojich členov, hudobnej kultúre a a vysokej miere presvedčivosti umeleckého výrazu. V roku 1991 sa Cappella Istropolitana stala komorným orchestrom mesta Bratislavy, čím magistrát vyjadril súboru uznanie za umelecké kvality a za prínos k obohateniu hudobného života slovenskej metropoly. Od počiatkov umeleckej činnosti sa Cappella Istropolitana aktívne zúčastňuje na domácom a zahraničnom koncertnom dianí. Účinkovala takmer vo všetkých európskych štátoch, USA, Kanade, Izraeli, Egypte, Japonsku, Kórei, Turecku, Číne, Macau, Hong Kongu, na Novom Zélande,

CAPPELLA ISTROPOLITANA,

chamber orchestra of the City of Bratislava, founded in 1983, has achieved its place among prominent chamber orchestras of Europe especially thanks to the instrumental virtuosity of its members, rich musical culture and extremely convincing artistic impression. Bratislava's municipality acknowledged the ensemble's quality and contribution to musical life of Slovakia's capital by bestowing on it the title of the City of Bratislava's chamber orchestra in 1991. Since its start, Cappella Istropolitana has played an important role both, in Slovak and international concert lives. They performed in almost all European countries, in the USA, Canada, Israel, Egypt, Japan, Korea, Turkey, China, Macao, Hong Kong, New Zealand, and in a number of international festival events,

je častým hosťom významných medzinárodných hudobných festivalov (Pražská jar, *Schleswig-Holstein Musik Festival* a i.). Pravidelne spolupracuje s renomovanými dirigentmi a sólistami. Má vlastný cyklus komorných koncertov, ktorý prebieha v príjemnom historickom prostredí Zrkadlovej siene Primaciálneho paláca v Bratislave. Každoročne organizuje spomienkový koncert *Hommage á Lucia Popp* ako uctenie si pamiatky jednej z najvýraznejších umeleckých osobností operného sveta. Popri koncertnej činnosti sa Cappella Istropolitana s úspechom venuje aj práci v nahrávacích štúdiách pre rôzne hudobné vydavateľstvá. Doteraz realizoval súbor vyše 90 CD (vrátane spoločnosti EMI) a získal dve platinové CD. Osobitnú pozornosť vzbudila nahrávka symfónií Ignaza Pleyela, ktorú v roku 2000 ocenili v odbornom časopise *BBC Music Magazine* a zaradili medzi 60 najlepších nahrávok roka.

they are frequent guests at the Prague Spring International Music Festival, *Schleswig-Holstein* Festival among others. They regularly co-operate with conductors and soloists of international renown. The historic Mirror Hall of the Primate's Palace in Bratislava with its charming atmosphere is a venue of the Orchestra's own series of chamber concerts. Every year, they have been organising a memorial concert *Hommage á Lucia Popp* to commemorate one of the leading personalities of the opera world. Apart from their concert activities, Cappella Istropolitana has rich history of work in recording studios. So far, they have realised over 90 CDs (including EMI label) and gained two Platinum CDs. One of their recordings, which was particularly acclaimed, were symphonies by Ignaz Pleyel, which ranked among the top 60 recordings of 2000 in the *BBC Music Magazine* chart.

Ivan PODJOMOV (1986)

Držiteľ 2. ceny z Medzinárodnej interpretačnej súťaže *ARD Mníchov* (2007) a víťaz Medzinárodnej súťaže *Pražská jar* (2008), ako aj držiteľ zvláštnych cien nadácie *Pro Harmonia Mundi* Foundation a *Nadace Bohuslava Martinů*, sa narodil v Archangelsku (Rusko). Hudobné vzdelanie začal nadobúdať v Moskve na *Hudobnom inštitúte Gnessin* v roku 1993, hrou na zobcovú flautu u *Ivana Pušečnikova*. V roku 1996 začal študovať hru na hoboji u toho istého profesora, štúdiá ukončil v roku 2003. Od roku 2006 pokračuje u *Mauricea Bourguea* na hudobnom *Konzervatóriu v Ženeve*, Švajčiarsko.

Ivan Podjomov je držiteľom mnohých hudobných ocenení. Ako jedenásťročný vyhral 1. cenu v súťaži ruskej televízie - *Mladí hudobníci Moskvy*. V roku 1998 sa stal celkovým víťazom súťaže *Mladí hobojisti Moskvy* a súťaže *Dychový súbor Moskvy*. Na súťaži *Concertino Praga* v roku 1998

Ivan PODYOMOV (b. 1986)

The holder of the Second prize at the *International ARD Music Competition* in Munich (2007) and the First prize winner of the *Prague Spring* International Music Competition (2008), as well as the Special prizes from the *Pro Harmonia Mundi Foundation* and *the Bohuslav Martinů Foundation*, was born in Arkhangelsk (Russia). He commenced his musical education at the *Moscow Gnessin's Music Institute* in 1993 studying recorder with *Ivan Pushetchnikov*. In 1996 he began oboe studies with the same Professor, graduating in 2003. Since 2006, Ivan has been studying with *Maurice Bourgue* at the Geneva *Conservatoire of Music*, the Switzerland.

Ivan Podyomov is a prizewinner of numerous musical competitions. At the age of eleven he became a winner of the Russian television competition *Young Musicians of Moscow*. In 1998 he was an Absolute winner of the *Moscow Young Oboists' Competi-*

Ivan získal Čestné uznanie poroty a stal sa najmladším Laureátom roka. V roku 2005 zvíťazil na Medzinárodnej súťaži Rimského-Korsakova v Sankt Peterburgu.
Koncertoval s orchestrami, ako Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Münchner Kammer Orchester, Collegium Musicum Basel, Kammerakademie Potsdam, Plzeňská filharmonie, Hofer Simfoniker. Ako sólista a komorný hráč Ivan Podjomov vystupoval v mnohých hudobných sálach Európy, vrátane *Konzerthaus Berlin, Wiener Konzerthaus, Herculessaal* a *Prinzregententheater* v Mníchove a v pražskom Rudolfíne. Účinkuje na mnohých hudobných festivaloch, vrátane Pražskej jari, cyklu Brandenburg Music-Sommer, ARD Kammer-Musik Fest, Nymphenburger Sommer Musik-Fest a nahráva v rozhlasových staniciach Nemecka, Českej republiky a Ruska. Ivan tiež často pôsobí ako prvý hráč na hoboj v orchestroch: Frankfurter Radio-Sinfonieorchester, Radio-Sinfonieorchester Stuttgart des SWR, Štátny filharmonický orchester Ruska, Ruská filharmónia a i.
Jeho nasledujúce účinkovanie zahŕňa debut v rozhlasovom vysielaní *Deutschlandradio Kultur* v Berlínskej filharmónii s *Deutsches Symphonie Orchester Berlin*, sólový recitál v *Auditorium du Louvre* v Paríži, vystúpenie na festivale Pražská jar s Českou komorní filharmonií, viaceré koncerty v Nemecku, Švajčiarsku, Veľkej Británii, Rusku a nahrávanie pre nemecké a české rozhlasové spoločnosti.

tion and the *Moscow Woodwind Ensemble Competition*. In the *Concertino Praga* Competition 1998, Ivan was given the Honorary mention of the Jury and became the youngest *Laureate* of that year. In 2005, he won the First prize at the *International Rimsky-Korsakov Competition* in St. Petersburg. He has performed concertos with orchestras such as the Bavarian Radio Symphony Orchestra, the Munich Chamber Orchestra, the Collegium Musicum Basel, the Kammerakademie Potsdam, the Pilsen Philharmonic, the Hofer Simfoniker. As a soloist and chamber musician, Ivan Podyomov has performed in many venues throughout Europe, including the Konzerthaus Berlin, the Vienna Konzerthaus, the Herculessaal and Prinzregententheater in Munich, and the Rudolfinum in Prague. He has played in many music festivals including the Prague Spring, Brandenburg Summer Concerts, ARD Chamber Music Festival, Nymphenburger Summer Music Festival and makes recordings for radios in Germany, the Czech Republic and Russia. Ivan also often plays as a guest principal oboist with orchestras, such as the Frankfurt Radio Symphony Orchestra, the Stuttgart Radio Symphony Orchestra, the National Philharmonic Orchestra of Russia, the Russian Philharmonie and others.
His upcoming appearances include the debut with *Deutschlandradio Kultur* in Berlin Philharmonic with the *Deutsches Symphonie Orchester Berlin*, the solo recital in Auditorium du Louvre in Paris, performance at the Prague Spring Festival with the Czech Chamber Philharmonic, various concerts in Germany, Switzerland, Great Britain, Russia and recordings for German and Czech radios.

Nicolas BALDEYROU (1979)

Mladý klarinetista Nicolas Baldeyrou rozbieha pozoruhodnú kariéru mnohými sólovými koncertami vo Francúzsku a v zahraničí, veľmi sľubnou prvou nahrávkou a prestížnym postom pedagóga na *Conservatoire National Supérieur de Musique de Lyon* iba vo veku 26 rokov.

Nicolas vyhral niekoľko cien na medzinárodných súťažiach, ako *ARD Mníchov*, iba vo veku 19 r., *Dos Hermanas* v Španielsku, keď mal 20, a *Súťaž mladých koncertných umelcov YCA*, USA v r. 2001. Ocenenia získal aj v Bukurešti, či na Medzinárodnej klarinetovej súťaži *Carla Nielsena* v Odense (2. cena, Dánsko). V roku 2004 sa stal *Vychádzajúcou hviezdou* Európskej organizácie koncertných siení *„ECHO" Rising Star*, čo mu umožnilo podniknúť svetové turné.

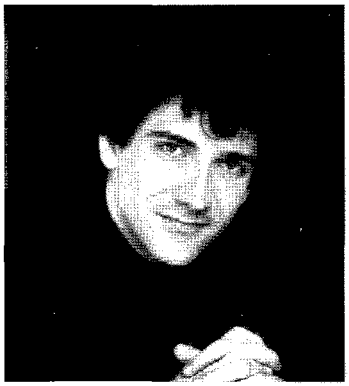

Od r. 2000 do r. 2007, Nicolas pôsobil ako 1. hráč na klarinet v *Orchestre National de France*. Už predtým tento post zastával v Európskom mládežníckom orchestri (dir. Bernard Haitink), s ktorým precestoval celý svet, pod vedením takých majstrov, ako Carlo Maria Giulini, Colin Davis, Vladimir Ashkenazy, Mstislav Rostropovich... V roku 1999 získal Cenu Micka Baynesa ako *Najlepší dychový inštrumentalista roka*. V roku 2000 ho prijali do MCO (Mahlerovho komorného orchestra, dirigovaného Danielom Hardingom). Ako sólistu ho k spolupráci prizvali viaceré orchestre vo svete: Bayerischer RundFunk, Tokyo Philharmonic, Pražská komorní filharmonie, Sankt-Peterburgská filharmónia, Orchestre d'Auvergne, Orchestre de Cannes-Côte d'Azur, Orchestre National d'Ile de France, a viaceré komorné orchestre vo Francúzsku a v Nemecku. Nicolas Baldeyrou vystupuje v takých prestížnych

Nicolas BALDEYROU (b. 1979)

Young clarinetist Nicolas Baldeyrou is launching into a remarkable career with many concerts as a soloist in France and abroad, a highly promising first recording and a prestigious teaching position at the *Conservatoire National Supérieur de Musique de Lyon* at only 26.

Nicolas has won several international competition prizes such as the *Munich ARD Competition* at only 19, *Dos Hermanas* in Spain when 20, and the *YCA Young Artists Competition* in the United-States in 2001. He has been awarded also in Bucarest, *Carl Nielsen* Odense (2nd prize, Denmark). In 2004, he became an *ECHO Rising Star* artist and toured the world round.

From 2000 to 2007, Nicolas was a co-principal at the Orchestre National de France. Before then, he had held the same position at the European Union Youth Orchestra (cond. Bernard Haitink) with which he toured worldwide, under the battons of such great maestros, as Carlo Maria Giulini, Colin Davis, Vladimir Ashkenazy, Mstislav Rostropovich... In 1999, he was awarded the Mick Baynes Award as *The Best Wind Instrumentalist of the Year*. In 2000, he was admitted to the Mahler Chamber Orchestra – MCO, conducted by Daniel Harding.

He was invited to collaborate as a soloist by various orchestras in the world: Bayerischer RundFunk, Tokyo Philharmonic, Prague Philharmonia, St. Petersburg Philharmonic, Orchestre d'Auvergne, Orchestre de Cannes-Côte d'Azur, Orchestre National d'Ile de France, and various chamber orchestras in France and Germany. Nicolas Baldeyrou has performed in such prestigious venues, as Paris Cité de la Mu-

sálach, ako Paris Cité de la Musique, Brussels Palais des Beaux-Arts, Cologne's Philharmonie, Concertgebouw, Amsterdam, Wiener Konzerthaus, Birmingham Symphony, Rudolfinum, Praha, Carnegie Hall, NY...

Nicolas spoluúčinkoval ako komorný hráč s takými renomovanými umelcami, ako Alexandre Tharaud, Bertrand Chamayou, Antoine Tamestit, Quatuor Ebène, Alexej Ogrinčuk, David Guerrier, Amati Quartet, Quatuor Ysaÿe ...

Nicolas sa vo veľkej miere venuje súčasnej hudbe, tak sólisticky, ako aj komorný hráč v spolupráci s rôznymi súbormi (2 e 2m, Court-Circuit, Alternance, Ars Nova, Itinéraire, TM +....). V roku 2003 mu skladatelia venovali dve diela pre sólo klarinet - Eric Tanguy (*Capriccio*) a Jacques Lenot (*Tormentoso*). Nedávno (nov. 2004) so skvelým medzinárodným ohlasom nahral tieto dve skladby spolu s majstrovskými dielami 20. storočia pre sólo klarinet na CD pod značkou *Intrada*. V roku 2007 vyšlo CD s komornou hudbou Mozarta, na ktorom sa spolupodieľali Antoine Tamestit, Alexei Ogrinchuk, Bertrand Chamayou, David Guerrier, Julien Hardy. Tomuto CD predchádzala nahrávka Mendelssohna na CD nosiči s Ludmilou Peterkovou a Pražskou komorní fiharmonií. Toto CD sa stalo *Najlepšou nahrávkou roka* v Českej republike.

« *Nicolas Baldeyrou dokazuje, že je najtalentovanejším klarinetistom svojej generácie (...) Jeho interpretácia Mozarta sa zapíše do histórie.* » **Die Welt, 2004** (po koncerte v Königslütterne)

sique, Brussels Palais des Beaux-Arts, Cologne's Philharmonie, Amsterdam's Concertgebouw, Vienna's Konzerthaus, the Birmingham Symphony, Prague's Rudolfinum, Carnegie Hall, NY...

Nicolas has featured in chamber music with such renowned artists, as Alexandre Tharaud, Bertrand Chamayou, Antoine Tamestit, Quatuor Ebène, Alexei Ogrintchouk, David Guerrier, Amati Quartet, Quatuor Ysaÿe ...

Nicolas is very much involved in contemporary music, both as a soloist and as a chamber artist with various ensembles (2 e 2m, Court-Circuit, Alternance, Ars Nova, Itinéraire, TM +....). In 2003, he was dedicated two clarinet solo pieces by composers Eric Tanguy (*Capriccio*) and Jacques Lenot (*Tormentoso*). He has recently recorded these two pieces along with other 20th century masterpieces for clarinet solo (label Intrada, nov 2004) in a CD with great international reviews. In 2007, a Mozart chamber music CD with Nicolas Baldeyrou and Antoine Tamestit, Alexei Ogrinchuk, Bertrand Chamayou, David Guerrier, Julien Hardy has been released. The mentioned-above CD had been preceded with a Mendelssohn CD with Ludmila Peterkova and the Prague Philharmony. This CD had been then declared *Classical Recording of the Year* in the Czech Republic.

« *Nicolas Baldeyrou is establishing himself as his generation's most talented clarinetist (...) His interpretation of Mozart will go down in history.* » **Die Welt, 2004** (following his concert in Königslüttern)

Štvrtok * 23. 4. * 19.00 h

Bernadetta ŠUŇAVSKÁ, organ
(Slovenská republika)

Julius Reubke (1834-1858)
Sonáta c mol - 94. Žalm

Carl Phillip Emanuel Bach (1714-1788)
Sonáta a mol Wq 70/4
Allegro assai
Adagio
Allegro

Leoš Janáček (1854-1928)
Mládí - dychové sexteto
Transkripcia pre organ ***Bernhard Haas***
1. časť *Allegro*
3. časť *Vivace*
4. časť *Allegro animato*

Sergej Prokofiev (1891-1953)
Toccata d mol op.11
Transkripcia pre organ ***Jean Guillou***

***

APOLLON MUSAGÈTE QUARTETT, sláčikové kvarteto
(Poľsko)

Karol Szymanowski (1882-1937)
Sláčikové kvarteto č. 1 C dur op. 37
Lento assai - Allegro moderato
Andantino semplice
(in modo d'una canzone)
Scherzando alla Burlesca,
vivace ma non troppo

Johannes Brahms (1833-1897)
Sláčikové kvarteto č. 2 a mol op. 51/2
Allegro non troppo
Andante moderato
Quasi minuetto, moderato – Allegretto vivace
Finale. Allegro non assai

Thursday * 23. 4. * 7:00 p.m.

Bernadetta ŠUŇAVSKÁ, organ
(Slovak Republic)

Julius Reubke (1834-1858)
Sonata in C minor – Psalm No. 94

Carl Phillip Emanuel Bach (1714-1788)
Sonata in A minor, Wq 70/4
Allegro assai
Adagio
Allegro

Leoš Janáček (1854-1928)
Youth - wind sextet
Transcription for organ by ***Bernhard Haas***
Part I *Allegro*
Part III *Vivace*
Part IV *Allegro animato*

Sergei Prokofiev (1891-1953)
Toccata in D minor, Op.11
Transcription for organ by ***Jean Guillou***

***

APOLLON MUSAGÈTE QUARTETT, string quartet
(Poland)

Karol Szymanowski (1882-1937)
String quartet No. 1 in C major, Op. 37
Lento assai - Allegro moderato
Andantino semplice
(in modo d'una canzone)
Scherzando alla Burlesca,
vivace ma non troppo

Johannes Brahms (1833-1897)
String quartet No. 2 in A minor, Op. 51/2
Allegro non troppo
Andante moderato
Quasi minuetto, moderato – Allegretto vivace
Finale. Allegro non assai

Hudobný vývin skladateľa **Juliusa Reubkeho** (1834 – 1858) nesporne ovplyvnila skutočnosť, že pochádzal z rodiny organára z nemeckého Hausneindorfu pri Quedlinburgu. Kompozíciu a klavír študoval na Konzervatóriu v Berlíne a v roku 1856 odišiel do Weimaru k Lisztovi. Reubke umrel síce v mladom veku na suchoty v kúpeľoch Pillnitz neďaleko Drážďan, početné nekrológy už poukazujú na jeho význačné postavenie v Lisztovom okruhu. Pochopiteľne, v skladateľovom odkaze nájdeme iba málo kompozícií, pričom v súčasnosti sa na koncertných pódiách či nahrávkach príležitostne objavujú najmä dve, a to interpretačne náročná *Sonáta pre klavír b mol* a *Sonáta pre organ c mol – Žalm 94*, obe z roku 1857. Reubke sa v nich orientuje na lisztovskú koncepciu viacvetovosti v jednovetovosti, podobne ako v Lisztovej *Sonáte h mol*. Na rozdiel od nej, Reubke uzatvára jednotlivé vety mohutnejšie a pevnejšie zhusťuje aj tematický materiál. Do *Sonáty pre organ c mol*, inšpirovanej *Žalmom 94*, prenáša symfonický princíp. Všetky časti sonáty pozostávajú z totožného, no príležitostne významovo premenlivého tematického materiálu, ktorý je však obklopený ďalšími hudobnými vrstvami. Z Reubkeho tvorby existujú popri uvedených sonátach *Trio pre dva manuály*, *Scherzo* a *Mazurka*. *Ouvertura*, *9 piesní pre mezzosoprán* a *Chorálové figurácie pre organ,* ktoré zostali stratené.

Rodinné zázemie poznačilo i formovanie **Carla Philipa Emanuela Bacha** (1714 – 1788), ktorý získal od svojho otca dôkladnú školu kontrapunktu. Neskôr štýlovo smeroval väčšmi k vetve raného klasicizmu, umelecký rukopis Johanna Sebastiana sa však v osobitej forme a výrazovej hĺbke predsa prejavil aj v tvorbe syna. Popri aktivitách v pozícii organizátora nemeckého kultúrneho života sa samozrejme venoval tvorbe, z ktorej si najvýznamnejšiu pozornosť zasluhuje práve inštrumentálna tvorba. Najrozsiahlejšiu časť z nej tvoria sonáty pre sólové klávesové nástroje, v ktorých sa priblížil k interesantnej úrovni nástrojovej sadzby a hudobného výrazu ako takého, pričom ho miestami na svoju dobu dosť netradične stupňoval k citovej vypätosti, v zmysle tendencií ideového hnutia Sturm und Drang. Svoje myšlienky o hudobnej estetike a interpretácii formuloval v teoretickom diele *Versuch über die wahre Art das Clavier zu spielen (Pokus o objasnenie pravého umenia hry na klavíri)*, ktoré patrí k najvýznamnejším historickým prameňom o danej problematike. *Sonáta a mol Wq 70/4* pre organ pochádza z roku 1755 a vznikla počas skladateľovho pôsobenia v Berlíne, kde o. i. vytvoril početné sólové kompozície pre klávesové nástroje, zvané aj „Berlínske portréty".

Dychové sexteto *Mládí* v štyroch častiach skomponoval **Leoš Janáček** (1854 – 1928) v čase, kedy oslavoval 70. narodeniny, v roku 1924. Išlo o pomerne skvostné obdobie v živote skladateľa. Dovtedajšie úspechy mu umožnili dôstojné prežívanie úctyhodného veku. Jeho diela zneli na koncertných pódiách a v tejto atmosfére Janáček tvoril originálne dychové sexteto, tematicky sa odvolávajúce na spomienky z mladosti. Partitúra jedného z jeho najkrajších skladateľových komorných diel sa vyznačuje hlbokým entuziazmom a sviežosťou myšlienkového materiálu. Mimochodom, Leoš Janáček okrem sexteta súčasne pracoval na opere *Vec Makropulos*, kde tiež operuje s témou veku a mladosti, keďže hrdinkou je diela síce mlado vyzerajúca, no v skutočnosti veľmi stará diva. Skladba *Mládí* bola určená pre klasické dychové kvinteto, s pridaným basovým klarinetom. Pozostáva zo štyroch kontrastných častí, pričom tretia obsahuje originálny pochod, ktorý nemá spoľahlivo objasnený pôvod. Tentoraz *Mládí* zaznie v transkripcii pre organ Bernharda Haasa.

Mnohé z diel **Sergeja Prokofieva** (1891 – 1953), ktoré vznikli v priebehu druhého desaťročia 20. storočia, boli skomponované pre vlastné potreby skladateľa ako klaviristu. Popri *Sarkazmoch* či dvoch klavírnych koncertoch sem patrí tiež *Toccata*, pričom všetky tieto diela sa vyznačujú pokročilým hudobným jazykom. *Toccatu* sprevádza povesť impozantnej

technickej náročnosti a neraz sa na pódiách objavuje ako brilantný prídavok. Skladba obsahuje rôznorodé zvukové efekty, ako napríklad vyvolávanie dojmu zvonenia zvonov. *Toccata* vďaka získanej popularite inšpirovala aj ďalších skladateľov k rozličným spracovaniam, nevynímajúc Jeana Guilloua, ktorý skladbu transkriboval pre organ.

Sláčikové kvarteto č. 1 C dur op. 37 **Karola Szymanowského** (1882 – 1937) vzniklo na jeseň 1917 počas jedného z najzložitejších období autora, v ktorom sovietska komunistická strana stupňovala aktivity voči statkárom a celá jeho rodina bola prinútená opustiť svoj majetok. Kvarteto sa charakterovo jednoznačne zaraďuje k Szymanowského skladbám, najväčšmi ovplyvneným práve týmito dramatickými udalosťami. V roku 1922 získalo 1. cenu v oficiálne vyhlásenej a štedro dotovanej štátnej súťaži a premiérovo zaznelo vo Varšave 7. marca 1924 v podaní Varšavského filharmonického kvarteta, pričom v priebehu ďalšieho roka bolo uvedené aj v ďalších európskych mestách. V roku 1925 Szymanowski venoval toto sláčikové kvarteto francúzskemu muzikológovi a editorovi časopisu *La Revue Musicale*, Henrymu Prunièresovi.

Pod opusovým číslom 51 možno v tvorbe **Johannesa Brahmsa** (1833 – 1897) nájsť hneď dve sláčikové kvartetá, a to jedno v tónine c mol a *Sláčikové kvarteto a mol op. 51/2*, obe publikované v roku 1873. Nešlo o Brahmsove prvé skladby tohto druhu, ako mladý vytvoril viac než tucet kvartet, keďže však dovtedy nebol dokonale spokojný s výsledkom, a tak v podstate všetky zahodil. Práci na op. 51 Brahms venoval významnú časť celej jednej dekády, hoci veľmi nerovnomerne. Kým kvarteto c mol začal komponovať už v roku 1865, myšlienkový materiál na kvarteto a mol iba sústreďoval a reálne ho zapísal vlastne v priebehu niekoľkých dní, čím dosiahol, že sa od seba značne odlišujú. Prvé kvarteto je rytmicky kompaktnejšie a v okrajových častiach dosť progresívne v porovnaní s ďalšou skladateľovou tvorbou. Štvorčasťové *Sláčikové kvarteto a mol op. 51/2* oproti nemu väčšmi zachováva lyrickejšie línie. Johannes Brahms ho venoval svojmu priateľovi, viedenskému chirurgovi, a zároveň amatérskemu huslistovi Theodorovi Billrothovi.

Bernadetta ŠUŇAVSKÁ (1977)
mimoriadne talentovaná mladá organistka - začala študovať hru na organe na Konzervatóriu v Košiciach pod vedením Emílie Dzemjanovej, kde absolvovala zároveň aj hru na klavíri. V rokoch 1997-2002 študovala hru na organe na Vysokej škole múzických umení v Bratislave u Ferdinanda Klindu, bola jeho poslednou žiačkou. V štúdiu organovej hry pokračovala v Nemecku, najskôr na *Musikhochschule* vo Freiburgu u Klemensa Schnorra a v rokoch 2004-2006 na *Staatliche Hochschule für Musik und Darstellende Kunst* v Stuttgarte u Bernharda Haasa.

Jej vynikajúce interpretačné schopnosti

Bernadetta ŠUŇAVSKÁ (b. 1977)
an extraordinary gifted and one of the most promising young organists – started to study organ at the Košice Conservatoire with Emília Dzemjanová, where she graduated in the piano playing as well. In the years 1997–2002, she studied playing organ at the Academy of Music and Dramatic Arts in Bratislava in the class of Ferdinand Klinda as his last pupil. She went on with her studies in Germany, at first at the *Musikhochschule* in Freiburg with Klemens Schnorr and in the years 2004-2006 at the State Academy of Music and Dramatic Arts in Stuttgart with Bernhard Haas.

International juries at many competitions

ocenili medzinárodné poroty na mnohých súťažiach doma i v zahraničí. K najvýznamnejším patria: 1. miesto zo Súťaže študentov slovenských konzervatórií (1995), titul laureáta z medzinárodnej organovej súťaže (Schlägel 1998), v tom istom roku na Medzinárodnej súťaži mladých organistov v Opave získala tri ocenenia – 1. miesto vo svojej kategórii, Cenu Českého hudobného fondu za najlepšie prevedenie súčasnej českej skladby a stala sa zároveň Absolútnou víťazkou súťaže. Zbierku ocenení a titulov si rozšírila v roku 2000 účasťou na dvoch prestížnych medzinárodných organových súťažiach, najskôr v septembri, kedy získala I. cenu na IV. ročníku Medzinárodnej organovej súťaže J. P. Sweelincka v Gdańsku a v novembri si odniesla 1. cenu z XXIII. ročníka Medzinárodnej organovej súťaže *Premio Valentino Bucchi* v Ríme. Veľkým úspechom bolo získanie 1. ceny a Ceny publika na medzinárodnej súťaži v Bad Homburgu v októbri 2003, víťazstvo na súťaži v Linzi v septembri 2004, a najmä na Medzinárodnej organovej súťaži v Saint-Maurici (Švajčiarsko 2005). Mladá umelkyňa úspešne vstúpila do domáceho a zahraničného koncertného diania, absolvovala niekoľko recitálov o. i. v Dóme sv. Alžbety v Košiciach, Chráme sv. Jakuba v Prahe, Chráme sv. Klotildy v Schlägli, v *Passian di Prato* vo Viedni, v Slovenskom rozhlase v Bratislave; účinkovala na Organovom festivale v Kremnici, Stredoeurópskom festivale koncertného umenia v Žiline, ako sólistka aj so Štátnou filharmóniou Košice. Je držiteľkou Gorazdovej medaily, ktorú jej udelil minister školstva Slovenskej republiky v roku 2000.

on national and international level have appreciated her outstanding performing skills. The worth mentioning are: the 1st prize at the Slovak Conservatoire Competition in 1995, she became Laureate at the International Organ Competition in Schlägel (Germany, 1998), she was awarded the 1st prize in her category at the International Competition for Young Organist in Opava (Czech Republic) together with the Prize of the Czech Music Fund for the best rendition of contemporary work by a Czech composer and became its Absolute winner as well. In 2000, she took part in two prestigious international organ competitions and she won both of them – in September the 4th J. P. Sweelinck Competition in Gdańsk and in November, at the 23rd International Competition of *Valentino Bucchi* in Rome. She reached considerable success at the international competitions in Bad Homburg in October 2003, being awarded the 1st prize as well as the Audience prize and in Linz where she won the 1st prize, too. Her last great performance was her winning at prestigious International Organ Competition in Saint-Maurice (Switzerland, 2005).

The young musician entered successfully the Slovak and international concert life playing a number of recitals in Košice, Prague, Vienna, Schlägel, Bratislava, Kremnica, Žilina and others. As a soloist, she appeared with the Košice Philharmonic among others.

The artistic achievements of Bernadetta Šuňavská were appreciated by the Slovak Ministry of Education by awarding her the Medal of Gorazd.

APOLLON MUSAGÈTE QUARTETT (AMQ)

Pawel Zalejski – husle
Bartosz Zachlod – husle
Piotr Szumiel – viola
Piotr Skweres – violončelo

Apollom Musagète Quartett sa sformovalo v roku 2006 vo Viedni a už o dva roky neskôr vyhralo 1. cenu a tri špeciálne ceny na Medzinárodnej interpretačnej súťaži *ARD Mníchov*, 1. cenu na *Medzinárodnej súťaži sláčikových kvartet V. Rimbottiho* vo Florencii, Zvláštnu cenu na súťaži *J. Haydna* vo Viedni, *Cenu Bélu Bartóka* a *Ignaza Pleyela* na 17. ročníku Medzinárodnej letnej akadémii *Praha-Viedeň-Budapešť*. Získalo aj štipendiá *Accademia Musicale Chigiana* v Siene, *Karl Klinger Stiftung*, *Josefa Windischa* a ďalšie ocenenia, ktoré svedčia o dynamickom vývoji tohto mladého zoskupenia.
AMQ malo česť hrať v sálach ako Konzerthaus i Hofburg vo Viedni, Herkulessaal v Mníchove, Villa Reale v Miláne, Crucible Theatre v Sheffielde, Teatro della Pergola a Galleria dell'Accademia vo Florencii a hosťovalo na takých festivaloch, ako Orlando Festival v Holandsku, RNCM Chamber Music Festival v Manchestri, Musiksommer Leipzig International, Wiener Stadtfest, Settembre Musica vo Florencii, Internationales Musikfest Goslar-Harz a Weinklang Festival v Rakúsku, kde so súborom vystúpili Hagai Shaham, Josef Niederhammer, Ester Haffner a Artis Quartet. Koncerty AMQ vysielali najvýznamnejšie rozhlasové a TV stanice v Nemecku a Rakúsku, ako BR-Television, SWR-television, NDR, BR ALPHA-Television, Ö1 a Deutschlandradio Kultur.
AMQ poskytuje inšpiráciu Alban Berg Quartett, ako aj člen ECMA (European Chamber Music Academy) Hatto Beyerle – rovnako ako Johannes Meissl, ktorý zo-

APOLLON MUSAGETE QUARTETT (AMQ)

Pawel Zalejski – violin
Bartosz Zachlod – violin
Piotr Szumiel – viola
Piotr Skweres – violoncello

Apollon Musagète Quartett was formed in 2006 in Vienna and only two years later won the First prize and three Special prizes at the *ARD Music Competition in Munich*. First prize at the *International V. Rimbotti String Quartet Competition* in Florence, Special prize at *J. Haydn* Competition in Vienna, *Béla Bartók* and *Ignaz Pleyel Awards* at the 17th International Summer Academy *Prag-Wien-Budapest* as well as scholarships from the *Accademia Musicale Chigiana* in Siena, *Karl Klinger Stiftung*, *Josef Windisch* and many other prizes showing the dynamic development of that young group.
AMQ was honoured to play in the Vienna Konzerthaus, Hofburg in Vienna, Herkulessaal in Munich, Villa Reale in Milan, Crucible Theatre in Sheffield, Teatro della Pergola and Galleria dell'Accademia in Florence and to be guest at such festivals like Orlando Festival in the Netherlands, RNCM Chamber Music Festival in Manchester, Musiksommer Leipzig International, Wiener Stadtfest, Settembre Musica in Florence, Internationales Musikfest Goslar-Harz and Weinklang Festival in Austria where the ensemble was playing together with Hagai Shaham, Josef Niederhammer, Ester Haffner and Artis Quartet. The concerts of AMQ were broadcasted by the most important radio stations in Germany and Austria such as BR-Television, SWR-television, NDR, BR ALPHA-Television, Ö1 and Deutschlandradio Kultur.
AMQ was inspired by the members of the Alban Berg Quartett and as a member of ECMA (European Chamber Mu-

skupenie umelecky viedol od jeho založenia. Technicky sa zdokonaľovalo v majstrovských kurzoch u Petra Croppera (The Lindsay Quartet), Annera Bylsmu (L'Archibudelli), Giuliana Carmignolu, Ericha Hörbartha (Quatuor Mosaique, Concentus Musicus Wien), Milana Škampu (Smetanovo kvarteto), Ferenza Radosa, Josefa Klusoňa (Pražák Quartet), Avedisa Kouyoumdjiana, k technickej a umeleckej vyspelosti súboru prispeli mnohí iní svetoznámi umelci.

V júni 2008 sa AMQ zúčastnilo veľmi významného majstrovského kurzu v New Yorku, ktorý každé dva roky organizuje Emerson String Quartet pre tri vybrané kvartetá z celého sveta.

V nasledujúcich sezónach bude Apollon Musagète Quartett účinkovať v koncertných sálach predstavujúcich jeho jednoznačne vzostupný profesionálny úspech - Berlin Philharmonic, Wigmore Hall v Londýne, Herkulessaal v Mníchove, Konzerthaus a Musikverein vo Viedni, či Leipziger Bach-Festival, alebo Tucson Chamber Music Winter Festival. Na jeseň 2009 kvarteto nahrá svoje debutové CD pre OEHMS Classics s dielami Haydna, Szymanowského a Brahmsa.

sic Academy) of Hatto Beyerle, as well as Johannes Meissl, who has been tutoring the group since its establishment. Masterclasses with Peter Cropper (the Lindsay Quartet), Anner Bylsma (L'Archibudelli), Giuliano Carmignola, Erich Hörbarth (Quatuor Mosaique, Concentus Musicus Wien), Milan Skampa (Smetana Quartet), Ferenz Rados, Josef Klusoň (Pražák Quartet), Avedis Kouyoumdjian and many other world-famous musicians have contributed to the group's technical and artistic mastery.

In June 2008, AMQ participated in the essential mastercourse of the Emerson String Quartet in New York held every two years for selected three Quartets from all over the world.

In the next seasons Apollon Musagète Quartett will perform in such concert halls, as Berlin Philharmonic, Wigmore Hall in London, Herkulessaal in Munich, Konzerthaus and Musikverein in Vienna, or in the Leipziger Bach-Festival, as well as in Tucson Chamber Music Winter Festival. In Autumn 2009, the Quartett will record its debut CD for OEHMS Classics with works by Haydn, Szymanowski and Brahms.

Piatok * 24. 4. * 19.00 h

ŠTÁTNA FILHARMÓNIA KOŠICE
Gábor HORVÁTH, dirigent (Maďarsko)
Szabolcs ZEMPLÉNI, lesný roh (Maďarsko)
Celine BYRNE, soprán (Írsko)

Piotr Iljič Čajkovskij (1840-1893)
Rómeo a Júlia, predohra – fantázia (1880)

Frigyes Hidas (1928-2007)
Koncert č. 1 pre lesný roh a orchester (1968)
Maestoso
Larghetto
Allegro

***

Leo Délibes (1836-1891)
Prelúdium a Mazúrka z baletu *Coppélia*
Les filles de Cadix
úprava pre orchester ***Emmanuel Chabrier***

Giacomo Puccini (1858-1924)
Vissi d'arte...
ária *Toscy* z 2. dejstva rovnomennej opery
Un bel di vedremo...
ária *Cho-Cho-San* z 2. dejstva opery *Madama Butterfly*

Camille Saint-Saëns (1835-1921)
Bakchanále
predohra k 3. dejstvu opery *Samson a Dalila* op. 47

Antonín Dvořák (1841-1904)
Měsíčku na nebi hlubokém...
ária *Rusalky* z 1. dejstva rovnomennej opery op. 114

Ruggiero Leoncavallo (1857-1919)
Qual fiamma aveva nel guardo... Stridono lassù
recitatív a ária (Ballatella) *Neddy* z 1. dejstva opery *Komedianti*

Friday * 24. 4. * 7:00 p.m.

KOŠICE STATE PHILHARMONIC
Gábor HORVÁTH, conductor (Hungary)
Szabolcs ZEMPLÉNI, French horn (Hungary)
Celine BYRNE, soprano (Ireland)

Pyotr Ilyitch Tchaikovsky (1840-1893)
Romeo and Juliet, Overture – Fantasy (1880)

Frigyes Hidas (1928-2007)
Concerto No. 1 for Horn and Orchestra (1968)
Maestoso
Larghetto
Allegro

***

Leo Délibes (1836-1891)
Prelude and Mazurka from the ballet *Coppélia*
The Maids of Cadiz *Les filles de Cadix*
arrangement for an orchestra by ***Emmanuel Chabrier***

Giacomo Puccini (1858-1924)
Vissi d'arte...
Act II, Aria of *Tosca* from the opera of the same name
Un bel di vedremo...
Act II, Aria of *Cho-Cho-San* from the opera *Madama Butterfly*

Camille Saint-Saëns (1835-1921)
Bacchanalia
Overture to the 3rd Act of the opera *Samson et Dalila,* Op. 47

Antonín Dvořák (1841-1904)
O silver moon...
Act I, aria of *Rusalka* from the opera of the same name, Op. 114

Ruggiero Leoncavallo (1857-1919)
Qual fiamma aveva nel guardo... Stridono lassù
Act I, Recitative and Aria (Ballatella) of *Nedda* from the opera *I Pagliacci*

Snáď prvým z ruských skladateľov, ktorí sa na profesionálnej úrovni usilovali o dovŕšenie svetového renomé ruskej hudby aj cez uvedomovanie a uplatňovanie rôznorodých podnetov, vychádzajúcich z dovtedajších veľkých európskych a zároveň ruských hudobných tradícií, bol práve **Piotr Iljič Čajkovskij** (1840 – 1893). Do istej miery nadväzoval na viedenský klasicizmus, obzvlášť W. A. Mozarta, zároveň sa však nebránil impulzom nemeckej, talianskej či francúzskej hudby romantizmu (R. Schumann, V. Bellini, F. Chopin, F. Liszt, H. Berlioz, Ch. Gounod). Hoci patrí k predstaviteľom ruskej národnej hudby, nezávislosť od tzv. „Mocnej hŕstky", pozostávajúcej z ruských skladateľov ako napr. M. I. Glinka či A. S. Dargomyžskij, ktorých snahou bolo práve vytvorenie národnej hudby, si rozhodne zachovával. Navyše, západná orientácia jeho učiteľa A. Rubinštejna ho spočiatku dostávala práve väčšmi do jej opozície. Napriek všetkému, v roku 1869 začal Čajkovskij spolupracovať s Balakirevom, ktorý stál na čele uvedeného zoskupenia a výsledkom bola i majstrovská Predohra – fantázia *Rómeo a Júlia*. Kompozíciu, s ktorou sa aj samotní členovia „Mocnej hŕstky" dokonale zžili, Čajkovskij ešte dvakrát, v rokoch 1870 a 1880 zrevidoval. Čajkovskému sa teda podarilo syntézou mnohých impulzov dosiahnuť originálny, klasicisticko-romantický štýl, a zároveň preklenúť pomyselnú európsko-ruskú bariéru. Jeho tvorivý odkaz sa vyznačuje univerzálnosťou žánrov i druhov, bohatou hudobnosťou, snúbiacou sa s melanchóliou či poetickým lyrizmom. Hudobný výraz skladateľ neraz stupňoval priam do romantických citových výlevov, zároveň ho pretkával tragikou a dôraz kládol na vykreslenie citových obsahov. Práve z hudobných tradícií romantizmu štýlovo vychádza maďarský skladateľ 20. storočia **Frigyes Hidas** (1928 – 2007). Kompozíciu študoval na Lisztovej akadémii v Budapešti u Jánosa Viskyho. V rokoch 1951 až 1966 pôsobil ako hudobný riaditeľ Národného divadla, neskôr stál na čele ľudového divadla v Budapešti a od roku 1974 mestského operetného divadla. Následne sa stal skladateľom v slobodnom povolaní. Hidasove kompozície sa vyznačujú práve tonalitou, nakoľko neoblomne veril v silné účinky harmónie a melodiky na poslucháča. V jeho všestrannej tvorbe sa síce nachádzajú početné opery, balety, symfonická, zborová i komorná tvorba, najvýznamnejšiu pozornosť si však zasluhujú najmä diela, určené pre dychové nástroje. Jedným z nich je *Koncert č. 1 pre lesný roh a orchester* z roku 1968, ktorý vznikol na objednávku vydavateľstva maďarského rozhlasu a skladateľ ho venoval jeho interpretovi Ferencovi Tarjánimu. Sentimentálny a romantický charakter je príznačný i pre hudbu **Léa Delibesa** (1836 – 1891) k známemu komickému baletu *Coppélia* s originálnou choreografiou Arthura Saint-Léona na libreto vlastné v spolupráci s Charlesom Nuitterom. *Prelúdium a Mazurka* z tohto diela neraz zdobia koncertné pódiá ako samostatné hudobné čísla. Dejová línia baletu je založená na poviedkach E. T. A. Hoffmanna (*Večerníček* a *Bábika*), v spracovaní Julesa Barbiera a Michela Carrého. Predloha s názvom Olympia sa stala tiež časťou libreta opery Jacquesa Offenbacha *Hoffmannove poviedky*. V skratke ide o príbeh zaľúbencov Swanildy a Franza, ovplyvnený zásahom bábkara menom Coppélius, ktorý do života uvedie mechanickú krásku Coppéliu. Na premiére 25. mája 1870 v Théâtre Impérial de l'Opéra stvárnila hlavnú úlohu Swanhildy Giuseppina Bozzachiová. Prvú vlnu úspechu diela prerušili síce Prusko-francúzska vojna a obliehanie Paríža, napokon sa však *Coppélia* stala najhranejším baletom v Opere Garnier. Léo Delibes je tiež autorom energickej a divácky sviežej piesne pre soprán *Les filles de Cadix* (Dievčatá z Cádizu). Vznikla na text romantického básnika a dramatika, súčasníka Victora Huga, Alfreda de Musseta (1810 – 1857), ktorého lyrická tvorba v značnej miere vychádza z ľúbostných inšpirácií. Už začiatok najznámejšej skladateľovej piesne sa odvíja v rýchlej-

šom tempe Allegretto con moto a aj vďaka živému sprievodu v tónine d mol, celkovému španielskemu temperamentu a tanečnej melodike značne pripomína vybrané úseky Bizetovej opery *Carmen*. O istý čas neskôr dokonca popularita Delibesovho dielka inšpirovala Milesa Davisa a Gila Evansa, ktorí jej aranžmán nahrali pre svoj album *Miles Ahead*. *„Žila som pre umenie, žila som pre lásku,"* znejú v 2. dejstve úvodné slová známej árie *Vissi d'arte* speváčky menom Floria Tosca, hlavnej hrdinky nemenej slávnej rovnomennej opery **Giacoma Pucciniho** (1858 – 1924). Na prelome storočí, v roku 1900 sa uskutočnila premiéra opery *Tosca*. Tento dátum v sebe nesie značnú symboliku – Puccini totiž v diele vychádza z tradícií talianskej opery, zároveň ju tiež originálne obohacuje. Jeho nádherne melodická hudba si zachováva dokonale logický hudobný ťah, a to aj pri jej osciláciách medzi idealistickou, lyrickou vzletnosťou na jednej strane a dramatickým napätím na strane druhej, ktoré však verne kopírujú krehkosť celého príbehu. Útrapy lásky, umocnené negatívnymi dopadmi spoločenských konvencií, prežíva tiež exotická protagonistka Čo-Čo-San ďalšieho zo svetoznámych opusov tohto bohémskeho rodáka z Talianskej Luccy, *Madama Butterfly*, na námet rovnomennej poviedky Johna Luthera Longa, v spracovaní dua libretistov Illicu a Giacosu. Pôvodná dvojdejstvová verzia opery sa s veľkým úspechom nestretla, po premiére prepracovanej podoby 29. mája 1904 v Brescii však našla kladné odozvy. Vrúcna ária *Un bel dí, vedremo* o nádeji na lepšie, krajšie dni, je jedným z dôkazov, že posolstvo tohto príbehu zostáva vďaka svojej ľudskosti výsostne aktuálne... Z 3. dejstva najznámejšej opery **Camilla Saint-Saënsa** (1835 – 1921) *Samson a Dalila* – v troch dejstvách z obdobia 1868 až 1877 – na libreto Ferdinanda Lemaira, ktorá sa ako jediná dokázala presadiť na javiskách, pochádza temperamentný orchestrálny *Bacchanal*. Tento energický balet je vrcholom 2. obrazu, odohrávajúcom sa počas hýrivej obradnej slávnosti v chráme veľkňaza Dagona. Napriek úspešnej premiére (december 1870), ešte v nemeckom jazyku, vo weimarskom Dvornom divadle, Saint-Saëns toto dielo ešte viackrát upravil a trvalo až 13 rokov, kým sa dostalo aj na francúzske pódiá. Od biblického námetu k hĺbke ľudského citu opäť privádza lyrická ária *Měsíčku na nebi hlubokém*, z predposlednej opery **Antonína Dvořáka** (1841 – 1904) *Rusalka* z prelomu 19. a 20. storočia na libreto Jaroslava Kvapila. Napriek romantickej rozprávkovej predlohe dielo predostiera viacero nadčasových aspektov, akými túžba, láska, ale aj neraz tragické dôsledky neľahkých rozhodnutí dozaista sú. Plná kontrastov, dramatického napätia a zvratov je hudobná reč jedného z „prototypov" operného verizmu, opery *Komedianti – I Pagliacci* **Ruggiera Leoncavalla** (1857 – 1919), ktorá je príbehom plným lásky, vášne, ale tiež intrigánstva, túžby po pomste. V recitatíve *Qual fiamma aveva nel guardo...* vyjadruje krásna Nedda, zamilovaná do mladého sedliaka Silvia, obavy pred svojím manželom, starnúcim hercom Caniom, a ani upokojujúci vtáčí štebot, na ktorý reaguje v nasledujúcej árii *Stridono lassù* nemôže zabrániť tragickému záveru diela, kde pod rukou Pajáca (Cania) počas autenticky poňatej divadelnej hry vyhasína život mladých zaľúbencov.

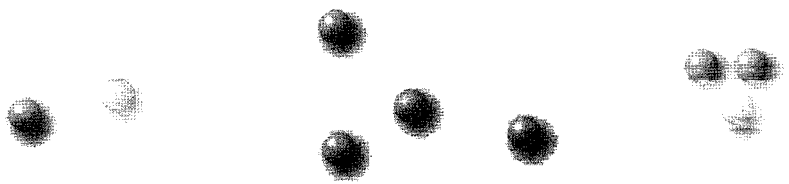

ŠTÁTNA FILHARMÓNIA KOŠICE

bola založená v roku 1968 ako druhý profesionálny symfonický orchester na Slovensku. Prvý verejný koncert novo vzniknutého telesa sa uskutočnil pred 40 rokmi, 16. apríla 1969 pod vedením vtedajšieho šéfdirigenta Bystríka Režuchu. V krátkom čase Štátna filharmónia Košice dosiahla uznanie odborníkov i verejnosti a stala sa jedným z popredných reprezentantov slovenského interpretačného umenia doma i v zahraničí. Jej sídlom sú Košice, *Európske hlavné mesto kultúry roku 2013*. Takmer 90 členov orchestra tvoria profesionálni hudobníci - absolventi konzervatórií a známych hudobných škôl. Štátna filharmónia Košice zaznamenala výrazné úspechy na koncertných pódiách mnohých európskych krajín, ako aj vo významných kultúrnych centrách Ázie. Koncertovala na medzinárodných hudobných festivaloch a v dôležitých kultúrnych metropolách - napr.: Viedeň, Salzburg, Berlín, Budapešť, Praha, Antverpy, Lisabon, Barcelona, Atény, Remeš, Hong-Kong, Luxemburg, New York a i. V roku 1994 absolvovala takmer mesačné turné po USA, kde sa filharmónia predstavila ako prvý slovenský symfonic-

THE KOŠICE STATE PHILHARMONIC

was founded in 1968 as the second professional symphony orchestra in Slovakia. It is seated in Košice, the capital of Eastern Slovakia and the City of European Culture of 2013. The first concert of the newly established orchestra was performed in April 1969 under the baton of Bystrík Režucha, who was at that time its principal conductor. Within a very short time, the Košice State Philharmonic became highly recognized by both, professionals and the audience and became one of the leading representatives of Slovak performing arts in Slovakia and abroad. The Orchestra includes nearly 90 professional musicians - graduates from conservatoires and famous music academies. This professional symphony orchestra has reached a world-wide acknowledgement achieving great success at concerts in many European countries, in Asia, U.S.A., Mexico. The Orchestra has performed at international music festivals held in international cultural centres of a great importance such as Vienna, Salzburg, Berlin, Budapest, Prague, Antwerp, Lisboa, Barcelona, Athens, Rimes, Hong-Kong, Luxembourg, New York. In 1994, the State Philharmonic undertook concert

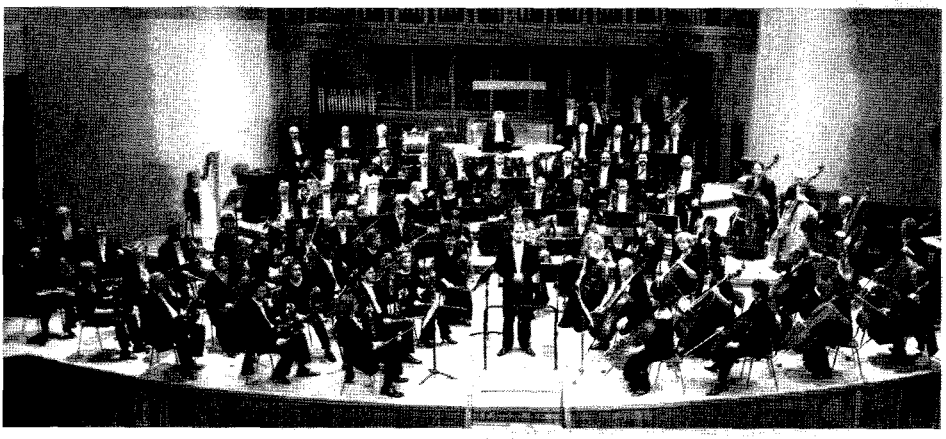

ký orchester na americkom kontinente. Štátna filharmónia Košice prezentuje svoje umenie okrem aktívnej koncertnej činnosti aj prostredníctvom nahrávok pre rozhlas, televízne a gramofónové spoločnosti (vyše 130 CD). Nahrávky pre edície Naxos, Marco Polo a iné, predstavujú často unikáty - prvé nahrávky ojedinele počuteľných diel L. Spohra, J. Raffa, A. Rubinsteina, W. Furtwänglera, E. Waldteufela, F. von Suppého. Spolu s kompletom orchestrálnych skladieb J. Straussa ml. a ďalšími nahrávkami sa výrazne presadzujú na zahraničných trhoch. Orchester spolupracoval s mnohými svetoznámymi umelcami: Igor Oistrach, Gidon Kremer, Dietrich Fischer-Dieskau, Ivan Moravec, Josef Suk, Sergej Kopčák, Peter Mikuláš, Peter Dvorský, Viktor Fedotov, Valerij Gergiev, Emin Chačaturjan, Natan Rachlin, Thomas Sanderling, Alexander Rahbari, Tadeusz Strugala, Jiří Bělohlávek, Libor Pešek, Václav Smetáček, Ľudovít Rajter, Ladislav Slovák, Ondrej Lenárd, Bystrík Režucha a mnohí ďalší. V máji 1998 Štátna filharmónia Košice vystúpila na veľkolepom koncerte s Lucianom Pavarottim v Košiciach. Repertoárové spektrum orchestra zahŕňa všetky frekventované diela od baroka po hudbu 20. storočia, súčasné kompozície nevynímajúc.

Od roku 1991 je Štátna filharmónia Košice, ako jediný orchester na Slovensku, hlavným organizátorom dvoch medzinárodných hudobných festivalov - *Košická hudobná jar* a *Medzinárodný organový festival,* od roku 2003 k nim pribudol aj *Festival súčasného umenia.* Súčasným šéfdirigentom orchestra je český dirigent Zbyněk Müller.

tour in the U.S.A. as the first Slovak professional symphony orchestra of the newly independent Slovak Republic appearing in America. In May 1998, the State Philharmonic gave performance in a magnificent concert in Košice with Luciano Pavarotti. A project of a great success was also a concert tour in Mexico undertaken in October 1998.

The Košice Philharmonic presents itself by wide range of its artistic activities included by rich discography - making recordings for Radio, Television and gramophone companies (more than 130 CDs). Apart from the recordings of classical symphonic works repertoire, including complete orchestral compositions by Johann Strauss Jr., many of the recordings, being made for (e.g. Naxos, Marco Polo labels) are the first recordings (unique ones) of the works by L. Spohr, J. Raff, A. Rubinstein, W. Furtwängler, E. Waldteufel and F. von Suppé.

The repertoire of the Orchestra includes all well-known compositions from Baroque to modern 20th century music as well as works by Slovak contemporary composers. Orchestra has co-operated with many world-renowned soloists and conductors such as Igor Oistrach, Gidon Kremer, Dietrich Fischer-Dieskau, Ivan Moravec, Josef Suk, Sergei Koptchak, Peter Mikuláš, Peter Dvorský, Viktor Fedotov, Valerij Gergiev, Emin Khachaturyan, Natan Rachlin, Thomas Sanderling, Alexander Rahbari, Tadeusz Strugala, Jiří Bělohlávek, Libor Pešek, Václav Smetáček, Ľudovít Rajter, Ladislav Slovák, Ondrej Lenárd, Bystrík Režucha and others. The Košice State Philharmonic has organized two international music festivals *The Košice Music Spring Festival* and *The International Organ Music Festival* (since 1991) and from 2003, *The Festival of Contemporary Arts.* The position of principal conductor of the Orchestra is currently held by the Czech conductor Zbyněk Müller.

Gábor HORVÁTH (1975)

Narodil sa v Budapešti. V roku 1996 ukončil štúdiá na Odbornej hudobnej škole Sv. Štefana, v odbore husle a v roku 1998 absolvoval Hudobnú akadémiu *Ferenca Liszta*, v študijnom programe zbormajster a učiteľstvo u *Józsefa Makláriho* a *Judit Hartyányiovej*. Následne nasledovalo štúdium a absolutórium (r. 2002) na tej istej akadémii v odbore orchestrálne dirigovanie (u *Ervina Lukácsa* a *Tamása Gála*).

Svoje štúdium si prehlboval na medzinárodných majstrovských kurzoch vedených *Jurijom Simonovom* a *Rudolfom Baršaiom* (2001, 2003, 2005, 2007).

Gábor Horváth je semi-finalistom Medzinárodnej dirigentskej súťaže *Sira Georga Soltiho* vo Frankfurte (Nemecko, 2004) a držiteľ 2. ceny a Zvláštnej ceny publika z 10. ročníka Televíznej medzinárodnej dirigentskej súťaže *Jánosa Ferencsika* in Memoriam, organizovanej maďarskou televíziou v Budapešti (2001). V roku 2000 získal študentský grant *Donátha Edeho*.

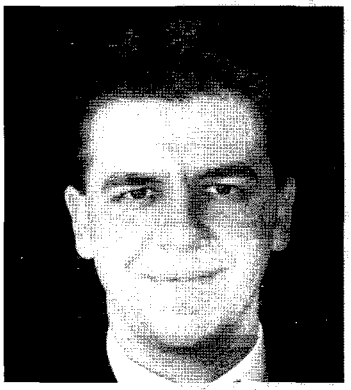

Od svojich detských rokov sa venoval spevu v Detskom zbore Maďarského rozhlasu a Detskom zbore Maďarskej štátnej opery v Budapešti, prešiel hrou na husliach – v období rokov 1989 až 2002 aj ako člen *Szent István Király Symphony Orchestra*. V roku 2002 sa začal venovať dirigovaniu a živým pedagogickým aktivitám: *Ferenc Liszt Academy of Music* – výučba zbormajstrov, spoluorganizácia Slávnostných hier v Tihany, *Odborná hudobná škola Sv. Štefana* – učiteľ komornej hudby a výučba zbormajstrov.

Jeho talent bol rozpoznaný veľmi skoro po začiatku jeho dirigentskej práce so

Gábor HORVÁTH (b. 1975)

Born in Budapest. In 1996 he graduated from the *King St. Stephen Technical College of Music* in playing the violin and in 1998 from *Liszt Ferenc Academy of Music*, major course - choir master and music teaching with *József Maklári* and *Judit Hartyányi*. Aftewards - followed his studies and graduation (in 2002) from conducting (with *Ervin Lukács* and *Tamás Gál*) at the same Academy.

He promoted his studies in international master courses of *Jurij Simonov* and *Rudolph Barshai* (2001, 2003, 2005, 2007).

Gábor Horváth is a Semi-Finalist of the *Sir Georg Solti* International Conductors Competition, Frankfurt (Germany, 2004) and 2nd prize and the Special prize of the Audience winner from the 10th Television International Conducting Competition In Memoriam of *János Ferencsik*, organised by the Hungarian TV, in Budapest (2001). In 2000 he received the students grant of *Donáth Ede*.

From his childhood years of singing in Children's Choir of Hungarian Radio and Children's Choir of the State Opera House in Budapest, he passed through his playing the violin also in the period of 1989 – 2002 as a member of Szent István Király Symphony Orchestra. And from 2002 on he moved to conducting and vivid pedagogical activities: *Ferenc Liszt Academy of Music* – Choir master training, co-leading *Festivity Games* at Tihany, *King St. Stephen Technical College of Music* – teacher of chamber music and choir master training. His talent was recognized very soon after his beginnings with conducting school orchestral bodies, and he started his fruitful collaboration with professionaly established orchestras.

školskými orchestrálnymi telesami, a tak sa začala jeho plodná spolupráca s profesionálne etablovanými orchestrami.
Od roku 2002 Gábor Horváth dirigoval viaceré symfonické orchestre, medzi nimi: Filharmonický orchester Győr, Savaria Symphony Orchestra, Miskolci Szimfonikus Zenekar, Egri Szimfonikus Zenekar, Symfonický orchester Gödöllő, Budapest Concert Orchestra MÁV, Symfonický rozhlasový orchester Budapešť, Danube Symphony Orchestra, Danubia Symphony Orchestra, Symfonický orchester mesta Szeged, Szent István Király Symphony Orchestra, Štátnu filharmóniu Košice, ako aj Komorný orchester G. Soltiho.
V lete r. 2002 hudobne naštudoval úspešné operné predstavenie *Don Giovanni* v Kultúrnom centre Gödöllő. Na jar roku 2004 sa stal asistentom Maestra *Jurija Simonova* v opernej produkcii *Lohengrina* v *Maďarskej štátnej opere* v Budapešti.
Popri domácich symfonických koncertoch účinkuje aj v zahraničí, najbližšie na jar 2009 bude na Slovensku dirigovať štátnu filharmóniu Košice na Stredoeurópskom festivale koncertného umenia v Žiline s maďarským sólistom (lesný roh) - Szabolcsom Zemplénim a sopranistkou Celine Byrne z Írska.
V roku 2010 bude v hudobnom naštudovaní Gábora Horvátha a pod jeho taktovkou uvedená svetová premiéra diela *Tamása Beschera-Matyó: Tragoedia opera.*

Since 2002, Gábor Horváth has conducted various symphony orchestras, among them: the Philharmonic Orchestra Győr, Savaria Symphony Orchestra, Miskolc Symphony Orchestra, Eger Symphony Orchestra, Gödöllő Symphony Orchestra, Budapest Concert Orchestra MÁV, Budapest Radio Symphony Orchestra, Danube Symphony Orchestra, Danubia Symphony Orchestra, Szeged Symphony Orchestra, Szent István Király Symphony Orchestra, the Slovak State Philharmonic, Kosice, as well as the Solti Chamber Orchestra.
In Summer 2002, he was a musical director of a successful *Don Giovanni* opera performance at Gödöllő Cultural Centre. And in Spring 2004 he became an Assisstant to Maestro *Jurij Simonov* the opera production of *Lohengrin* at the *Hungarian State Opera House* in Budapest.
Besides his homeland symphonic concerts, he will give the performance abroad, his next appearance will be in Slovakia in 2009 Spring he will conduct the Slovak State Filharmonic Kosice in Central European Music Festival, Zilina, with Hungarian hornist Szabolcs Zempléni and Celine Byrne, soprano from Ireland.
In 2010 there will be a world première of the *Tragoedia opera* by *Tamás Bescher-Matyó* introduced under the baton of Gábor Horváth and his musical direction.

Szabolcs ZEMPLÉNI (1981)

sa narodil v roku 1981 v Budapešti. Hre na lesný roh sa začal venovať až v trinástich rokoch a jeho prvým učiteľom bol Pálma Szilágyi. V štúdiu pokračoval na Hudobnej akadémii Ferenca Liszta v Budapešti, kde bol jeho profesorom Ferenc Tarjáni. V roku 2002 sa Szabolcs Zempléni presťahoval do Berlína a stal sa poslucháčom známej Hudobnej akadémie *Hannsa Eislera.* Jeho odbornými pedagógmi boli

Szabolcs ZEMPLÉNI (b. 1981)

He started to attend horn lessons only at the age of thirteen and his first teacher was Pálma Szilágyi in Budapest. He continued in his studies with Ferenc Tarjáni at the *Ferenc Liszt* Music Academy in Budapest. In 2002, Zempléni moved to Berlin and went on with his studies at the *Hanns Eisler Hochschule für Musik* under leadership of Christian-Friedrich Dallmann and Markus Bruggaier.

Christian-Friedrich Dallmann a Markus Bruggaier.

Szabolcs Zempléni si zdokonaľoval svoje majstrovstvo aj absolvovaním majstrovských kurzov pod vedením takých významných osobností ako Francis Orval (USA), Froydis Ree Wekre (Nórsko), Friedrich Gabler (Rakúsko), Eyal Vilner (Izrael) a Adam Friedrich (Maďarsko). Mimoriadne interpretačné umenie Sabolcsa Zempléniho ocenili poroty na mnohých medzinárodných interpretačných súťažiach. Ešte iba vo veku 17 rokov zvíťazil a získal aj špeciálnu cenu na medzinárodnej súťaži *Concertino di Praga,* k jeho najvýznamnejším oceneniam patria 1. cena z medzinárodnej súťaže plechových dychových nástrojov v meste Békes (Maďarsko, 2001), 2. cena z prestížnej Medzinárodnej súťaže inštrumentalistov v Markneukirchene (Nemecko, 2000), 1. cena z Medzinárodnej súťaže plechových dychových nástrojov v Brne (Česká republika, 2001), a predovšetkým víťazstvo na jednej z najprestížnejších a najväčších svetových interpretačných súťaží ARD Mníchov (Nemecko, 2005).

Vďaka týmto mimoriadne úspešným vystúpeniam sa Szabolcs stal vyhľadávaným sólistom, účinkujúcim v mnohých krajinách Európy (Česká republika, Taliansko, Nemecko, Švajčiarsko, Rakúsko), ale aj v Číne, Japonsku, Thajsku a v USA. Mladý umelec účinkoval pod taktovkou takých dirigentov ako Iván Fischer, Jakov Kreizberg, Jonathan Nott, Daniel Raiskin a Michael Sanderling. Jeho umenie mohli obdivovať návštevníci koncertov v popredných koncertných sálach sveta vrátane *Auditoria* v Ríme, *Carnegie Hall* v New Yorku, koncertnej sále Mníchov-

Szabolcs Zempléni has taken part in several master classes working with Francis Orval (U.S.A.), Froydis Ree Wekre (Norway), Friedrich Gabler (Austria), Eyal Vilner (Israel) and Adam Friedrich (Hungary) among others.

At the age of only seventeen, Szabolcs Zempléni was awarded both First prize and the Special award at the *Concertino Praga* Competition. He also won the First prize at the International Horn Competition in Békés (Hungary, 2001), the Second prize at the International Competition for Instrumentalists in Markneukirchen (Germany, 2000), and the First prize at the International Horn Competition in Brno (Czech Republic) in 2001.

In 2005, Szabolcs Zempléni won the First prize at the ARD International Music Competitiona in Munich. These considerable artistic achievements enabled him to become in a great demand as a soloist, performing in the Czech Republic, in Italy, China, Japan, Thailand, Switzerland, Germany, Austria, and in the U.S.A. as well, he has performed under the direction of conductors such as Iván Fischer, Yakov Kreizberg, Jonathan Nott, Daniel Raiskin and Michael Sanderling.

He has already appeared at the most famous concert halls in Europe and U.S.A., like the Auditorium in Rome, the Carnegie Hall in New York, *Philharmonie Gasteig* in Munich, and the Bartók Hall in Budapest.

He has also performed with some of the leading orchestras like the Bavarian Radio Symphony Orchestra *Sinfonieorchester des Bayerischen Rundfunks,* the Chamber Orchestra Munich *Münchener Kammerorchester,* the Camerata Salzburg,

skej filharmónie *Gasteig* či Bartókovej koncertnej sály v Budapešti.
Ako sólista sa predstavil s poprednými európskymi orchestrami o. i. s Mníchovským rozhlasovým symfonickým orchestrom, Mníchovským komorným orchestrom, *Cameratou Salzburg,* Budapeštianskym festivalovým orchestrom či *Würthembergskou* filharmóniou Reutlingen.
Szabolcs Zempléni sa s nadšením venuje aj interpretácii komornej hudby, doteraz spolupracoval s mnohými známymi hudobníkmi ako sú Andrej Bielov, Vasilij Lobanov, Christian Zacharias, Dénes Várjon, András Keller a ATOS trio.
V súčasnosti pôsobí ako prvý hráč na leskom rohu v svetoznámom orchestri Bambergských symfonikov.

the Budapest Festival Orchestra and the *Württembergische Philharmonie Reutlingen* among others.
Szabolcs Zempléni has been keen on rendition of chamber music repertoire, so far he has worked with many musicians such as Andrei Bielow, Vassiliy Lobanov, Christian Zacharias, Dénes Várjon, András Keller and the Atos trio.
Apart from his solo activities, he is currently engaged in the orchestra the Bamberg *Symphoniker* as its principal horn player.

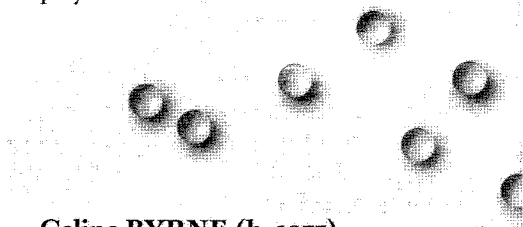

Celine BYRNE (1977)

pochádza z grófstva Kildare v Írsku. Spev študovala najskôr na Konzervatóriu múzických umení v Dubline, ktoré ukončila udelením Zlatej medaily za vynikajúce študijné výsledky a neskôr pokračovala na Kráľovskej hudobnej akadémii v Dubline v triede Dr. Veroniky Dunne. Po absolvovaní štúdia dostala príležitosť zdokonaliť si svoje interpretačné majstrovstvo pôsobením v Národnom opernom štúdiu v Londýne a aktívne sa zúčastnila aj pilotného programu venovanému výchove mladých operných speváckov v opernom štúdiu vo Wexforde.
Jej vystúpenia v popredných koncertných sálach v Írsku a v zahraničí vrátane *Carnegie Hall* v New Yorku, Národnej koncertnej sále v Dubline a Ermitáže v Petrohrade sa stretli s uznaním a mimoriadnou (nadšenou) odozvou zo strany publika.

Celine BYRNE (b. 1977)

comes from county Kildare, Ireland. She studied singing at the Conservatory of Music and Drama in Dublin, being awarded the college Gold Medal for excellence and in addition, she is a graduate from the Royal Irish Academy of Music, Dublin where she studied with Dr. Veronica Dunne. She has received coaching at the National Opera Studio in London and was a participant in the inaugural artistic development programme with Wexford Opera as well.
Her appearances at major concert houses both, in Ireland and abroad, including Carnegie Hall, the National Concert Hall in Dublin and the Hermitage in St. Petersburg, Russia, have been greeted with enthusiastic acclaim by the audiences. Celine was awarded many prizes both, on a national and international platform. She was awarded

Celine je držiteľkou niekoľkých významných ocenení získaných na domácej i medzinárodnej úrovni. Na medzinárodnej vokálnej súťaži *Veronica Dunne* v Dubline získala 1. cenu i Cenu Williama Younga, je držiteľkou Ceny Brabant's Dagblad Press z medzinárodnej súťaže 'Hertogenbosch v Holandsku a jej doteraz najvýraznejším úspechom je 1. cena - Grand Prix - ktorú získala na prestížnej medzinárodnej súťaži *Marie Callas* v Aténach v roku 2007. Okrem týchto ocenení dostala príležitosť absolvovať aj niekoľko štipendijných pobytov vrátane štipendia Johna McCormacka.

Mladá umelkyňa dostala pozvania vystupovať aj na niekoľkých prestížnych podujatiach, ako napr. pre arcibiskupa Desmonda Tutu v Kapskom meste (Juhoafrická republika) a pápeža Benedicta XVI. vo Vatikáne. Ako sólistka realizovala mnoho koncertov v Írsku i v zahraničí, predstavila sa v Národnej koncertnej sále v Dubline, Ermitáži (Petrohrad), Čajkovského koncertnej sále v Moskve, *Carnegie Hall* v New Yorku a i.

Spievala o. i. s takými speváckymi osobnosťami ako Roberto Alagna, Alfie Boe, Alexandro Saffina, Finbar Wright, Anthony Kearns a José Carreras.

V novembri 2008 účinkovala so svetoznámym tenoristom José Carrerasom v sérii šiestich koncertov na turné v Nemecku, kam ju pozval práve J. Carreras. V decembri toho istého roka sa predstavila v Carnegie Hall po boku Alfie Boe na koncerte venovanom pamiatke Johnovi Mc Cormackovi.

Celine Byrne účinkovala na európskych koncertných a operných pódiách vrátane Lyrickej opery, Operného festivalu Anny Livie a operného festivalu vo Wexforde. Stvárňuje operné postavy - Grófku Almavivu vo Figarovej svadbe (*Le Nozze di Figaro*), Fiordiligi (*Cosi fan tutte*), Noru (Riders to the Sea), Mimi (*La Bohème*), Neddu v Komediantoch (*I Pagliacci*), Ro-

First prize at the Maria Callas Grand Prix in Athens, the William Young prize at the Veronica Dunne International Singing Competition, Dublin, the 'Brabant's Dagblad Press prize' at the IVC International Singing Competition in 'Hertogenbosch, the Netherlands. She is also recipient of many bursaries (scholarships) including the John McCormack bursary.

Celine has been invited to sing at many prestigious events including performances for both, Archbishop Desmond Tutu in Cape Town and Pope Benedict XVI in the Vatican.

Her many recitals throughout Ireland and abroad include the National Concert Hall, Dublin, the Hermitage, St. Petersburg, Tchaikovsky Hall, Moscow, Carnegie Hall, New York, etc. She has sung with tenors Roberto Alagna, Alfie Boe, Alexandro Saffina, Finbar Wright, Anthony Kearns and Jose Carreras.

Celine has appeared at concert and opera stages performing with several Opera companies including Lyric Opera, Anna Livia Opera Festival and Wexford Opera Festival. Her roles include e.g. Countess Almaviva (Le Nozze di Figaro), Fiordiligi (Cosi fan tutte), Nora (Rides to the Sea), Mimi (La Bohème), Nedda (I Pagliacci), Rosalinde (Die Fledermaus), and Hanna Glawari (the Merry Widow). In November 2008, she undertook a six-concert tour in Germany, being invited to sing with the great tenor Jose Carreras. In addition, she gave performance in the John Mc Cormack tribute in Carnegie Hall with Alfie Boe in December. Her other engagements include Mendelssohn's St. Paul in the National Concert Hall with RTE Symphony Orchestra, Mimi in La Bohème with Scottish Opera and concerts in Dublin NCH, Cork Opera House, Wexford Opera House, Zurich, Capetown and Rome.

Her television appearances include 'The Late Show', '*Seoige and O' Shea*' and

salinde (*Die Flädermaus*) a Hannu Glawari vo Veselej vdove (*the Merry Widow*).
Medzi jej tohtoročné angažmány patria koncertné vystúpenia so symfonickým orchestrom RTE, stvárnenie Mimi v Škótskej opere, koncerty v Dubline /NCH/, Opere v Corku, Wexforde, Zürichu, Kapskom meste a v Ríme.
Objavuje sa aj v televízii v rámci programov *'The Late Show'*, *'Seoige and O' Shea'* a 'Nationwide', ako aj vo vysielaní rozhlasových spoločností - KFM, *Anna Livia Radio*, Lyric FM's *'Lyric Notes'*, RTE Radio *One's 'Rattle Bag'*, 2FM's *Pat Kenny show* a holandského Rádia 4.
« Celine Byrne z grófstva Kildare v Írsku vytvára vlastnú značku na operných, ako aj koncertných pódiách na celom svete. »
The Independent

'Nationwide' while her radio performances include KFM, Anna Livia Radio, Lyric FM's 'Lyric Notes', RTE Radio One's 'Rattle Bag', 2FM's Pat Kenny show, and Holland's Radio 4.
« Celine Byrne, from County Kildare, Ireland, is making her mark on both the operatic and concert stages throughout the world. »
The Independent

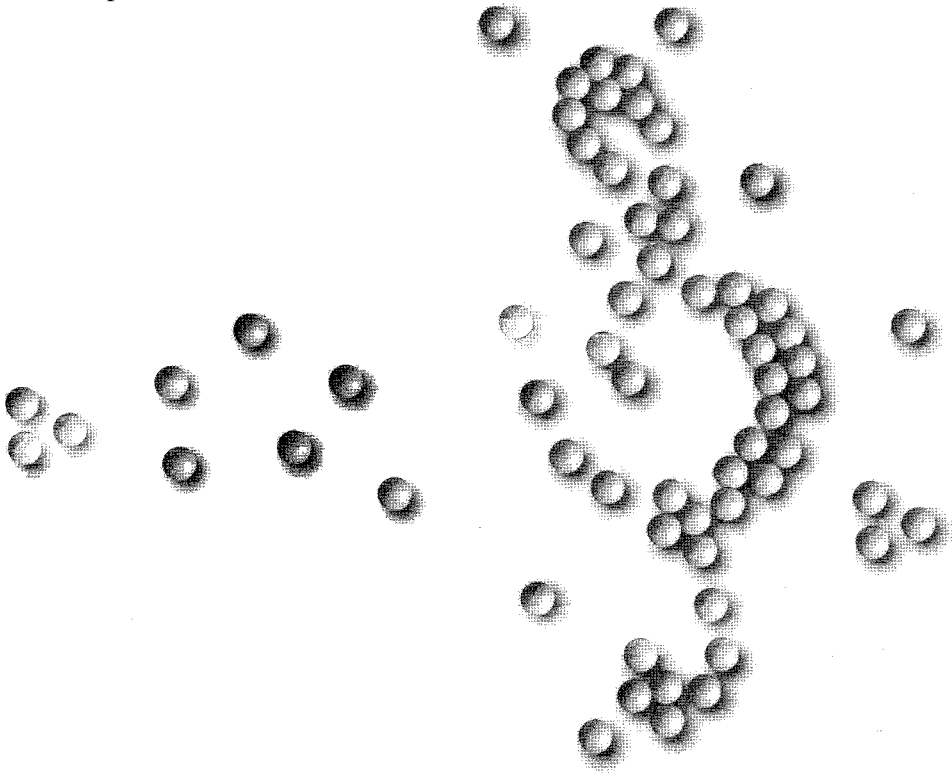

Sobota * 25. 4. * 19.00 h

Záverečný koncert festivalu

ŠTÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ŽILINA
Oliver DOHNÁNYI, dirigent (Slovenská republika)
Pirmin GREHL, flauta (Nemecko)
Ivo KAHÁNEK, klavír (Česká republika)

Carl Nielsen (1865-1931)
Koncert pre flautu a orchester FS 119 (1926)
Allegro moderato
Allegretto – Adagio ma non troppo – Allegretto – Tempo di marcia

Piotr Iljič Čajkovskij (1840-1893)
Koncert pre klavír a orchester č. 1 b mol op. 23
Allegro non troppo e molto maestoso – Allegro con spirito
Andantino simplice. Prestissimo. Tempo I
Allegro con fuoco

***

Vyhlásenie držiteľa *Ceny hudobnej kritiky* SFKU 2009 a ďalších ocenení

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
Symfónia č.3 a mol op. 56 *Škótska*
Andante con moto. Allegro un poco agitato
Vivace, ma non troppo
Adagio
Allegro vivacissimo. Allegro maestoso assai

Saturday * 25. 4. * 7:00 p.m.

The Closing Concert of the Festival

SLOVAK SINFONIETTA ŽILINA
Oliver DOHNÁNYI, conductor (Slovak Republic)
Pirmin GREHL, flute (Germany)
Ivo KAHÁNEK, piano (Czech Republic)

Carl Nielsen (1865-1931)
Concerto for Flute and Orchestra, FS 119 (1926)
Allegro moderato
Allegretto – Adagio ma non troppo – Allegretto – Tempo di marcia

Pyotr Ilyitch Tchaikovsky (1840-1893)
Concerto for Piano and Orchestra No.1 in B flat minor, Op. 23
Allegro non troppo e molto maestoso – Allegro con spirito
Andantino simplice. Prestissimo. Tempo I
Allegro con fuoco

***

Announcement of the Holder of the *Music Critics' Prize* 2009 ond other prizes

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
Symphony No. 3 in C minor, Op. 56 *Scottish*
Andante con moto. Allegro un poco agitato
Vivace, ma non troppo
Adagio
Allegro vivacissimo. Allegro maestoso assai

Staré škandinávske príslovie „Frisia non cantat", vyjadrujúce domnienku, že ľudia zo Severu sú nemuzikálni, nie je celkom správne. Vo všetkých škandinávskych krajinách sa hudba vždy čulo pestovala. Hoci v západoeurópskom umení minulých storočí len sporadicky zaznievajú škandinávske „tóny", koncom 19. storočia v súvislosti s rozvojom literárnych i hudobných národných škôl sa bohato rozvinulo aj škandinávske umenie reprezentované menami – Henrik Ibsen, Björnstjern Björnson, August Strindberg, Knut Hamsun, Edvard Munch, Edvard Hagerup Grieg či Jean Sibelius. K týmto menám sa pripája aj meno dánskeho hudobného skladateľa **Carla Nielsena**, ktorý sa zaradil medzi najznámejších nordických post-romantických skladateľov. Prvým nástrojom, s ktorým sa dánsky skladateľ Carl Nielsen vo svojom detstve aktívne stretol, boli husle. Už v deviatich rokoch komponoval pre otcovu dedinskú kapelu. Svoje inštrumentálne spôsobilosti rozšíril na hru na lesnom rohu a trúbke vo vojenskej kapele v Odense. Počas návštevy Kodane v roku 1883 bol mladý Nielsen uvedený k dánskemu skladateľovi Nielsovi W. Gadeovi, ktorý mu odporučil zapísať sa na seriózne štúdium hudby na konzervatórium. Počas troch rokov (1884 – 1887) sa na konzervatóriu prioritne venoval hre na husliach a teórii a len príležitostne a amatérsky tiež komponoval. Napriek tomu v roku 1888 v Kodani úspešne debutoval ako skladateľ svojou Suitou pre sláčiky op. 1. Nasledoval post huslistu v Kráľovskom divadle v Kodani (1889 – 1905), no čoraz častejšie sa mladý Nielsen obracal ku kompozícii a dirigovaniu (od roku 1809 sa datuje jeho oficiálna dráha dirigenta v Kráľovskom divadelnom orchestri v Kodani). V závere svojho života nastúpil ako pedagóg na Kráľovské dánske konzervatórium, kde pôsobil až do svojej smrti (1916 – 1931). Napriek tomu, že ako interpret mal Nielsen najväčšie skúsenosti so sláčikovými nástrojmi, svoje najkrajšie skladby venoval dreveným dychovým nástrojom. Prvou z pozoruhodnej rady skladieb je nesporne Dychové kvinteto, inšpirované výkonmi členov Kodanského dychové kvinteta a ich prístupom k tvorbe W. A. Mozarta. Skladateľovým zámerom bolo vytvoriť komorné dielo, v ktorom bude dôverná komorná konzervácia zúčastnených nástrojov (tak vlastná tvorbe Haydna a Mozarta) zaznievať na spôsob rozhovoru v súčasnej dánštine. Po výraznom úspechu Dychového kvinteta sa Nielsen rozhodol skomponovať pre každého z členov Kodanského dychové kvinteta koncert pre jeho nástroj a orchester. Podarilo sa mu však dokončiť len dva zo zamýšľaných koncertov: **Koncert pre flautu a orchester** pre flautistu Holgera Gilberta Jespersena a Klarinetový koncert pre Aageho Oxenvada. Nielsen nemal v úmysle napísať Flautový koncert v heroickom tóne, zaznievajúcom z jeho symfónií, ale vsadil na intímnosť a subtílnosť v novom šate výrazových prostriedkov hudby 20. storočia. Flautový koncert je charakteristický dokonalou inštrumentáciou, hýriacou sviežimi farbami, pestrou paletou nálad a výrazovými kontrastmi, ktorá kladie nemalé nároky i na orchestrálnych hráčov (fagot, klarinet, pozauna i tympany). Napriek bohatej rytmickej štruktúre a mnohým technickým nástrahám pre sólistu, v koncerte zaznievajú i príťažlivé, kultivované a vycibrené melódie.

Keď v posledných rokoch svojho života Glinka uvítal nástup novej talentovanej generácie, reprezentovanej menami Dargomyžskij, Balakirev, Serov, ešte netušil, že za nimi prídu ďalší: Musorgskij, Borodin, Rimskij-Korsakov či **Piotr Iljič Čajkovskij**, ktorý sa v druhej polovici 19. storočia naplno rozvinul ako profesionálny hudobník s výrazným profilom lyrického skladateľa a psychologického dramatika. Čajkovskij, ktorého životné osudy sa začali odvíjať v uralskom mestečku Votkinsk v zámožnej rodine banského riaditeľa, umelecky i ľudsky dozrieval v rušnej dobe. Cárske Rusko, obávaný „žandár Európy", sa javilo ako najzaostalejšia časť európskeho kontinentu. Život v biede, vojenské výboje cárizmu, ani útlak liberálne zmýšľajúcich demokratov sa však Čajkovského nedotýkali a nenachá-

dzali ani odraz v jeho tvorbe. Žil a pohyboval sa v umeleckých kruhoch, veľa času trávil na zahraničných koncertných cestách alebo v pokojnom ústraní ruského vidieka. S hudobným vzdelaním mladý Čajkovskij nemal starosti. Od dvanástich rokov žil v Sankt Peterburgu, kde panoval čulý hudobný život. Po právnických štúdiách a krátkej kariére v službách ministerstva spravodlivosti sa definitívne rozhodol pre dráhu profesionálneho hudobníka a v dvadsiatich piatich rokoch vstúpil do kompozičnej triedy Antona Rubinštejna na Sanktpeterburskom konzervatóriu. Čajkovskij, vedomý si nutnosti profesionálneho vzdelania, bol horlivým študentom a jeho prirodzený talent pod tlakom náročných úloh veľmi rýchlo dozrieval. Po ukončení štúdií dostal Čajkovskij v roku 1866 ponuku vyučovať na novo konštituovanom konzervatóriu v Moskve. Z ťažkej duševnej krízy, vyvolanej nevydareným sobášom a z jedenásťročnej ubíjajúcej pedagogickej činnosti vytrhlo Čajkovského podivuhodné priateľstvo s bohatou milovníčkou umenia a mecenáškou Nadeždou Filaretovnou von Meck, ktorá mu v roku 1877 ponúkla pravidelný ročný finančný obnos. Existenčne zabezpečený Čajkovskij začal novú etapu svojej umeleckej činnosti. Už nemal iné povinnosti, len komponovať nové skladby. Pominuli roky horúčkovitého úsilia, tempo jeho práce sa zmiernilo. Skladateľ s rozhľadom zrelého majstra väčšiu pozornosť venoval kompozičnej technike a detailnému vypracovávaniu partitúr, ale často bez väčšieho zaujatia, bez vášne. Hoci hudobný tok v nich plynie hladko, mnohým skladbám z tohto obdobia chýba ten životodárny pulz, očarujúci nás v jeho predchádzajúcich dielach. Napriek nespornej profesionalite sa skladby z tohto tvorivého obdobia Čajkovského nikdy nestali trvalou súčasťou svetového repertoáru. Neplatí to však o Čajkovského „najmladšom" sólovom koncerte – **Koncerte pre klavír a orchester č. 1 b mol op. 23,** ktorý sa i dnes teší širokej popularite. Z hľadiska formy sa v ňom Čajkovskij pridŕža klasicistickej (beethovenovskej) tradície trojčasťového celku. Poslucháčov zmagnetizuje hneď v úvode majestátna orchestrálna téma prvej časti (Allegro non troppo e molto maestoso. Allegro con spirito), nasledovaná sólistickým hlaholom akordov, pripomínajúcich chrámové zvony. Následné rapsodické rozpracovanie úvodnej témy vystrieda molová, oduševnená a náladovo svieža téma „con spirito". Tretia téma prvej časti má charakter typicky ruskej uspávanky (kolybeľnoj pesni). Druhá časť (Andantino simplice. Prestissimo), predstavujúca typický obraz Čajkovského – lyrika, prináša spevnú melódiu, naplnenú duchovným jasom a teplom. Stredný úsek tvorí valčíková melódia, prevzatá z francúzskej piesne Il faut s'amuser, danser et rire, ktorá sa často spievavala v Čajkovského rodine. Bez prestávky nastupuje tretia časť koncertu (Allegro con fuoco), inšpirovaná ukrajinskou chorovodovou piesňou Vyjdi Ivanku, zaspevaj vesnjanku – a ďalšími motívmi ruských ľudových piesní. Záverečné hymnické finále ponecháva priestor ako pre klavírnu ekvilibristiku, tak pre vyznenie záverečného grandióza. Koncert pre klavír a orchester č. 1 b mol op. 23 vznikol z podnetu Nikolaja G. Rubinštejna, klaviristu a riaditeľa moskovského Konzervatória, ktorému bol aj pôvodne dedikovaný. Rigorózny N. G. Rubinštejn však po zbežnom prehratí partitúry neuvážene skritizoval nielen celkovú koncepciu diela, ale aj klavírny part a skladateľa požiadal, aby ho prepracoval podľa jeho interpretačných predstáv. Rozhorčený Čajkovskij venoval dielo nemeckému klaviristovi a dirigentovi Hansovi von Bülow, ktorý skladateľa nazýval „skutočným básnikom tónov". Bülow koncert premiérovo uviedol 13. októbra 1875 počas svojho amerického turné v Bostone a spropagoval ho aj v ďalších amerických mestách. Po takomto oddanom a úspešnom uvedení koncertného diela do života, Čajkovskij Koncert pre klavír a orchester č. 1 b mol nakoniec nadšenému propagátorovi dedikoval. Nikolaj G. Rubinštejn zakrátko svoj omyl skutočne veľkolepo odčinil – stal sa vo svojej dobe vraj najlepším interpretom koncertu a na Svetovej výstave v Paríži

v roku 1878 mu vydobyl rozhodné uznanie. Od tých čias sa Čajkovského prvý Klavírny koncert b mol stal žiadaným repertoárovým číslom najslávnejších svetových klaviristov, a to aj napriek mimoriadnym nárokom na technickú a výrazovú stránku predvedenia.
„Vyhlasujem ťa za tovariša v mene Mozarta, Haydna a v mene starého Bacha," prihovoril sa svojmu pätnásťročnému žiakovi – **Felixovi Mendelssohnovi Bartholdymu** jeho učiteľ Carl Friedrich Zelter. Mendelssohn v tom čase už mal za sebou viac ako sto rôznych kompozičných úloh vrátane trinástich symfónií pre sláčikový orchester. Hoci rodiskom Mendelssohna bol Hamburg, domovom jeho detských rokov sa stal Berlín, kam sa rodičia presťahovali už v roku 1811. Pre rodinu Mendelssohna boli bohatstvo a mimoriadna vzdelanosť príznačné. Malému Felixovi, ktorý už v detstve prejavoval schopnosti „zázračného" dieťaťa, nič nestálo v ceste nadobudnúť čo najširšie a najhlbšie vzdelanie. Hudobnú teóriu študoval u Zeltera, klavír u Munzia Clementiho. Dôkladná príprava, ktorú mladý Felix od nich získal, sa čoskoro zúročila. V deviatich rokoch verejne koncertoval, v desiatich začal komponovať a v jedenástich napísal svoje majstrovské dielo – predohru k Shakespearovej hre Sen noci svätojánskej. Nadobudnuté poznatky doplnil rozsiahlou koncertnou cestou po Európe, ktorá sa stala cenným inšpiračným zdrojom pre jeho ďalšiu tvorbu. Úspechy k nemu prichádzali sami – v roku 1833 bol menovaný mestským Musikdirektorom v Düsseldorfe, od roku 1835 s krátkou prestávkou až do svojej smrti v roku 1847 viedol lipský Gewandhausorchester. Významným počinom v jeho kariére bolo i založenie Konzervatória v Lipsku, z ktorého postupne vybudoval vyspelé stredisko vtedajšieho hudobného života. Už ako „zázračný chlapec" si získal srdce Johanna Wolfganga Goetheho, neskôr sa tešil priazni kráľovnej Viktórie a jej kniežacieho manžela. Hoci jeho sláva vzišla v Anglicku, uznanie získal aj vo vlasti a postupne dozrel v jednu z najoslavovanejších a najmilovanejších osobností svoje doby.
V dvadsiatich rokoch vyzbrojený značnou reputáciou, sa Mendelssohn vybral dobýjať svet. Seversky drsná škótska príroda, v parách a hmlách zahalené lesy a kamenisté pláne Edinburgu, ktoré v júli 1929 spolu Klingemannom navštívil, intenzívne zapôsobili na vnímavú dušu mladého umelca. Pri prehliadke zrúcaním edinburgského hradu sa mu prihovorila pohnutá história Škótska, o čom rodičom napísal: „Kaplnke chýba strecha, tráva a mech sa tu rozrastajú a oltár, pri ktorom bola Mária korunovaná za kráľovnú Škótska, je zborený. Všetko je tu v troskách a veselé nebo pozerá dovnútra. Myslím, že som tu našiel začiatok svojej „Škótskej symfónie". Skôr však, ako skladbu dokončil, precestoval Rakúsko, Taliansko, Švajčiarsko a Francúzsko, stretol sa so Chopinom, Lisztom, Berliozom, Paganinim a ďalšími. Napriek tomu, že Škótska symfónia má opusové číslo 56, dokončená bola až dvanásť rokov po Talianskej (op. 90) a Reformačnej symfónii (op. 107). K škótskemu námetu sa Mendelssohn vrátil v roku 1841. Dovtedy sa mnohé zmenilo. Zmenil sa najmä skladateľ sám – dozrel jeho životný názor, prehĺbil umelecký štýl. Mendelssohn píše rozmernú symfóniu v štyroch častiach a praje si, aby bola hraná ako súvislý prúd hudby bez prestávky, zobrazujúc baladický obraz škótskej prírody a históriu tejto krajiny. Do obrazu krajiny vniesol i svieži a bizarný tanec škriatkov, spev škótskeho barda a energické finále. Premiéra Symfónie č. 3 a mol op. 56 'Škótskej' sa konala v lipskom Gewandhause 3. marca 1842 pod vedením samotného skladateľa.

ŠTÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ŽILINA

vznikol v roku 1974 ako jediný orchester „mozartovského typu" na Slovensku. Odvtedy si získal významné postavenie nielen na Slovensku a v Čechách, ale v krátkom čase sa mu podarilo dosiahnuť vynikajúce renomé aj v zahraničí. Orchester má 34 členov, prevažne absolventov hudobných akadémií v Prahe, Brne a Bratislave. Kvalita hráčov, skúsenosti i majstrovstvo prvého šéfdirigenta Eduarda Fischera (1930-1993) umožnili rýchly umelecký rast orchestra. Jeho ďalšími šéfdirigentmi boli svetoznámi umelci Leoš Svárovský a Oliver Dohnányi.

THE SLOVAK SINFONIETTA OF ŽILINA

was founded in 1974 as the only "Mozart-style" orchestra in Slovakia. Since then, the orchestra has attained a prominent position in both, the Czech Republic and Slovakia as well as considerable international renown. Its 35 members are mainly graduates of the Academies of Music in Prague, Brno and Bratislava. The quality of the players together with the experience and musicianship of the founding musical director and conductor Eduard Fischer (1930-1993) brought about the quick artistic growth of the orchestra. Already in 1977, the orchestra attained

V roku 1977 získal orchester medzinárodné uznanie, keď sa stal festivalovým orchestrom Salzburger Festspiele. Zakrátko dostal pozvanie na Pražskú jar a potom nasledovali úspešné koncerty na mnohých festivaloch v celej Európe (Wiener Festwochen, Frühling Festival a Haydn Festival vo Viedni, Sofijské hudobné týždne, Festa Musica Pro v Assisi, Katalánsky festival, Festival El Djem v Tunise, Festival de Bonaguil vo Francúzsku, Hudba v starom Krakowe, Jarný festival Budapešť, Bratislavské

international recognition when it was invited to the Salzburg Festival and designated the official orchestra of that prestigious festival. Soon after followed appearances at the Praque Spring and the major festivals throughout Europe, including *Wiener Festwochen, Frühling* and the Haydn Festival in Vienna, Sofia's Musical Weeks, *Festa Musica Pro* in Assisi, Catalan Festival in Spain, Festival *El Djem* in Tunis, *Festival de Bonaguil* in France, Music in Old Cracow, Spring Festival

hudobné slávnosti, Melos Étos v Bratislave, Mozartfest Schwetzingen, Festival slovanskej hudby na Cypre, Schleswig-Holstein Festival, Festival de Manaus v Brazílii, Flámsky festival v Belgicku, Aspekte Salzburg, Johann Strauss Festival vo Viedni, Bodensee Festival vo Švajčiarsku, Medzinárodný hudobný festival v Ankare, Slovinské hudobné dni v Ľubľane a iné).

Predstavil sa v takých významných koncertných sálach ako Musikverein a Konzerthaus vo Viedni, Dom umelcov v Prahe, Tonhalle Düsseldorf, Komická opera v Berlíne, Katedrála Sv. Františka v Assisi, Veľká sála Petrohradskej filharmónie, Palác hudby v Barcelone, Teatro Arriaga v Bilbao, Concertgebouw v Amsterdame, Symphony Hall v Osake, Metropolitan Art Hall v Tokyu, Kráľovská opera v Bruseli, Teatro Abadia v Madride, Gasteig v Mníchove. Orchester uskutočnil už vyše 2300 koncertov takmer vo všetkých štátoch Európy, v Tunise, Turecku, Arménsku, štyrikrát v Japonsku, dvakrát v USA, v Kanade a ako prvý slovenský orchester na juhoamerickom kontinente v Brazílii. V tejto koncertnej sezóne vystúpi ešte v Belgicku, Nemecku, Rakúsku a Českej republike a je pozvaný na medzinárodné festivaly Frühlings Festival Wien a Janáčkov máj Ostrava.

So ŠKO Žilina účinkoval celý rad popredných umelcov ako napr. dirigenti Claus Peter Flor, Ondrej Lenárd, Oliver Dohnányi, Leoš Svárovský, Vladimír Válek, Ľudovít Rajter, Petr Vronský, Eve Queler, Alexander Schwinck, Peter Maag, Tsugio Maeda, Vincent La Selva, Marco Armiliato, Christian Benda, Dwight Bennett, Christian Pollack, Peter Breiner, Vladimír Kiradjiev, Ernst Märzendorfer, Martin Sieghardt, Stefan Lano, Janusz Powolny, sólisti Igor Oistrach, Narciso Yepes, André Gertler, Václav Hudeček, Liana Issakadze, Jindřich Pazdera, Dalibor Karvay, Pavel Šporcl, Vanessa Mae, Marián Lapšanský, Peter

in Bucharest, *Festival de Manaus* in Brasilia, *the Flemish Festival* in Belgium, *Aspekte* Salzburg, Johann Strauss Festival in Vienna, *Bodensee* Festival in the Switzerland, the Bratislava Music Festival, Melos Ethos Festival, *Mozartfest Schwetzingen*, Festival of Slavic Music in Cyprus, *Schleswig-Holstein Festival,* International Music Festival *in* Ankara, Turkey and many others.

The Sinfonietta played at such prestigious international venues as the *Musikverein* and *Konzerthaus* in Vienna, the House of Artists in Prague, the *Tonhalle* in Düsseldorf, the Komische Oper Berlin, St. Francis' Cathedral in Assisi, the *Palau de la Musica* in Barcelona, *Concertgebouw* in Amsterdam, the Symphony Hall Osaka, Tokyo's Metropolitan Art Hall, and the Great Concert Hall of the St. Petersburg Philharmonic, the Queen's Opera in Brussels, *Teatro Abadia* Madrid among others. Altogether the orchestra has given over 2300 concerts in almost every country of Europe, in Tunisia, Turkey, Armenia, Japan, Canada, Brasilia and the U.S.A.

Among the prominent artists who have performed with the orchestra are conductors Claus Peter Flor, Ondrej Lenárd, Oliver von Dohnányi, Leoš Svárovský, Vladimír Válek, Ľudovít Rajter, Petr Vronský, Eve Queler, Peter Maag, Tsugio Maeda, Vincent La Selva, Marco Armiliato, Christian Benda, Dwight Bennett, Christian Pollack, Peter Breiner, Vladimir Kiradyiev, Ernst Märzendorfer, Martin Sieghardt, Stefan Lano, Theodore Kuchar and soloists Igor Oistrach, Narciso Yepes, André Gertler, Václav Hudeček, Jindřich Pazdera, Vanessa Mae, Marián Lapšanský, Liana Issakadze, Peter Toperczer, Eugene Indjic, Till Fellner, Michael Kofler, Peter Dvorský, Sergej Kopčák, Martin Babjak, Benno Schollum, Gabriela Beňačková, Ľubica Rybárska, Magdaléna Hajóssyová, Magdaléna Ko-

Toperczer, Paul Badura-Skoda, Eugen Indjic, Till Felner, Michael Kofler, Peter Dvorský, Sergej Kopčák, Edita Gruberová, Georg Tichy, Gabriela Beňačková, Magdaléna Kožená, Ľuba Orgonášová, Ľubica Rybárska, Magdaléna Hajossyová, Gustáv Beláček, Izabela Labuda, Martin Babjak, Peter Mikuláš, Benno Schollum, Ildikó Raimondi, Olivia Stapp, Jolana Fogašová a i.

Pre hudobné vydavateľstvá Opus, Donau, Naxos, Brilliant Classics, BMG, OEHMS Classics, Hevhetia a i. uskutočnil mnoho nahrávok s dielami Vivaldiho, Telemanna, Mozarta, Haydna, Hummela, Verdiho, Respighiho, Martinů, Dvořáka, J. Straussa, ako aj ďalších českých a slovenských skladateľov.

Čestným šéfdirigentom ŠKO Žilina je od roku 1996 japonský dirigent Tsugio Maeda, s ktorým orchester uskutočnil tri turné v Japonsku, desiatky vystúpení v Žiline a slovenských mestách a na medzinárodných festivaloch vo Viedni. V tejto sezóne s ním vystúpi na Jarnom festivale v Musikvereine vo Viedni (20. 4. 2009).

Oliver DOHNÁNYI (1955)

Významný slovenský dirigent, rodák z Trenčína, študoval na pražskej AMU u Václava Neumanna a Aloisa Klímu a na *Hochschule für Musik und darstellende Kunst* vo Viedni u Otmara Suitnera. Je laureátom viacerých medzinárodných dirigentských súťaží ako napr. súťaže Maďarskej televízie, Talichovej súťaže v Prahe a *Premio Respighi* v Siene (Taliansko).

Jeho prvým pôsobiskom bol Symfonický orchester Slovenského rozhlasu v Bratislave, pre Slovenský rozhlas a viaceré nahrávacie spoločnosti realizoval množstvo nahrávok symfonickej a opernej hudby.

V rokoch 1986 - 1991 pôsobil ako šéfdirigent *Opery SND* v Bratislave, kde s úspechom realizoval celý rad operných

žená, Izabela Labuda, Ildikó Raimondi, Olivia Stapp and others.

The Sinfonietta's many recordings for Opus, Donau, Naxos, Brilliant Classics, and BMG include works by Vivaldi, Telemann, Mozart, Haydn, Hummel, Verdi, Respighi, Martinů, Dvořák and other Czech and Slovak composers.

In the seasons 2004/07, the principal conductor of the Orchestra was Oliver von Dohnányi, the Slovak conductor of international renown, who held at the same time the position of conductor-in-chief of the Opera of the National Theatre in Prague. The honorary conductor of the orchestra has been Tsugio Maeda from Japan. In the ongoing concert season the orchestra will perform at the Spring Festival in *Musikverein* in Vienna (on 20th April) and at the Festival of Janáček's May in Ostrava (Czech Republic).

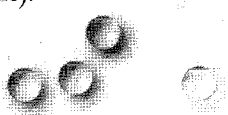

Oliver DOHNANYI (b. 1955)

studied at the *Music Academy* (AMU) in Prague with Václav Neumann and Alois Klíma, and at the *Hochschule für Musik und darstellende Kunst* in Vienna with Otmar Suitner. He is Laureate of a few international conducting competitions such as Hungarian Television, Talich competition in Prague and *Premio Respighi* in Siene (Italy).

In the years 1979 - 1986 he was appointed to conduct the *Radio Symphony Orchestra* (SOSR), Bratislava where he made a great number of recordings not only for the Slovak Radio, but also for the *Naxos, Marco Polo, Supraphon, Panton, Verga* and *Opus* labels. In 1986 - 1991, he was principal conductor of the *Slovak National Theatre Opera Orchestra*, Bratislava, where enlarged the Opera's repertoire by scenic works by Borodin, Puccini, Bellini, Rossini, Smetana and

produkcií (napr. Knieža Igor (Borodin), Tosca, *La Sonnambula* (Bellini), *Il Barbiere di Siviglia*, Predaná nevesta, Rigoletto a i.), absolvoval s ňou aj početné zájazdy do Španielska, NSR, Holandska, Maďarska, Ruska, Číny, Veľkej Británie, Izraela a i. Jeho produkcia Gounodovej opery Faust a Margaréta v réžii Jozefa Bednárika získala na svetoznámom festivale v Edinburghu *Cenu medzinárodnej kritiky* v kategórii *hudba*.

Súčasne pôsobil ako dirigent Slovenskej filharmónie v Bratislave, s ktorou okrem početných domácich koncertov uskutočnil turné po Švajčiarsku a Rusku.

Na Slovensku spolupracoval aj s komorným orchestrom *Capella Istropolitana*, s ktorým realizoval početné nahrávky a uskutočnil aj zahraničné turné v Taliansku, Nemecku, Rakúsku a v Holandsku.

foto: Tamara Černá

V r. 1993 - 1996 pôsobil ako šéfdirigent *Opery Národného divadla* v Prahe, s ktorým podnikol aj dve mimoriadne úspešné turné po Japonsku. Na tento post sa opäť vrátil v máji 2004.

Oliver Dohnányi spolupracuje s najprestížnejšími opernými scénami - Anglickou národnou operou v Londýne, Operou North v Leedsi, v Bazileji, Zürichu, Bavorskou štátnou operou v Mníchove, Stuttgarte, so *Staatsoper Wien*, účinkoval v Osake, Kasseli, Mannheime, Karlsruhe, na opernom festivale v španielskom Oviede, v *Barbican Center* v Londýne, *Teatro San Carlo* v Neapole, na opernom festivale v írskom Wexforde, v pražskej Štátnej opere, v *Royal Opera House* v Kodani, Janáčkovom divadle v Brne, *Teatro Colón* v Buenos Aires, Opera Baltimore v USA (Predaná nevesta v marci 2007).

Je dlhoročným hosťujúcim dirigentom Verdi. He has toured with the SNT Opera ensemble in Spain, Germany, the Netherlands, Hungary, Russia, China and others. His last production Gounod's "Faust" was famous not only in the former Czechoslovakia, but has been highly appreciated in Hungary, Israel and Great Britain, too. It has been awarded the Prize of Critics in the category "music" in Edinburgh Festival. In that period, he also worked with the *Slovak Philharmonic Orchestra*, Bratislava appearing in a number of concerts in Slovakia and undertaking tours in the Switzerland and Russia.

He has also made some recordings with Capella Istropolitana and this chamber orchestra was conducted by him in Slovakia, Italy, Germany, Austria and the Netherlands.

In 1993 - 1996, he was appointed the principal conductor of the *Opera of the National Theatre, Prague*. His production enriched the Theatre's repertoire with scenic works by Smetana, Gounod, Puccini, Verdi, Prokofiev, and Mozart. He made extraordinary successful tours to Japan in 1995 and 1997 with Mozart Don Giovanni and *Le Nozze di Figaro*. Since 1997, Oliver Dohnanyi regularly works with the *English National Opera in London*, having a great success with Verdi (Falstaff) and Boito (Mefistofele) operas.

He is a regular guest conductor in the following orchestras: Yomiuri - Nippon Symphony Orchestra Tokyo, Chicago Symfonietta, the National Symphony Orchestra of Portugal, Northern Philharmony Leeds, the Slovak Radio Symphony Orchestra, the Košice State Philharmonic Orchestra. He has a fruitful collaboration with foreign orchestras - we should mention at least the Royal Liverpool Philharmonic Orchestra, the English Chamber Orchestra, the

Opery *North* a orchestra *Northern Philharmony* v anglickom Leedsi.
Okrem slovenských a českých orchestrov dirigoval mnohé významné svetové orchestre, ako napr. *Yomuri Nippon Symphony Orchestra* v Tokiu, *Chicago Symphonietta, St. Petersburg Philharmonic,* Maďarskú štátnu filharmóniu, Portugalský štátny symfonický orchester, *Northern Philharmonic* v Leedsi, *Royal Liverpool Philharmonic Orchestra, English Chamber Orchestra, London Mozart Players,* BBC Belfast, Írsky národný symfonický orchester, *I Solisti di Napoli*, RSO Saarbrücken, *RSO Basel*, BBC Glasgow, Filharmóniu Porto (Portugalsko) a i.
Jeho nahrávka opery Juraja Filasa "Memento mori" s Pražským symfonickým orchestrom FOK získala cenu na významnom televíznom festivale v rakúskom Salzburgu.
Od r. 2004 do 2007 zastával post šéfdirigenta ŠKO Žilina, s ktorým absolvoval koncertné turné vo Švédsku (1990) a realizoval nahrávku Hudobný klasicizmus v Bratislave. V roku 2004 zožal veľký úspech, keď dirigoval operu Čarovná flauta v slávnom *Teatro Colon* v Buenos Aires. V júni 2006 bol vymenovaný na post šéfdirigenta SOSR v Bratislave a od tohto roku sa pôsobil aj ako stály hosťujúci dirigent Záhrebskej filharmónie a Symfonického orchestra Chorvátskeho rozhlasu. Od marca 2006 je tiež šéfom opery *Národního divadla moravskoslezského* v Ostrave.
Od roku 2007 je stálym hosťujúcim dirigentom v Opere Stuttgart (Nemecko) a jeden rok zastával post umeleckého šéfa Opery SND v Bratislave. V súčasnosti pôsobí aj pedagogicky na Katedre dirigovania na pražskej AMU.

London Mozart Players, BBC Glasgow, BBC Belfast, I Solisti di Napoli, RSO Saarbrücken, RSO Basel and the Irish National Symphony Orchestra.
Since 2000, Dohnanyi has an intensive co-operation with the Czech National Symphony Orchestra. He is a regular guest conductor of the Opera Leeds, where he realized productions by Bizet, Ponchielli, Thomas, Smetana *the Best Production* of 1998). Furthermore, he has been invited to Opera houses in Brazil, USA, Zurich, Vienna, Osaka, Kassel, Mannheim, Karls-ruhe, Oviedo, the Naples, Wexford, Copenhagen, London, Prague and Brno.
He conducted premiere performances of works by several Czech and Slovak composers (e.g. Petr Eben and Juraj Filas). His recording of *Memento mori* opera by Juraj Filas with the FOK Symphony Orchestra Prague was awarded a prize in the prestigious television-festival in Salzburg.
From 2004 till 2007, he took the post of the Music Director of the Slovak Sinfonietta Žilina. Prior to this co-operation, he undertook (as a guest conductor) with this orchestra a concert tour in Sweden (in 1990) and made CD recording *Musical Classicism in Bratislava* (in 1996).
In 2004, his conducting of the Magic Flute performance in famous *Teatro Colon* in Buenos Aires was a great success, too. In June 2006, he was appointed to the post of the chief conductor of SOSR Bratislava and from this year on, he became also a permanent guest conductor of the Zagreb Philharmonic Orchestra and the Croatian Radio Symphony Orchestra. Since March 2006, he is also artistic director of the Opera House of the National Moravia-Silesian Theatre in Ostrava. Since 2007, he is a permanent guest conductor of the Stuttgart Opera in Germany and for a year he directed the Opera House of the Slovak National Theatre in Bratislava. Besides his concert activities, he is currently a pedagogue at the Department of Conducting at the Prague AMU.

Pirmin GREHL (1977)

študoval hru na flaute u *Renaty Greiss-Arminovej* a *Jacquesa Zoona* v Karlsruhe a v Berlíne. Je držiteľom cien z mnohých národných a medzinárodných súťaží, medzi ktoré patrí 1. cena na Medzinárodnej flautovej súťaži *Carla Nielsena* r. 2002 v Odense, Dánsko a 2. cena na Medzinárodnej interpretačnej súťaži *ARD Mníchov* (2004). V roku 2006 sa opäť stal *Laureátom* súťaže ARD, keď jeho dychové kvinteto *Chantily* získalo 2. cenu, Cenu publika a Cenu za interpretáciu diela objednaného súťažou v Mníchove.

V roku 2005 začal vyučovať na *Musikhochschule "Hanns Eisler"* v Berlíne.

Od roku 2002 Pirmin Grehl pôsobí ako prvý hráč na flautu berlínskeho Konzerthausorchester (predtým Berliner Sinfonie Orchester). Úspechy zaznamenáva aj sólovými vystúpeniami, v spolupráci s inými nemeckými orchestrálnymi telesami, ako *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Radio-Sinfonieorchester Stuttgart, Berliner Sinfonie Orchester, Rundfunkorchester Kaiserslautern, Rheinische Philharmonie Koblenz, Jenaer Philharmoniker.*

Mnohé sólové koncerty absolvoval s komornými telesami, ako *Kammerorchester Berlin, Münchner Kammerorchester a Kurpfälzisches Kammerorchester.*

V januári 2006 s úspechom debutoval koncertným vystúpením v Japonsku ako sólista *New Japan Philharmonic Orchestra* v známej Suntory Hall, Tokio.

Realizoval nahrávky pre vysielanie niekoľkých rozhlasových a TV staníc. Jeho CD nosiče vyšli pod značkami Naxos, Neos, Hänssler Profil a Venus music.

Pirmin GREHL (b. 1977)

studied flute with *Renate Greiss-Armin* and *Jacques Zoon* in Karlsruhe and Berlin. He has won numerous prizes in national and international competitions, among which were the First prize of the International *Carl Nielsen* Flute Competition 2002 in Odense, Denmark, and the Second prize at the International *ARD Music Competition* in Munich (2004). In 2006, he became again a *Laureate* of the *ARD* Competition when his woodwind quintet *Chantily* received the Second Prize, the Prize of the Audience and the Prize for the comissioned work in Munich.

In 2005, he started to teach at the *"Hanns Eisler" Musikhochschule* in Berlin.

Since 2002, Pirmin Grehl has been playing as a principal flutist in the *Konzerthausorchester Berlin* (formerly Berliner Sinfonie Orchester). His successful collaboration as a soloist, has been also acclaimed with other German orchestras, like the *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Radio-Sinfonieorchester Stuttgart, Berliner Sinfonie Orchester, Rund-funkorchester Kaiserslautern, Rheinische Philharmonie Koblenz, Jenaer Philharmoniker.*

Many of his solo concertos have been given with chamber orchestras like Kammerorchester Berlin, Münchner Kammerorchester and Kurpfälzisches Kammerorchester.

In January 2006, he played his Japan debut concert as soloist with the New Japan Philharmonic Orchestra in the Suntory Hall, Tokyo. He has recorded for several radio and TV broadcasting stations. His CDs were published by the Labels Naxos, Neos, Hänssler Profil and Venus music.

Ivo KAHÁNEK (1979)

Absolvoval *Janáčkovo konzervatórium* v Ostrave u *Marty Toaderovej* a *Hudobnú akadémiu múzických umení* v Prahe u *Ivana Klánského*. Má za sebou tiež jeden semester postgraduálneho štúdia na prestížnej londýnskej *Guildhall School of Music and Drama* u *Ronana O'Horu* a majstrovské kurzy pod vedením *Karl-Heinza Kämmerlinga, Christiana Zachariasa, Alicie de Larocha, Imogena Coopera, Petra Frankla* a i. V súčasnosti je doktorandom HAMU, Praha (Ivan Klánský).

Mladý český klavirista rýchlo získava povesť jedného z najpozoruhodnejších umelcov svojej generácie. Je známy širokou výrazovou paletou i výnimočnými virtuóznymi schopnosťami, ktoré uplatňuje v repertoári od baroka po súčasnú hudbu.

V roku 2004 sa stal absolútnym víťazom medzinárodnej hudobnej súťaže *Pražská jar* a už predtým získal ocenenia v mnohých významných súbojoch u nás aj v cudzine (*Maria Canals* Piano Competition v Barcelone, *Vendome Prize* vo Viedni, *Stiftung Tomassoni* v Kolíne nad Rýnom, na Medzinárodnej súťaži *Fryderyka Chopina* v Mariánských Lázních, *Concertino Praga* a i.). Po úspešných debutoch na festivale Beethovenfest v Bonne a na Pražskej jari obdržal pozvanie od Symfonického orchestra BBC na vystúpenie na festivale BBC Proms v londýnskej Royal Albert Hall, kde v auguste 2007 pod taktovkou Jiřího Bělohlávka predviedol Klavírny koncert č. 4 "Inkantace" Bohuslava Martinů. Koncert živo prenášala televízia BBC, rádio BBC a stanica Vltava. Tento kritikou ocenený debut teraz ponúka prestížne vydavateľstvo *Deutsche Grammophon* ako digitálnu nah-

Ivo KAHÁNEK (b. 1979)

A graduate from the *Academy of Performing Arts* in Prague under *Ivan Klánský*, Ivo Kahánek also studied for one semester in the Advanced Instrumental Studies course at the Guildhall School of Music and Drama in London under *Ronan O'Hora* and participated in master classes with *Karl-Heinz Kämmerling, Christian Zacharias, Alicia de Larocha, Imogen Cooper, Peter Frankl* and many others. Nowadays he goes ahead with his postgradual studies at Prague Academy with Ivan Klánský.

The young Czech pianist is quickly gaining a reputation as one of the most exciting pianists of his generation. Renowned for his lyrical poeticism and outstanding virtuosity, he won the *Prague Spring* International Music Competition in 2004, and gained awards at other leading international piano competitions (*Maria Canals* Piano Competition in Barcelona, *Vendome Prize* in Vienna, *Fryderyk Chopin* International Piano Competition in Marienbad, *Concertino Praga*). After his successful debuts at Beethovenfest Bonn and Prague Spring Festival, he was invited by the BBC to perform at the BBC Proms with the BBC Symphony Orchestra under its chief-conductor Jiří Bělohlávek. The Albert Hall concert – the 4th Piano Concerto „Incantation" by Bohuslav Martinů – was broadcast by the BBC Radio 3 and the BBC Television. This critically acclaimed Proms debut is now being offered by *Deutsche Grammophon* as a digital download. He also performs regularly with the Czech Philharmonic Orchestra and its chief-conductor Zdeněk Mácal and has made highly appreciated debuts with WDR

rávku. Okrem toho Ivo Kahánek pravidelne spolupracuje s Českou filharmóniou a má za sebou tiež úspěšné vystúpenia s orchestrom WDR Kolín nad Rýnom, Symfonickým orchestrom Hlavného mesta Prahy FOK, Symfonickým orchestrom Českého rozhlasu, Filharmóniou Brno a mnohými ďalšími. V roku 2009 ho čakajú o i. vystúpenia v juhovýchodnej Ázii, vo Veľkej Británii, Nemecku, aj na popredných českých festivaloch.

Ivo Kahánek podpísal trojročnú zmluvu s vydavateľstvom *Supraphon Music* a počas r. 2007 – 2008 nahral celkom 4 CD s dielami Leoša Janáčka, Bohuslava Martinů, Gideona Kleina a Miloslava Kabeláča. Jeho posledné sólové album (Janáček-Martinů-Kabeláč) získalo najvyššie možné hodnotenie v odborných zahraničných časopisoch *Classics Today* (USA) a *Le Monde de la Musique* (Francúzsko). Okrem toho pravidelne nahráva pre Český rozhlas a Českú televíziu.

Orchestra Cologne, Czech Radio Symphony Orchestra and many others. In 2008, he featured with his recital debuts in Rome and Tokyo and South-Eastern Asia, Great Britain, Germany and in renowned Czech festivals.

In 2007, Kahánek released 2 CDs with music by Janáček, Martinů, Klein and Kabeláč and consequently signed a three-year contract with *Supraphon Music*. Besides he frequently collaborates with Czech Radio and Czech Television. From this by now, altogether released 4 solo piano CDs – the latest with Janáček, Martinů and Kabeláč music – has had the greatest possible critical acclaim in *Classics Today* (USA) and *Le Monde de la Musique* (France).

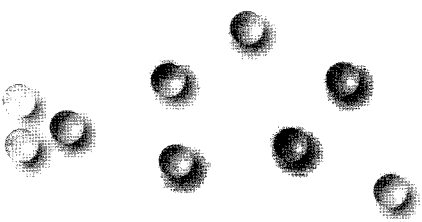

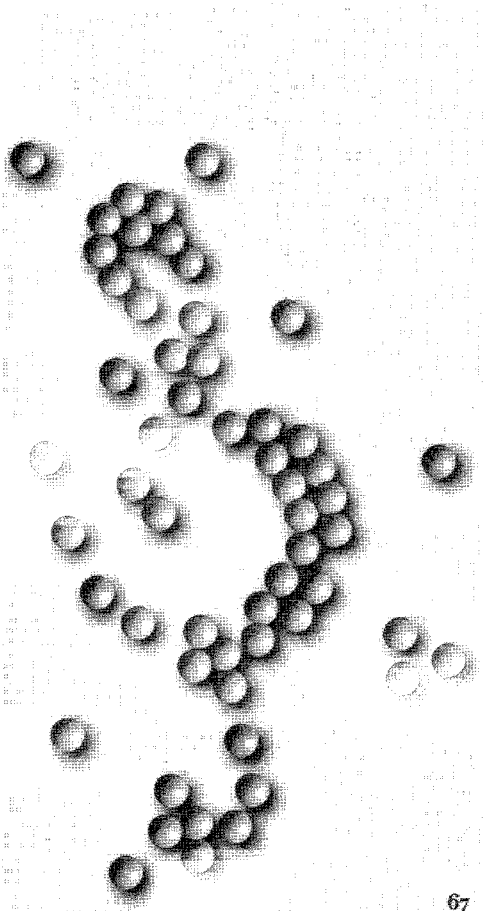

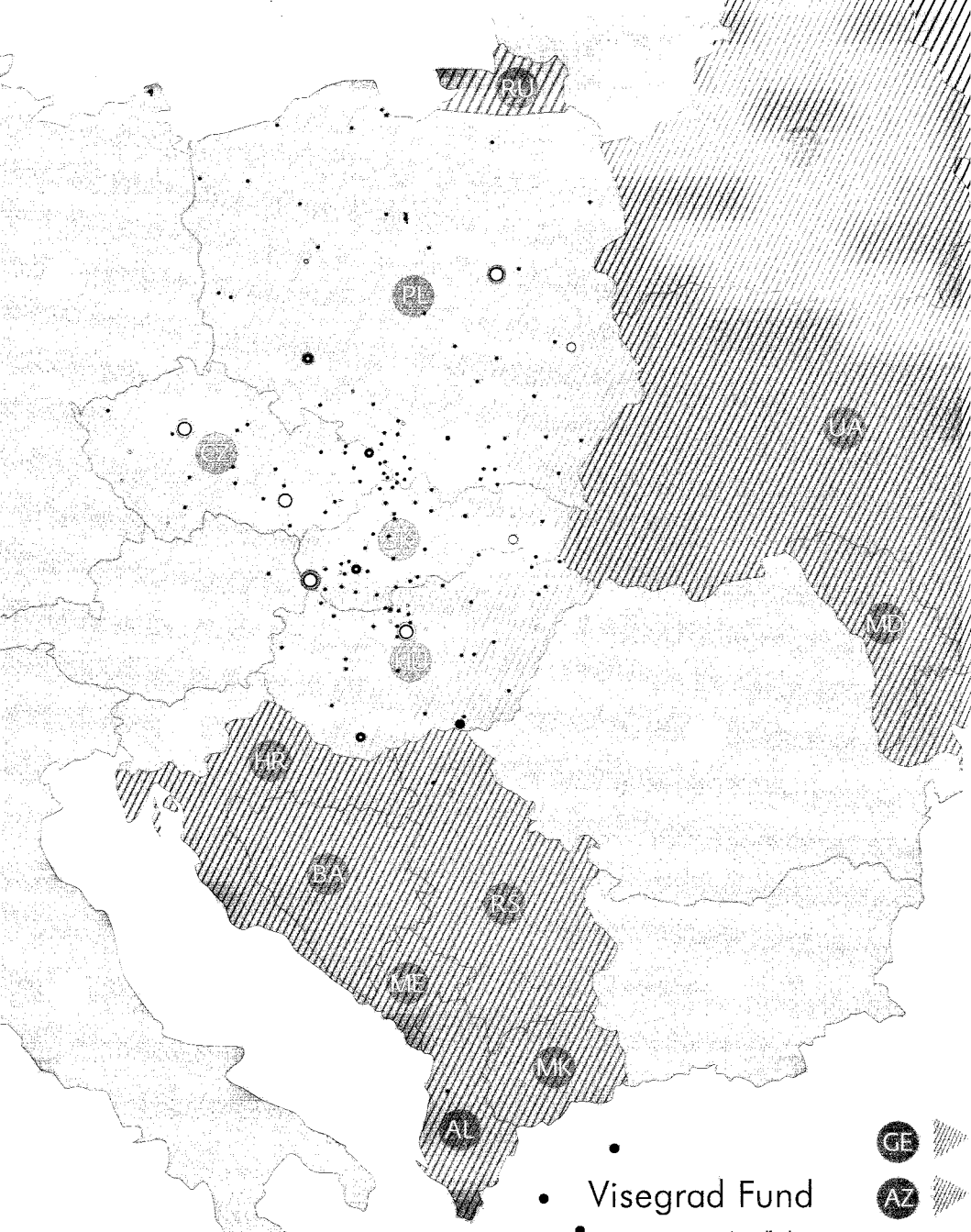

Visegrad Fund

www.visegradfund.org

GE

AZ

AM

GRANT PROJECTS, ARTIST RESIDENCIES AND VISEGRAD SCHOLARSCHIPS 2008/2009

EFNYO

EUROPEAN FEDERATION OF NATIONAL YOUTH ORCHESTRAS
Association of pre-professional orchestras

The European Federation of National Youth Orchestras (EFNYO) holds its Annual General Assembly between April 24 – 26, 2009 in Žilina, Slovakia.

Youth orchestra managers from all over Europe gather within the framework of the Central European Music Festival to discuss issues of orchestra training and support to young talented musicians in EFNYO member orchestras.

The Music Centre Bratislava and the Board of the EFNYO invite you to a

PANEL DISCUSSION

on

"HOW TO SHAPE THE CAREERS OF FUTURE ORCHESTRA MUSICIANS"

Date: Saturday, April 25, 2009, 15.30 – 18.00
Venue: Hotel Slovakia, Námestie Ľ. Štúra No. 2, Žilina
(Conference room, I[st] floor)

EFNYO members, guest experts in orchestra and mental training, and representatives of Slovak conservatoires and professional orchestras will discuss the profile needed for the new generation of orchestra musicians in Europe.

EFNYO, the association of pre-professional youth orchestras, has 15 national and 7 international members to date. One of the major objectives of the federation is the organisation of cooperation projects focusing on the great cultural diversity of Europe. EFNYO serves as a platform for the coordination of exchange programmes, workshops and concert projects which center on the support to young orchestra musicians moving into the music profession.

www.efnyo.org

Education and Culture DG

Culture Programme

This work programme has been funded with support from the European Commission. This communication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Slovenský
rozhlas

hudobné centrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

hudobný život

jediný slovenský odborný časopis o klasickej hudbe a jazze

- **reportáže** na aktuálne témy,
- **reflexie** koncertov, festivalov, hudobného divadla,
- **rozhovory** s domácimi a zahraničnými osobnosťami hudobného života,
- **profily** mladých slovenských umelcov,
- **recenzie** CD, DVD, kníh a nôt,
- **články a seriály** z oblasti hudobnej histórie, hudobnej pedagogiky, hudobnej interpretácie a jazzu
- **novinky** zo sveta hudobného priemyslu a informačných technológií,
- **„hudbu zvonku"** cez pohľady výtvarníkov, psychológov, lekárov, právnikov...

ponúka priestor pre

- inzeráciu, informácie hudobných inštitúcií,
- mediálne partnerstvá.

www.hudobnyzivot.sk

Kontakt: distribucia@hc.s 0470460

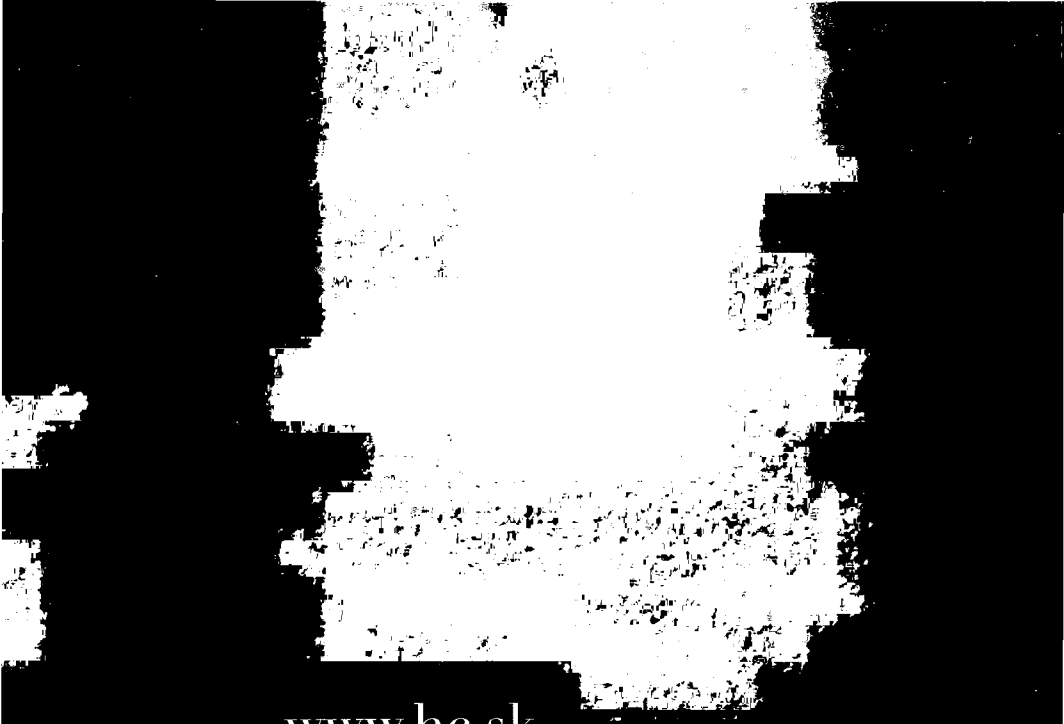

www.hc.sk

Predpredaj vstupeniek:
Informačná kancelária ŠKO Žilina,
Dolný Val 47,
tel.: +421-(0)41-5620979.
Po-Pi od 7:00 h do 19:00 h alebo 1 hodinu
pred koncertom vo foyeri Domu umenia Fatra.
Objednávky: fax: +421-(0)41-5626972.
E-mail: ssz@isternet.sk
Booking office:
Information office of the Slovak Sinfonietta
Žilina, Dolný Val 47,
phone: +421- 0 41-5620979.
Mo-Fri from 7:00 a.m. to 7:00 p.m. or an hour
before the concert in the Foyer of the Fatra
House of Arts.
Ticket reservations fax: +421- 0 41-5626972.
E-mail: ssz@isternet.sk

hudobné centrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Hudobné centrum,
Michalská 10,
815 36 Bratislava,
Tel.: +421 204 70 111
+421 204 70 270
hc@hc.sk
hlavný organizátor festivalu